2015

ANTALYA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ANTALYA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2015)

YAZARLAR

Zahide YILMAZ -İstatistikçi

Medine ATEŞ –İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

İşgücü Piyasasına ilişkin verileri yerel ve ulusal temelde derleme, analiz etme ve raporlama çalışmalarını asli görevlerinden biri olarak belirlemiş olan İŞKUR, işverenin beklentilerini, işlerin niteliklerini ve çalışan işgücünün özelliklerini tespit ederek geleceğe dair etkili ve verimli planlamalar yapabilmektedir.

Tüm dünya için günümüzün değişmez bir sorunu haline gelmiş olan işsizlik, gelişmişlik düzeylerine göre birtakım farklılıklar gösteriyor olsa dahi, küresel anlamda, hem sanayileşmiş-gelişmiş ülkeler için hem de gelişmekte olan bir ülkeler için itinayla çözüm üretilmesi gereken bir nitelik göstermektedir.

İstihdamın artırılıp, işsizliğin azaltılmasında etkin ve verimli çalışmalar yapabilmek ve aynı zamanda çağa ayak uydurarak yenilikçi ve kalifiye işgücü yetiştirmek elbette ki eğitim ve istihdam politikalarının eşgüdümlü olarak planlanması ve uygulanmasından geçmektedir. Ülkemizi bu anlamda stratejik hedeflere ulaştıracak olan lokomotifler ise iller bazında yapılan bu İşgücü Piyasa Analizi çalışmalarıdır.

Antalya İli gerek turizm, tarım ve ticaret açısından gerekse gelişen sanayisi açısından hem kendi kendine yetebilmekte hem de ülke ekonomisine katkı sağlamaya devam etmektedir. İlimizin işsizlik oranının aşağılara çekilmesi için yapılacak olan her çalışma kutsal sayılmakta ve bu anlamda hiçbir adımın önemi yadsınmamaktadır. Sektörel çeşitliliğinin fazla olduğu bir il olmamızdan dolayı sektörler bazında ihtiyaçları karşılayabilecek yetişmiş işgücüne duyduğumuz ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır. Bu sebeple mevcut işgücümüzü eğitimle donatıp, yetişmekte olan işgücümüzü ise gelecek günün koşullarına uygun şekilde yetiştirmek önceliklerimiz arasında olmalıdır. Tüm bu faaliyetlerin tanziminin yapıldığı yer ise İşgücü Piyasa Analizleri'dir. Böylelikle mevcut durum ve ihtiyaçlar yerinde tespit edilmektedir.

Rapor kitabın hazırlanmasında emeği geçen Antalya Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeline ve tüm paydaşlara teşekkür eder, çalışmanın tüm kullanıcılar için yararlı olmasını dilerim.

Muammer TÜRKER
Antalya Valisi

ÖNSÖZ

Gelişmekte olan tüm sektörlerin işgücü ihtiyacını karşılama ve işgünün sektörel ve coğrafi hareketliliğini sağlamada kendisine verilen görevi en iyi şekilde yerine getiren kurumumuz, bu kapsamda işgücü piyasasının ihtiyaçlarının tespiti ve mevcut durumun tasviri için İşgücü Piyasası Analizleri yapmaktadır. Aynı zamanda bu analizler sırasında değerli işverenlerimizle yüz yüze yaptığı görüşmeler aracılığıyla teşvik programları, nitelikli personelin eğitimi, iş birliği kursları ve iş başı eğitim programı gibi birçok kalemde destek faaliyetlerini tanıtma imkânı bulmaktadır.

Gerek ülkemizin uzun vadeli stratejik hedeflerine erişmesini sağlamak için, gerekse geleceğimizi bugünden etkin şekilde planlayıp olabilecek en az girdi ile en fazla çıktı elde edilmesini sağlamak için şüphesiz ki hepimize görevler düşmektedir. Bu anlamda ilimizin istihdamında rol sahibi olan tüm paydaşların kendi çerçevesinde değerlendirilmesi, doğru perspektifte bir araya getirilmesi ve istihdam politikalarının katılımcı ve paylaşımcı bir ortamda belirlenmesi ihtiyaçların doğru tespitine bağlıdır. Tüm bu sebeplerden dolayı işsizlikle mücadelede yerinde önlemler alınabilmesi açısından İşgücü Piyasası Analizi' nin önemi tartışılmazdır.

İşgücü Piyasasında etkinliğinin sağlanabilmesi için öncelikle sorunların ve ihtiyaçların doğru şekilde tespit edilmesi ve sağlıklı ve güncel şekilde rapor edilmesine ihtiyaç vardır. Böylelikle gerek işgücü arzı gerekse talebi açısından mevcut durumun tespiti sağlanmış olacak ve geleceğe yönelik çözüm önerileri üretilebilecektir. Mevcut insan kaynağının etkin şekilde planlanması, hem bugünün verimliliğini artıracak hem de geleceğin daha sağlıklı şekilde öngörülmesini sağlayacaktır.

İşgücü Piyasası Analizi sırasında desteğini esirgemeyen tüm işverenlerimize, raporun hazırlanmasında emeği geçen tüm kurum personelimize, çalışmada katkısı olan tüm taraflara teşekkürlerimi sunar, çalışmanın tüm kullanıcılara faydalı olmasını temenni ederim.

Veli TEKKANAT
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ 2
ÖNSÖZ 3
İÇİNDEKİLER 4
TABLO LİSTESİ 5
GRAFİK LİSTESİ 7
KISALTMALAR 8
YÖNETİCİ ÖZETİ 9
GİRİŞ 12
BİRİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 13
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 13
İŞKUR GÖSTERGELERİ 16
KAYITLI İŞSİZ 16
AÇIK İŞLER 18
İŞE YERLEŞTİRMELER 19
MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ 21
İŞSİZLİK ÖDENEĞİ 22
İKİNCİ BÖLÜM 24
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 24
AMAÇ VE YÖNTEM 24
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 26
SONUÇ 91
KAYNAKÇA 95
EKLER 96
Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu 96
Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 103
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 105
Ek 4- Ek Tablolar 113
EK:5 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri 114

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri, Antalya, %, (2008-2013)..... 13
Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı, 2015*..... 17
Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı, 2015*..... 19
Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı..... 20
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)*Ocak-Haziran..... 21
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*)..... 22
Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)..... 22
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı..... 26
Tablo 9: Antalya'da Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı..... 27
Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı..... 31
Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler..... 32
Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları..... 33
Tablo 13: Kısmi Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar..... 34
Tablo 14: Kısmi Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler..... 35
Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler..... 36
Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler..... 37
Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı..... 38
Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler..... 38
Tablo 19: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre ve Aldıkları Hizmetlere Göre Dağılımı..... 40
Tablo 20: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı..... 42
Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları..... 45
Tablo 22: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları..... 47
Tablo 23: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı..... 48
Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı..... 49
Tablo 25: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı..... 50
Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı..... 51
Tablo 27: Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı..... 52
Tablo 28: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları..... 54
Tablo 29: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları..... 54
Tablo 30: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları..... 55
Tablo 31: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları..... 56

Tablo 32: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 56
Tablo 33: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı..... 57
Tablo 34: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı.. 57
Tablo 35: Kısmi Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 58
Tablo 36: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 59
Tablo 37: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre 59
Tablo 38: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi..... 63
Tablo 39: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi..... 63
Tablo 40: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi..... 64
Tablo 41: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 65
Tablo 42: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 65
Tablo 43: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi..... 66
Tablo 44: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 67
Tablo 45: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi..... 67
Tablo 46: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı 69
Tablo 47: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı..... 70
Tablo 48: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler 72
Tablo 49: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri* 77
Tablo 50: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu..... 78
Tablo 51: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu..... 79
Tablo 52: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu..... 81
Tablo 53: Kısmi Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 82
Tablo 54: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları 84
Tablo 55: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları..... 84
Tablo 56: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları 85
Tablo 57: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek 86
Tablo 58: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler 87
Tablo 59: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi..... 88
Tablo 60: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi..... 89

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri, Antalya, %, (2008-2013) 14
Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı 16
Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş 18
Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme 20
Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 29
Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı 30
Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar 32
Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları 39
Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı 40
Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı 41
Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri 44
Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları 46
Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı 48
Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı 53
Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi 62
Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 68
Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı 71
Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri 73
Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri 74
Grafik 20: Sektörlere Göre Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri* 75
Grafik 21: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 80
Grafik 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 81
Grafik 23:Kısmi Çalışanı Olan İşyerlerinin Elem10an Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 83

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk.: Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP: İşbaşı Eğitim Programı

İO: İşsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYP: Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Antalya ili için **16 Mart - 30 Nisan 2015** tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır. Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişilebilinir.

Türkiye genelinde Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiş olup **132 bin 34** işyerine yüz yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

2013 Hanehalkı İşgücü Araştırması yıllık sonuçlarına göre Antalya ili için, 2013 yılı için **işsizlik oranı yüzde 7,9 istihdam oranı yüzde 52,9 işgücüne katılma oranı, yüzde 57,5** olarak tahmin edilmiştir. İstihdam ve işgücüne katılma oranları Türkiye ortalamasının üzerinde işsizlik oranı ise Türkiye ortalamasının altındadır.

Antalya İŞKUR verilerine göre; 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle **kayıtlı işsiz** sayısı **92 bin 552'dir.** Kayıtlı işsizleri yüzde 56'sı erkektir. Kayıtlı işsizlerin meslek sıralamasında ilk sırayı alan Beden işçisi mesleği nitelik gerektirmeyen bir meslek iken devamında temizlik görevlisi, satış danışmanı, garson, büro memuru, sekreter, ön muhasebeci, aşçı, şoför ve oda görevlisi mesleklerinin sıralandığı görülmektedir.

2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de **açık iş** sayısı **44 bin 719**'dir. Açık işlerde birinci sırayı kayıtlı işsizler de olduğu gibi beden işçisi (genel) almış, bu mesleği garson, turizm ve otelcilik elemanı, oda görevlisi, temizlik görevlisi, bulaşıkçı, meydancı, aşçı, servis elemanı ve güvenlik görevlisi meslekleri izlemiştir.

2015 yılının ilk altı aylık döneminde **işe yerleştirme** sayısı **20 bin 941** olarak gerçekleşmiş meslek bazında bakıldığında; ilk sırada beden işçisi (genel) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla; garson, oda görevlisi, temizlik görevlisi, servis elemanı, turizm ve otelcilik elemanı, aşçı, bulaşıkçı, meydancı ve aşçı yardımcısı meslekleri takip etmektedir.

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında **888 adet program** düzenlenmiş ve bu programlara toplam **3 bin 455 kişi katılmıştır**. Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise **ilk altı ayda 4 bin 412 kişi programdan yararlanmıştır**.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde **822 İEP** düzenlenmiş olup **2 bin 46 kişi** bu programlardan faydalanmıştır. Mesleki eğitim kurslarında ise 63 adet kurs düzenlenmiş olup bin 331 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Antalya ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam **29 bin 960 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş**, bu kişilerden **14 bin 260'ı işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır**

Antalya ilinde **10 ve daha fazla kişi istihdam eden** ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam **6 bin 81 işyeri** için veri üretilmiştir.

Antalya ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde Yaklaşık olarak her 4 işyerinden birinin Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile yüzde 22,3 ile İnşaat ile yüzde 15 Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleri takip etmektedir

Antalya ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam **194 bin 281 kişi** çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır.

Antalya ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde **ortalama çalışan sayısı 32'dir**. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir.

Antalya ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yaklaşık üçte biri 5 ila 9 yıllık süredir faaliyet gösteren işyerleridir.

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Hizmet ve Satış Elemanlarındadır. Çalışanların yüzde 19'u bu meslek grubundadır. Hem işyeri hem de çalışanların en fazla Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olması bu meslek grubunu ön plana çıkarmıştır.

Antalya ilinde çalışanların yüzde 21,8'ıı Nitelik Gerektirmeyen İşlerde çalışmaktadır. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,7'dir.

Antalya'da erkekler en fazla Hizmet ve Satış Elemanları ve Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarında çalışırken, kadınlar ise Hizmet ve Satış Elemanları, Profesyonel Meslek Mensupları ile Büro Hizmetlerinde Çalışanlar meslek grubunda çalışmaktadırlar.

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Antalya ilinde bu oran yüzde 34,2'dir.İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleridir.

Antalya ilinde işyerlerinin yüzde **18,7'si Kısmi çalışana** sahiptir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 8,6'dır. Kısmi çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Garson (Servis Elemanı), Hostes (Uçak Kabin Memuru) ve Aşçı olmuştur.

Antalya ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde **23'ünde vardiyalı çalışma** yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Garson (Servis Elemanı) ,Aşçı, Oda Görevlisi-Turizm ve Güvenlik Görevlisi olmuştur.

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde **6,9'u ihracat** yapmaktadır. İlde 11 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 10,6'sı ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4'ü ihracat yapmaktadır.

Antalya'daki işyerlerinin yüzde 54,3'ü, Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin ise yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır.

Antalya ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 31,9 ile en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bunu sırasıyla yüzde 15,3 ile işveren danışmanlığı, yüzde 4,1 ile mevzuat danışmanlığı, yüzde 2,1 ile işbaşı eğitim programları, yüzde 0,4 ile kurs hizmetleri takip etmiştir. Yüzde 0,3'ü çalışanlara yönelik hizmet talepleri ve yüzde 0,2'si Kısa çalışma ödeneği hizmetleri hakkında İŞKUR'dan faydalanmıştır.

Antalya ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Daha sonra 10-14 yaş arası işyerleri faydalanmıştır. Yaş gruplarında firmaların kendi içerisinde aldıkları hizmetler sıralandığında birinci sırada eleman talebi, ikinci sırada işveren danışmanlığı, üçüncü sırada ise mevzuat danışmanlığı yer almaktadır. Söz konusu hizmetlerin birbiri ile benzerlik göstermeleri dikkat çekmektedir.

Antalya ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 71,5'inin 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. En düşük oran ise 20-24 yıl arasıdır. 25 yıl ve üzerinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyeri tespit edilememiştir. Antalya ilinde sektörel temelde firmaların İŞKUR hizmetlerinden faydalanması en çok son dört yılda olmuştur.

Antalya ilinde hemen hemen bütün sektörlerde en fazla yararlanılan İŞKUR hizmeti "eleman talebi" olmuştur. Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerindeki işverenlerin yüzde yüzü de İŞKUR'dan eleman talebinde bulunduklarını ifade etmişlerdir.

Antalya ilindeki işyerlerinin yüzde 17,1'i açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir Antalya ilinde **bin 42 işyerinde** toplam **5 bin 504 kişilik açık iş** tespit edilmiştir. Antalya ilinde **açık iş oranı yüzde 2,8** ile Türkiye geneli açık iş oranının yaklaşık 1 puan üzerindedir.

Antalya ilindeki işyerlerinin **yüzde 32,6'si eleman bulmakta güçlük çekmektedir**. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur.

Antalya genelinde **istihdam artış beklentisi yüzde 4,1'dir.** Antalya'da vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,8 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 4,1 iken, Kısmi çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 5,2 oranında istihdam artışı beklenmektedir. Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine baktığımızda Net İstihdam Değişlim Oranı vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,9, İhracat yapan işyerlerinde yüzde 2,8 ve Kısmi çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6'dır.

GİRİŞ

Antalya ili İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun nihai hedefi illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve İşgücü Piyasası Analiz Raporunun yazımı olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Antalya ili için 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Antalya işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü bir ülkedeki emek arzını insan sayısı yönünden ifade eden bir kavramdır. Bir ülkedeki nüfusun üretici durumda bulunan yani ekonomik faaliyete katılan kısmıdır. İşgücünün çalışma hayatıyla buluştuğu piyasa koşullarına ise işgücü piyasası denmektedir. İşgücü piyasasının etkilendiği birçok faktör bulunmaktadır. Bu nedenle işgücü piyasasını çok yönlü değerlendirmek gerektiğinden analizler zorlaşmaktadır. İşgücü piyasası; nüfus, ekonomik yapı, sosyal yapı, eğitim yapısı, işgücü göstergeleri, yatırımlar, teşvikler, göç durumu gibi birçok faktörden etkilenmektedir.

Bu faktörleri incelerken kullanılan veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik endeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS'ye göre **TR60** olarak sınıflandırılan iller Antalya Isparta ve Burdur'dur.

Bu bölümde özellikle işgücü piyasasının arz yönü üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Yukarıda da anlatıldığı gibi işgücü piyasasını birçok faktör etkilemektedir. Bu çalışmada bu faktörlerin hepsine yer verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Antalya ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1'de Antalya iline ait temel işgücü göstergeleri mevcuttur. 2008 yılından 2013 yılına kadar olan; işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı başlıkları altında oransal değerler ile Antalya ilinin işgücü piyasası yorumlanmaya çalışılacaktır.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri, Antalya, %, (2008-2013)[1]

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı
2008	57,3	9,7	51,8
2009	56,4	12,7	49,2
2010	58,6	11,1	52,1
2011	58,3	9,3	52,9
2012	58,1	8,5	53,2
2013	57,5	7,9	52,9

Kaynak: TÜİK

[1] TÜİK'in İl Düzeyinde açıkladığı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları eski veri setine aittir. 2014 yılı Şubat Döneminden beri yayınlanan yeni veri setine göre İl düzeyinde veri yayınlanmamıştır.

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur.

İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirilmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri, Antalya, %, (2008-2013)

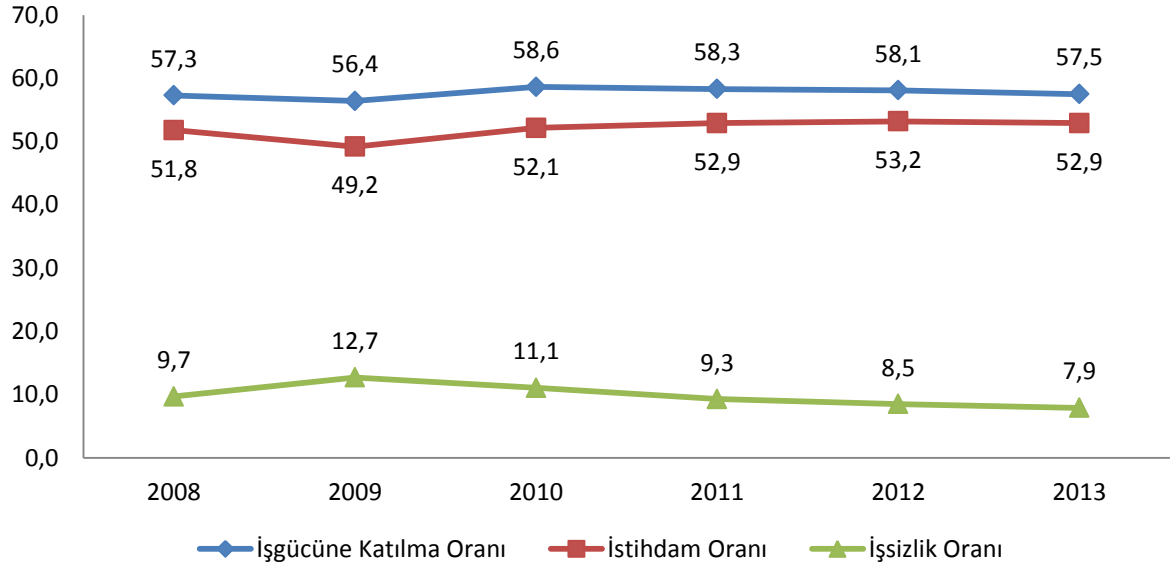

Kaynak: TÜİK

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılma oranı 2008 yılına göre 2009 yılında azalış göstermiş olup, 2010-2013 yılları arasında birbirine yakın değerler alarak seyretmektedir. İşgücüne katılım oranı ise ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusun sürekli azaldığını göstermektedir.

Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranı ise 2008 yılına göre 2009 yıllında düşerken, 2009 sonrasındaki yıllarda sürekli olarak birbirine yakın değerlerde seyretmektedir.2012 yılından 2013 geçerken azda olsa bir düşüş olduğu görülmektedir bunun nedeni; birinci durumda çalışabilir yaştaki kişi sayısının çoğalması, ikinci durumda ise istihdam alanlarının yeterli seviyede gelişememesiyle, çalışabilir çağa gelen insanların işgücüne katılım gösterememesi söz konusu olmuştur.

İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, işsizlik oranı 2009 yılında itibaren, genel eğilim işsizlik oranının azalışı yönündedir. Bu oran diğerleri ile birlikte yorumlandığında ise, Antalya ili işgücü piyasasında çalışma çağına giren nüfusun arttığı fakat bu duruma nazaran istihdam alanlarının artmadığı söylenebilir. 2008-2013 yılları arası özellikle 2009 yılında küresel alanda yaşanan ekonomik

gelişmelerin de etkisiyle Antalya ile işgücü piyasası için çok olumlu bir seyir olmamıştır. Ancak bu gelişmelere rağmen istihdam ve işgücüne katılma oranları Türkiye ortalamasının üzerinde işsizlik oranı ise Türkiye ortalamasının altındadır. Bunlar da Antalya ili işgücü piyasası için olumlu göstergelerdir.

2013 Hanehalkı İşgücü Araştırması yıllık sonuçlarına göre Türkiye genelinde, 2013 yılı için işsizlik oranı yüzde 9,7 istihdam oranı yüzde 45,9 işgücüne katılma oranı, yüzde 50,8 olarak tahmin edilmiştir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir. Kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili veriler olup oldukça detaylıdırlar.

KAYITLI İŞSİZ

Kayıtlı işsizler İŞKUR' a kayıt olup işsiz olduğunu bildiren kişilerdir. Bir kişi İŞKUR' a kayıt olduktan sonra 18 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kişinin kaydı aktif kayıtlardan kaldırılır. Grafik 2'de yıllar itibariyle Antalya ili için İŞKUR' a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

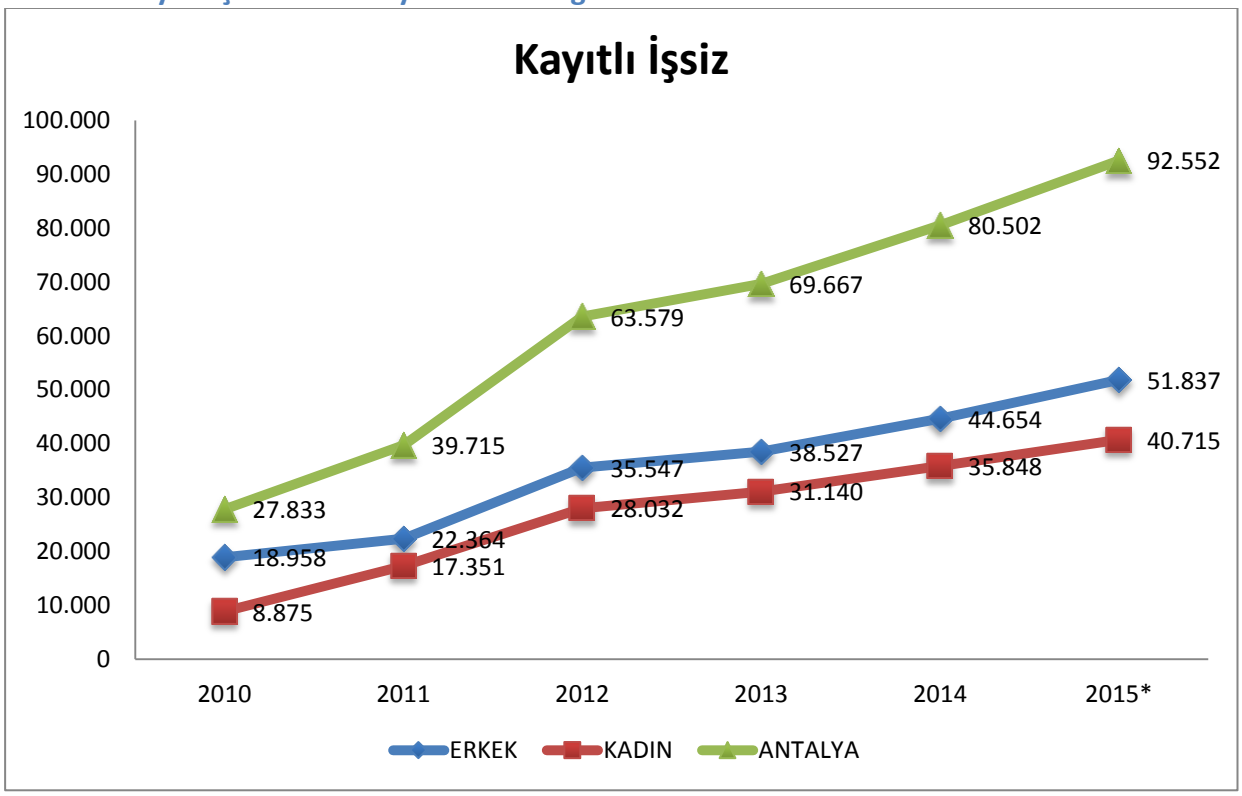

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

2010 yılında Antalya ilinde 27 bin 833 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı üç kattan fazla artarak 92 bin 552'e yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı erkeklerin sayısında genelde bir artış gözlemlenirken, Kadınlarda ise 2010 yılında 17 bin 351 kişi kayıtlı iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık iki kat artarak 40 bin 715 kişiye çıkmıştır. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü

programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının göstergesidir.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı, 2015*

Meslek	Kayıtlı işsiz	Dağılım
Beden İşçisi (Genel)	6.487	7,0%
Temizlik Görevlisi	3.535	3,8%
Satış Danışmanı	3.122	3,4%
Garson (Servis Elemanı)	2.780	3,0%
Büro Memuru (Genel)	2.453	2,7%
Sekreter	2.025	2,2%
Ön Muhasebeci	1.975	2,1%
Aşçı	1.823	2,0%
Şoför-Yük Taşıma	1.805	2,0%
Oda Görevlisi-Turizm	1.801	1,9%
Şoför (Yolcu Taşıma)	1.730	1,9%
Orman İşçisi	1.692	1,8%
Büro İşçisi	1.465	1,6%
Kasiyer	1.229	1,3%
Turizm ve Otelcilik Elemanı	1.121	1,2%
Aşçı Yardımcısı	1.112	1,2%
Muhasebeci	1.090	1,2%
Çaycı	1.017	1,1%
Beden İşçisi (Temizlik)	1.002	1,1%
Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	942	1,0%
Genel Toplam	92.552	100,0%

Kaynak: İŞKUR *HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 92 bin 552'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk meslek nitelik gerektirmeyen bir meslek iken devamında temizlik görevlisi, satış danışmanı, garson, büro memuru, sekreter, ön muhasebeci, aşçı, şoför ve oda görevlisi mesleklerinin sıralandığı görülmektedir. Tabloda yer alan mesleklerin daha çok sezonluk Turizm ile ilgili firmalarda çalışmaktadır ve en çok bu sektörde iş arayan ve işveren bulunduğundan kayıtlı işsizler bu meslekler yönünde ağırlık kazanmıştır.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

AÇIK İŞLER

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında bin 24 bin 167 kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile katlanarak artmış ve 2014 yılında toplam 72 bin 442 kişiye ulaşmıştır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 44 bin 719 olarak gerçekleşmiş ve bu artış seyri devam ettiği takdirde 2014 yılında yakalanan açık iş sayısından daha büyük bir sayıya ulaşılacağı tahmin edilmektedir. İŞKUR' un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve işverenler eleman taleplerini İŞKUR' a iletmeye başlamıştır.

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş

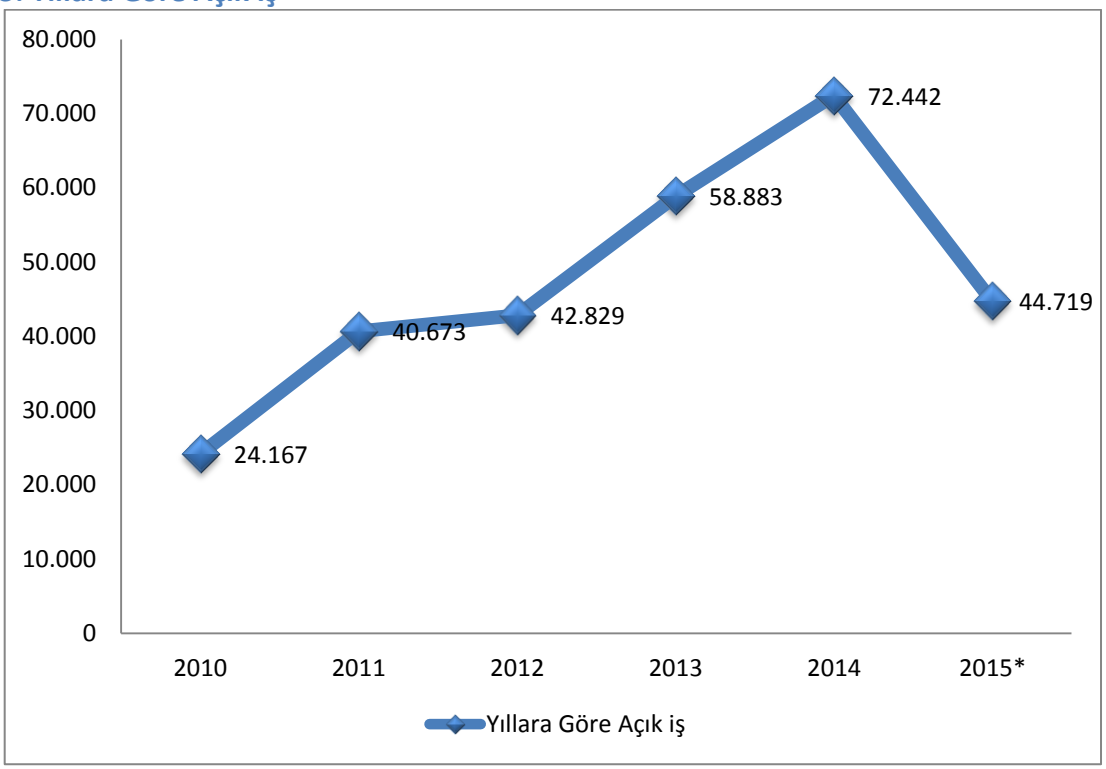

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-HAZİRAN dönemini içermektedir.

2015 Yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde birinci ve ikinci sırayı kayıtlı işsizler de olduğu gibi beden işçisi (genel) almış, bu mesleği garson, turizm ve otelcilik elemanı, oda görevlisi, temizlik görevlisi, bulaşıkçı, meydancı, aşçı, servis elemanı ve güvenlik görevlisi meslekleri izlemiştir. Antalya ilinde turizm işletmelerinin yoğun olmasından kaynaklı olarak talep edilen mesleklerin buna göre şekillendiği söylemek mümkündür.

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı, 2015*

Meslekler	Açık İş Sayısı	Dağılım
Beden İşçisi (Genel)	9.991	22,3%
Garson (Servis Elemanı)	3.223	7,2%
Turizm ve Otelcilik Elemanı	2.708	6,1%
Oda Görevlisi-Turizm	2.419	5,4%
Temizlik Görevlisi	2.348	5,3%
Bulaşıkçı (Stevard)	1.612	3,6%
Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)	1.409	3,2%
Aşçı	1.328	3,0%
Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	1.103	2,5%
Güvenlik Görevlisi	854	1,9%
Şoför-Yük Taşıma	776	1,7%
Barmen-Barmaid	761	1,7%
Aşçı Yardımcısı	754	1,7%
Büro Memuru (Genel)	555	1,2%
Servis Komisi	548	1,2%
Satış Danışmanı	525	1,2%
Meydancı	517	1,2%
Beden İşçisi (Temizlik)	505	1,1%
Kasiyer	454	1,0%
Reyon Görevlisi	418	0,9%
Genel Toplam	44.719	100,0%

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran dönemi

İŞE YERLEŞTİRMELER

Grafik 4'te yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında 7 bin 968 olan işe yerleştirme sayısı yaklaşık dört kat artarak 2014 yılında 26 bin 1'e çıktığı görülmektedir. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde ise işe yerleştirme sayısı 20 bin 941 olarak gerçekleşmiş olup yılsonunda 2014 yılı işe yerleştirme rakamının aşılacağı tahmin edilmektedir.

İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır.

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

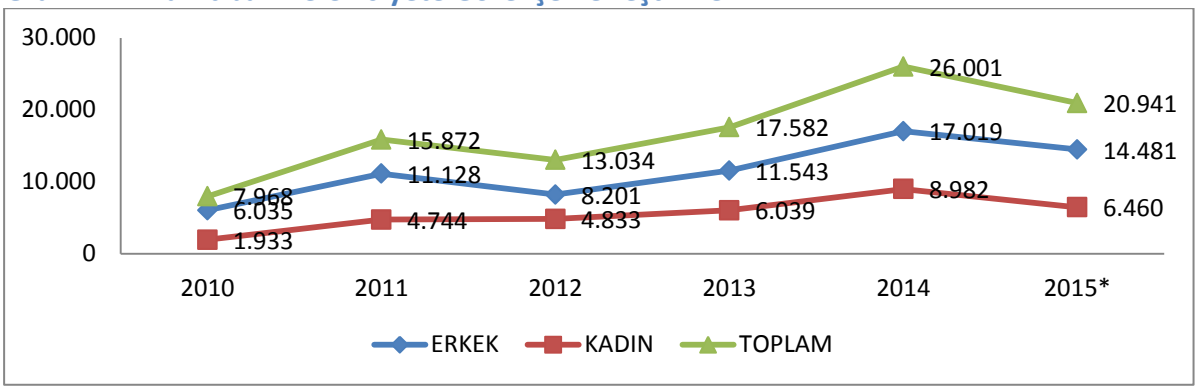

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı OCAK-HAZİRAN Dönemi

2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk sırada beden işçisi (genel) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla; garson, oda görevlisi, temizlik görevlisi, servis elemanı, turizm ve otelcilik elemanı, aşçı, bulaşıkçı, meydancı ve aşçı yardımcısı meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.

Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı

Meslekler	İşe Yerleştirme	Dağılım
Beden İşçisi (Genel)	4.219	16,0%
Garson (Servis Elemanı)	2.316	9,0%
Oda Görevlisi-Turizm	1.750	7,0%
Temizlik Görevlisi	1.615	6,0%
Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	1.358	5,0%
Turizm ve Otelcilik Elemanı	1.302	5,0%
Aşçı	1.284	5,0%
Bulaşıkçı (Stevard)	998	4,0%
Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)	995	4,0%
Aşçı Yardımcısı	754	3,0%
Barmen-Barmaid	682	3,0%
Güvenlik Görevlisi	567	2,0%
Satış Danışmanı	383	1,0%
Meydancı	374	1,0%
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	295	1,0%
Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)	287	1,0%
Büro Memuru (Genel)	257	1,0%
Bar Servis Elemanı	227	1,0%
Çamaşırcı (Genel)	227	1,0%

Reyon Görevlisi	224	1,0%
Genel Toplam	26.001	100,0%

Kaynak: İŞKUR * HAZİRAN ayı sonu itibariyle

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 888 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 3 bin 455 kişi katılmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 4 bin 412 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 822 İEP düzenlenmiş olup 2 bin 46 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 63 adet kurs düzenlenmiş olup bin 331 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)*Ocak-Haziran

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015*	63	1.331	822	2.046	3	78	888	3.455	43	4.412
2014	61	1.153	466	914	29	749	556	2.816	39	3.090
2013	115	2.606	528	1.249	20	520	663	4.375	43	1.827
2012	213	5.339	135	327	4	166	352	5.832	115	3.286
2011	110	2.668	45	105	24	592	179	3.365	39	1.118
2010	32	1.031	9	41	2	150	43	1.222	43	759
2009	114	4.164	5	26			119	4.190	27	1.357
2008	10	160					10	160		
2007	4	64					4	64		
2006	3	37					3	37		
2005	1	12					1	12		
2004	1	154					1	154		
2003	1	14					1	14		

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Antalya ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam29 bin 960 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 14 bin 260'ı işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği	İşsizlik Ödeneği
	Başvuru Sayısı	Hak Eden Sayısı
2015*	29.960	14.260
2014	47.907	22.519
2013	40.886	20.821
2012	32.118	17.115
2011	20.892	13.812
2010	19.435	13.607

(*) Ocak-Haziran2015

İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması, işsizlik sigortasından yararlanma şartlarındaki değişiklikle birlikte değerlendirildiğinde işsizliği ödeneğine başvuruların sayısı artmıştır.

Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)

Meslekler	İşsizlik Ödeneğini Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	903
Temizlik Görevlisi	354
Satış Danışmanı	339
Ön Muhasebeci	269
Şoför-Yük Taşıma	264
Garson (Servis Elemanı)	249
Büro Memuru (Genel)	229
Muhasebeci	220
Aşçı	212
Şoför (Yolcu Taşıma)	186
Güvenlik Görevlisi	183
Sekreter	165
Büro İşçisi	118
Bahçıvan	114
Kasiyer	110

Muhasebe Meslek Elemanı	104
Beden İşçisi (Temizlik)	104
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	95
Çaycı	92
Pazarlamacı	89
Genel Toplam	10.097

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

Tablo 7 incelendiğinde mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu tespit edilmiştir. Diğer mesleklerde ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayılarının birbirlerine yakın değerler olduğu görülmektedir. Bu durum meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıklarını veya kişilerin çalıştıkları işlerden memnun olduklarını ifade etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına karşın etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle de işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar dışında Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunmasına yönelik EUROSTAT'ın talep ettiği açık iş istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" [2] kapsamında,

Temel işyeri bilgileri

Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)

Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi)

Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni)

30 Nisan 2016 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için, örneklem çekimine mesleki kırılımı dâhil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

[2] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Antalya ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası talep araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile Kısmi çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Antalya ilinde 6 bin 81 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde **194 bin 281** çalışan tespit edilmiştir.

İŞYERİ VERİLERİ

Antalya ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam 6 bin 81 işyeri için veri üretilmiştir. Araştırma kapsamındaki 17 sektörden işyeri için bulunmaktadır. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

Sektörler	İş yeri Sayısı (10+)
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	1.443
İnşaat	1.358
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	912
İmalat	661
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	352
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	321
Eğitim	207
Ulaştırma ve Depolama	197
Diğer Hizmet Faaliyetleri	193
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	142
Gayrimenkul Faaliyetleri	83
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	80
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	39
Bilgi ve İletişim	37
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	29
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	18
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	8
Genel Toplam	6.081

Kaynak: İPA 2015

Antalya ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 4 işyerinden biri Toptan

ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile İnşaat (yüzde 22,3) ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri (yüzde 15,0) sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 60'ını oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her iki işyerlerinden birisi bu üç sektördedir. Ancak Türkiye genelinde en fazla işyeri İmalat sektöründe daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan Antalya ili ile paralellik gösterdiği görülmektedir. İşyeri sayıları bakımından illerin yarıdan fazlasında İmalat sektörü ilk sırada iken Antalya'da dördüncü sıradadır.

Antalya ilinde en az işyeri Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ve Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörlerinde bulunmamaktadır. Türkiye genelinde en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründedir.

Antalya ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 194 bin 281 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Antalya'da kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşüktür. Oysaki 2014 yılı Hanehalkı İşgücü Anketi Bölgesel sonuçlarına göre Antalya'nın da içinde bulunduğu TR60 bölgesinde kadınların istihdam oranı (%34,4) Türkiye (%26,7) genelinin 7,7 puan üzerindedir. Ancak bölgede özellikle Tarım sektöründe kadınlar yaygın olarak ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Tarım sektörünün bu çalışmada kapsam dışı olması nedeniyle kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşük olarak gerçekleşmiştir.

Antalya ilinde en fazla çalışanın bulunduğu Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve İnşaat sektörlerinde çalışanlar içerisinde kadın oranı Türkiye genelinde bu sektörlerde çalışan kadın oranlarının gerisindedir. Bu iki sektörde çalışanların toplam çalışanlar içerisindeki oranı yüzde 5,6'dir.

Türkiye genelinde hem de Antalya ilinde Eğitim ile Sağlık sektörlerinde çalışan kadın sayısı çalışan erkek sayısından daha fazla iken Antalya'da araştırma kapsamındaki işyerlerinde kadın çalışanların oranı Türkiye geneline göre hemen hemen aynıdır. Sektörler arasında da farklılaşma görülmektedir.

Tablo 9: Antalya'da Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	42.613	16.725	59.337
İnşaat	29.276	5.605	34.882
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	21.521	7.913	29.434

İmalat	17.270	5.733	23.003
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	9.470	4.483	13.953
Ulaştırma ve Depolama	7.105	2.170	9.275
Eğitim	2.524	3.124	5.648
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1.824	3.411	5.234
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	2.816	1.507	4.323
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2.000	1.082	3.082
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	1.674	611	2.284
Gayrimenkul Faaliyetleri	882	294	1.175
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	598	123	721
Bilgi ve İletişim	353	222	575
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	392	114	506
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	350	75	426
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	236	187	423
Genel Toplam	140.904	53.377	194.281

Kaynak: İPA 2015

Antalya'da en fazla çalışan Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı ve İmalat sektörlerindedir. Antalya ilinde çalışan her dört kişiden üçü bu sektörler dedir. İşyerlerinin yüzde 72'si bu sektörlerde iken çalışanlarda 3 puanlık bir artış söz konusudur. Erkeklerde ve kadınlarda en fazla çalışılan sektörlerin sıralaması İnşaat sektörü hariç parelerdir.

En az çalışanı olan sektörler ise işyeri sayısı ile bağlantılıdır. İşyeri sayısı en az olan sektörlerde çalışan sayısı da azdır.

Sektörlerdeki işyeri sayısı ve çalışan sayılarından ortalama bir işyerinin büyüklüğü bulunabilmektedir. Grafik 5'te sektörlerde bir işyerinde ortalama çalışan sayısına yer verilmiştir.

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

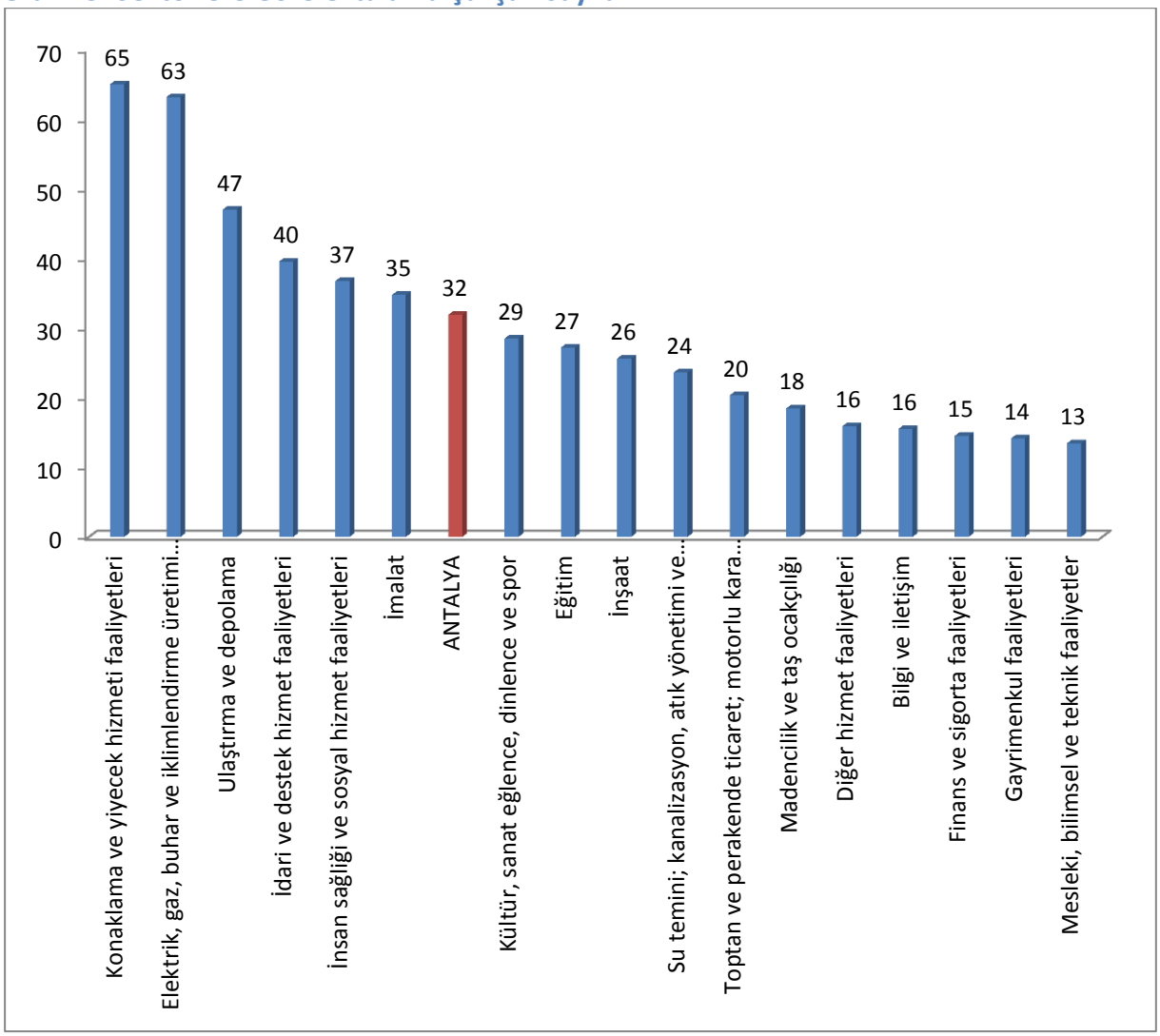

Kaynak: İPA 2015

Antalya ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 32'dir. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir. Antalya'daki işyerleri Türkiye geneline göre daha küçük ölçekli işyerleridir.

Türkiye genelinde en fazla işyeri ve çalışan olan ilk üç sektörden İmalat sektörü ortalamanın üzerinde iken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamanın altındadır. Antalya'da ise İmalat sektöründe ortalamanın üstünde çalışan var (35 kişi) iken diğer iki sektör ortalamanın altındadır. Antalya'da ilk sırada yer alan Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı yine ortalamanın üstündedir ve ortalama çalışanı 40 kişidir. Türkiye geneli Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe ortalama 185 kişi çalışırken Antalya'da bu sektörde çalışan ortalaması 5 kişidir.

Antalya ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yaklaşık üçte biri 5 ila 9 yıllık süredir faaliyet gösteren işyerleridir. Daha sonra ise daha her beş iş yerinden birisi beş yılını doldurmamış yeni işyerleri gelmektedir. Yine her beş İşyerinden birisi 10 illa 14 yıl arası faaliyet gösteren iş yerleridir. Yaklaşık olarak işyerlerinin yarısı dokuz yılını doldurmamış işyerleridir.

Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

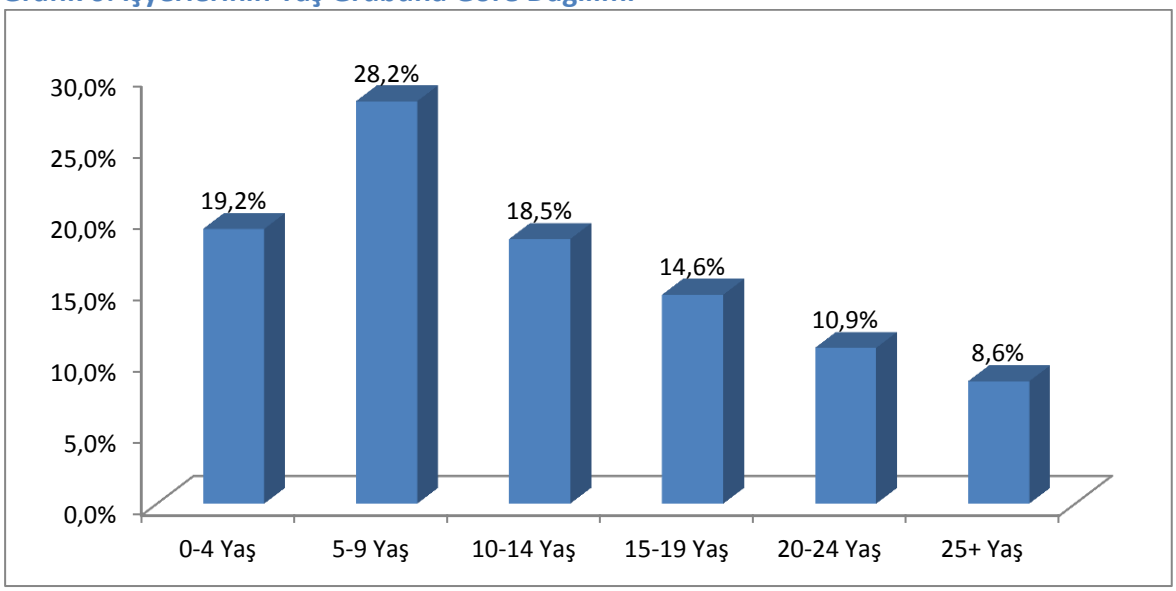

Kaynak: İPA 2015

Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında Türkiye genelinde her yaş grubuna işyerlerinin dengeli dağıldığı ve en fazla işyerinin yüzde 27 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde 25 ve üzeri yaştaki işyerlerinin oranı yüzde 13'tür. Türkiye geneli işyerlerinin yaş grupları ile Antalya ilindeki işyerlerinin yaş grupları farklılaşmaktadır. Antalya'deki işyerleri daha kurumsal ve uzun süredir faaliyet gösteren işyerleridir.

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Hizmet ve Satış Elemanlarındadır. Çalışanların yüzde 19'u bu meslek grubundadır. Hem işyeri hem de çalışanların en fazla Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olması bu meslek grubunu ön plana çıkarmıştır. Türkiye genelinde bu meslek grubu dördüncü sıradadır.

Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	10+		
Meslek Grubu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Hizmet ve Satış Elemanları	36.642	12.128	48.770
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	25.847	16.444	42.291
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	24.490	1.171	25.660
Profesyonel Meslek Mensupları	12.489	8.732	21.221
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	10.725	8.071	18.797
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	10.809	2.797	13.606
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	11.408	1.939	13.347
Yöneticiler	5.302	1.451	6.753
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	3.192	644	3.836
Genel Toplam	140.904	53.377	194.281

Kaynak: İPA 2015

Antalya ilinde çalışanların yüzde 21,8'ıı Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışmaktadır. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,7'dir. Antalya ilinde mesleki nitelik ve beceri gerektirmeyen işlerde çalışma oranı Türkiye genelinin üstündedir. Antalya'da erkeklerin yüzde 18,3'ü, kadınların ise 30,8'i nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Türkiye genelinde bu oranlar erkekler için yüzde 15,4, kadınlar için ise yüzde 20,2'dir. Kadınlarda niteliksiz işlerde çalışma oranı erkeklere göre daha yüksektir. Diğer yandan genellikle lisans mezunlarının çalıştıkları Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu incelediğinde Antalya'da kadınların yüzde 16,4'ünün, erkeklerin ise yüzde 8,9'unun bu meslek grubunda çalıştığını görülmektedir. Fotoğrafa bu açıdan bakıldığında da kadınların yüksek eğitim gerektiren meslek grubunda daha yoğun çalıştığı tespit edilmiştir.

Antalya'da erkekler en fazla Hizmet ve Satış Elemanları ve Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarında çalışırken, kadınlar ise Hizmet ve Satış Elemanları, Profesyonel Meslek Mensupları ile Büro Hizmetlerinde Çalışanlar meslek grubunda çalışmaktadırlar.

Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

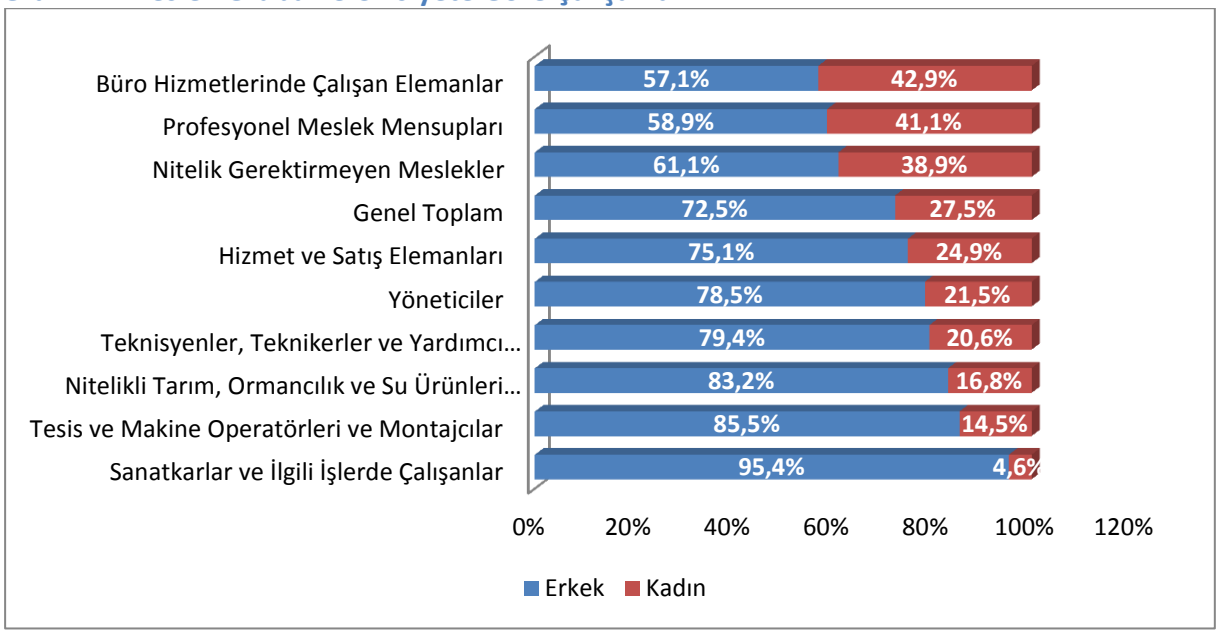

Kaynak: İPA 2015

Antalya ve Türkiye genelinde ise kadınların erkeklerden fazla çalıştığı bir meslek grubu bulunmamaktadır. Türkiye geneline bakıldığında erkek yoğun çalışan meslek grupları Antalya iline paralel olarak Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olarak gözlenmektedir. Kadınların Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Profesyonel Meslek Mensupları ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar çalışma oranının il genelinde çalışma oranından yüksek olması dikkat çekici bir noktadır.

Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

10+		
Erkek	**Kadın**	**Toplam**
Garson (Servis Elemanı)	Oda Görevlisi-Turizm	Garson (Servis Elemanı)
Aşçı	Temizlik Görevlisi	Aşçı
Güvenlik Görevlisi	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Oda Görevlisi-Turizm
Beden İşçisi (İnşaat)	Garson (Servis Elemanı)	Güvenlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	Satış Danışmanı	Beden İşçisi (Genel)
Şoför-Yük Taşıma	Muhasebeci	Beden İşçisi (İnşaat)
İşletmeci	Aşçı	Satış Danışmanı
Şoför (Yolcu Taşıma)	Sekreter	İşletmeci
Bulaşıkçı (Stevard)	Hostes (Uçak Kabin Memuru)	Bulaşıkçı (Stevard)
Satış Danışmanı	Bulaşıkçı (Stevard)	Temizlik Görevlisi

Kaynak: İPA 2015

Antalya ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada Garson ve Aşçı mesleği görülmektedir. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörünün işgücü piyasasındaki ağırlığı burada da kendini göstermiştir.

En fazla çalışılan ilk on meslek dikkate alındığında erkeklerin kadınlara göre daha fazla mesleki nitelik ve beceri gerektirmeyen işlerde çalıştığı görülmektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Antalya ilinde bu oran yüzde 34,2'dir yani 6 bin 81 işyerinden 2 bin 77'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır.

Antalya Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Antalya'daki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her üç işyerinden birine hizmet sunma imkânı bulmuştur. Türkiye genelinde daha geniş kitlelere hizmet sunmuştur.

Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları

Sektör	İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranı	İŞKUR hizmetinden faydalananların kendi içinde dağılımı
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	57,0%	25,0%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	31,0%	21,5%
İmalat	42,1%	13,4%
İnşaat	18,3%	11,9%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	42,9%	7,3%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	26,7%	4,1%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	54,1%	3,7%
Eğitim	34,2%	3,4%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	32,1%	3,0%
Ulaştırma ve Depolama	30,4%	2,9%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	28,6%	1,1%
Gayrimenkul Faaliyetleri	15,9%	0,6%
Bilgi ve İletişim	32,3%	0,6%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	37,5%	0,5%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	24,2%	0,5%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	35,3%	0,3%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	37,5%	0,1%
Genel Toplam	**34,2%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleridir. Gayrimenkul Faaliyetleri, İnşaat ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranları oldukça düşüktür. İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı Antalya ilindeki işyerleri için Türkiye genelinden (%43,6) düşük olsa da sektörel olarak hizmet planlaması ile oranı düşük olan sektörlerdeki oranlar daha da arttırılmalıdır.

Antalya ilinde işyerlerinin yüzde 18,7'si Kısmi çalışana sahiptir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 8,6'dır. Antalya'da Kısmi çalışanı olan işyeri oranı daha yüksektir.

Tablo 13: Kısmi Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar

Sektör	Oran	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Eğitim	30,0%	1.004	1.355	2.358
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	21,4%	716	1.432	2.148
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	20,6%	268	145	413
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	17,0%	9.418	3.876	13.294
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	16,6%	1.199	1.187	2.387
Ulaştırma ve Depolama	9,8%	4.301	1.830	6.131
Bilgi ve İletişim	9,7%	35	17	51
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	9,3%	590	327	917
Diğer Hizmet Faaliyetleri	7,5%	201	99	299
Gayrimenkul Faaliyetleri	7,2%	93	13	106
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	6,6%	1.784	635	2.418
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	5,9%	19	1	20
İmalat	5,8%	1.608	1.219	2.827
İnşaat	5,6%	1.968	712	2.680
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	4,2%	15	5	19
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3,0%	135	43	177
Genel Toplam	10,0%	23.352	12.895	36.247

Kaynak: İPA 2015

Antalya İlinde en fazla Kısmi çalışanı olan işyeri sayısı Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründedir. Bu sektör işyeri sayısı en fazla olan sektör olduğu için Kısmi çalışanı olan işyeri sayısında da ilk sıradaki sektör olarak dikkat çekmiştir. Ancak daha sağlıklı bir analiz için sektör içerisinde Kısmi çalışanı olan işyerlerine bakmak daha doğru olacaktır. Eğitim sektöründeki her on işyerinden üçünün Kısmi çalışanı bulunmaktadır. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde her beş işyerinden birinde Kısmi çalışanı olan işyerleridir. Türkiye genelinde en yüksek orana Sağlık sektörü sahiptir. En düşük oran ise Antalya

ilinde en düşük orana sahip olan Madencilik sektöründedir. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe Antalya ilinde kısmi çalışanı yoktur.

Antalya ilinde çalışanların yüzde 18,7'si Kısmi çalışanı olan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 20,8'dir. Türkiye genelinde Antalya geneline göre Kısmi çalışma daha yaygındır.

Antalya'da Kısmi çalışanı olan işyerlerinde çalışanların yüzde 35,6'sı kadındır. Kısmi çalışma yapılan yerlerde kadın istihdamının Kısmi çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Antalya'da Kısmi çalışmanın kadın istihdamı üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu görülmektedir. Aynı durum Türkiye genelinde de söz konusudur. Kısmi çalışanı olan işyerlerinde istihdamda olanların yüzde 39'u kadındır. Antalya ilinde Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe kısmi çalışan bulunmamaktadır.

Kısmi çalışanı olan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 14'te gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların Kısmi çalışmıyor olabilecekleri de dikkate alınmalıdır. Sonuçta araştırma kapsamındaki işyerlerine Kısmi çalışanlarının olup olmadığı sorulmuş olup Kısmi çalışanların hangi mesleklerde çalıştığı bilgisi sorulmamıştır.

Tablo 14: Kısmi Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

10+		
Kadın	**Erkek**	**Toplam**
Hostes (Uçak Kabin Memuru)	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Temizlik Görevlisi	Aşçı	Hostes (Uçak Kabin Memuru)
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Pilot	Aşçı
Oda Görevlisi-Turizm	Şoför (Yolcu Taşıma)	Temizlik Görevlisi
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Uçak Motorları Bakım-Onarım Teknisyeni	Pilot
Garson (Servis Elemanı)	Güvenlik Görevlisi	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Yemek Dağıtım Elemanı (Kepçeci)	Bulaşıkçı (Stevard)	Şoför (Yolcu Taşıma)
Sekreter	Hostes (Uçak Kabin Memuru)	Oda Görevlisi-Turizm
Hemşire	Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)	Bulaşıkçı (Stevard)
Aşçı	Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	Güvenlik Görevlisi

Kaynak: İPA 2015

Kısmi çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Garson (Servis Elemanı), Hostes (Uçak Kabin Memuru) ve Aşçı olmuştur.

Antalya ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 23'ünde vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Antalya ilinde vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı genel olarak Türkiye ortalamasının üstündedir.

Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

Sektör	İşyeri	Çalışan Sayısı		
	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	63,2%	13.481	34.743	48.224
Bilgi ve İletişim	29,0%	103	111	214
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	28,6%	1.437	4.274	5.711
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	25,0%	4	26	30
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	24,2%	63	383	446
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	23,5%	1.977	1.005	2.982
Ulaştırma ve Depolama	23,2%	1.941	4.798	6.739
İmalat	22,2%	3.328	7.867	11.195
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	19,9%	1.797	5.588	7.385
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	17,5%	182	607	789
Diğer Hizmet Faaliyetleri	16,0%	385	571	956
Gayrimenkul Faaliyetleri	14,5%	40	171	211
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	11,8%	23	20	43
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	8,3%	10	39	48
İnşaat	7,3%	3.255	11.459	14.713
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	4,7%	135	507	641
Eğitim	3,3%	190	143	333
Genel Toplam	23,0%	28.349	72.312	100.661

Kaynak: İPA 2015

Antalya iline sektörel temelde baktığımızda vardiyalı çalışma Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 64'ünde uygulanmaktadır. Antalya ilinde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapan sektörler; Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri iken, Türkiye genelinde ise sektörel olarak yüzde 47,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü olmuştur. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü Türkiye genelinde ikinci sırada yer almaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanlara cinsiyet yönüyle baktığımızda, Antalya ilinde sektörel temelde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapılan ilk sektörde her dört çalışandan üçünün erkek çalışan olduğu görülmektedir.

Antalya ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde her dört çalışandan birisi kadındır. İlde araştırma kapsamındaki işyerlerinde çalışan kadınların yüzde 23'ü vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Çalışma kapsamında işyerlerinin vardiyalı çalışma yapıp yapmadıkları sorulmuştur. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların vardiyaya kalıp kalmadıklarına dair bilgi toplanmamıştır. Bu durum göz önüne alınarak Antalya ilinde vardiyalı çalışmanın kadın istihdamını olumsuz yönde etkilemediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 16'da gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların vardiyalı çalışmıyor olabilecekleri dikkate alınmalıdır.

Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Oda Görevlisi-Turizm	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Aşçı	Aşçı
Garson (Servis Elemanı)	Güvenlik Görevlisi	Oda Görevlisi-Turizm
Hostes (Uçak Kabin Memuru)	Bulaşıkçı (Stevard)	Güvenlik Görevlisi
Bulaşıkçı (Stevard)	Beden İşçisi (İnşaat)	Bulaşıkçı (Stevard)
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)	Beden İşçisi (İnşaat)
Temizlik Görevlisi	Barmen-Barmaid	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi
Aşçı	Bahçıvan	Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)
Kat Şefi (Floor Supervisior)	Teknik Servis Elemanı	Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)

KAYNAK: İPA 2015

Antalya ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı meslek bazında cinsiyete göre sıralandığında; kadınlarda ilk üç sırayı Oda Görevlisi-Turizm, Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi ve Garson (Servis Elemanı)meslekleri yer almaktadır. Türkiye'de ise bu sıralama Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olarak sıralanmaktadır. Antalya ilinde erkeklerde Garson (Servis Elemanı), Aşçı ve Güvenlik Görevlisi iken, Türkiye'de Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi olarak sıralanmaktadır.

Antalya ilinde hem Kısmi çalışanı olan işyerlerinde hem de vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde ilk on meslekten yedi tanesinin Aşçı, Garson (Servis Elemanı), Hostes (Uçak Kabin Memuru), Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Oda Görevlisi-Turizm, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı ve Temizlik Görevlisi Eşleşmesi dikkat çekicidir.

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 6,9'u ihracat yapmaktadır. İlde 11 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 10,6'si ihracat yapan işyerlerinde istihdam

edilmektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyeri oranı Türkiye genelinde Antalya'ya göre daha yüksektir.

Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

Sektör	İşyeri	Çalışan Sayısı		
	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	36,4%	43	222	265
İmalat	25,4%	3.667	8.969	12.636
Bilgi ve İletişim	16,1%	41	97	137
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	9,3%	1.167	2.996	4.163
İnşaat	4,3%	167	960	1.127
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	4,2%	4	11	15
Gayrimenkul Faaliyetleri	2,9%	22	24	46
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	2,7%	32	79	111
Ulaştırma ve Depolama	2,7%	14	65	79
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2,3%	95	1.310	1.405
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1,5%	160	502	662
Genel Toplam	6,9%	**5.410**	**15.235**	**20.645**

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapan işyeri oranı en yüksek ilk üç sektör karşılaştırıldığında Türkiye ve Antalya ilinde benzerlik olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye'de ihracat yapan firma sıralamasında ilk üç sırayı İmalat, Madencilik ve Taş ocakçılığı, Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri alırken, Antalya ili için bakıldığında, en fazla ihracat yapılan sektörün yüzde 36,4 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü olduğu görülmektedir. İkinci sırada yüzde 25,4 ile İmalat sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 16,1 ile Bilgi ve İletişim sektörü yer almaktadır. Antalya ilinde İhracat yapan işyerlerinde çalışanların büyük çoğunluğu erkeklerden oluşmaktadır.

İhracat yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan mesleklere baktığımızda Kasiyer, Aşçı gibi meslekler öne çıkmaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu tür mesleklerde de çalışanların olabileceği dikkatten kaçmamalıdır.

Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	Peyzaj Bahçıvanı	Peyzaj Bahçıvanı
Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)	Diğer Üretim Nezaretçi ve Ustabaşıları (Ağaç)	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Kablo Ağı Bantlama Elemanı	Şoför-Yük Taşıma	Diğer Üretim Nezaretçi ve Ustabaşıları (Ağaç)

Süthane/ Mandıra İşçisi	Mermer İşçisi	Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)
Kapı Sistemleri Montajcısı	Ambar/Depo Görevlisi	Şoför-Yük Taşıma
Muhasebeci	Elektrikçi (Genel)	Mermer İşçisi
Satış Danışmanı	Mermer Ebatlandırma İşçisi	Satış Danışmanı
Temizlik Görevlisi	Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)
Ön Muhasebeci	Satış Danışmanı	Süthane/ Mandıra İşçisi

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı en çok olan mesleklere bakıldığında kadınlarda ilk üç sırayı Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Beden İşçisi (Genel) ve Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)alırken, erkeklerde ise Beden İşçisi (Genel), Peyzaj Bahçıvanı ve Diğer Üretim Nezaretçi ve Ustabaşıları (Ağaç) meslekleri olarak sıralanmaktadır. Bir önceki tablodaki en çok ihracat yapılan sektör ve çalışanların cinsiyete göre dağılımı ile bu tabloyu birleştirildiğinde sıralamanın uyumlu olduğu görülmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma durumu incelendiğinde; Antalya'daki işyerlerinin yüzde 54,3'ü, Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin ise yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Hangi hizmetlerden ağırlıklı olarak yararlanıldığına ilişkin veriler grafik 8'de sunulmuştur.

Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

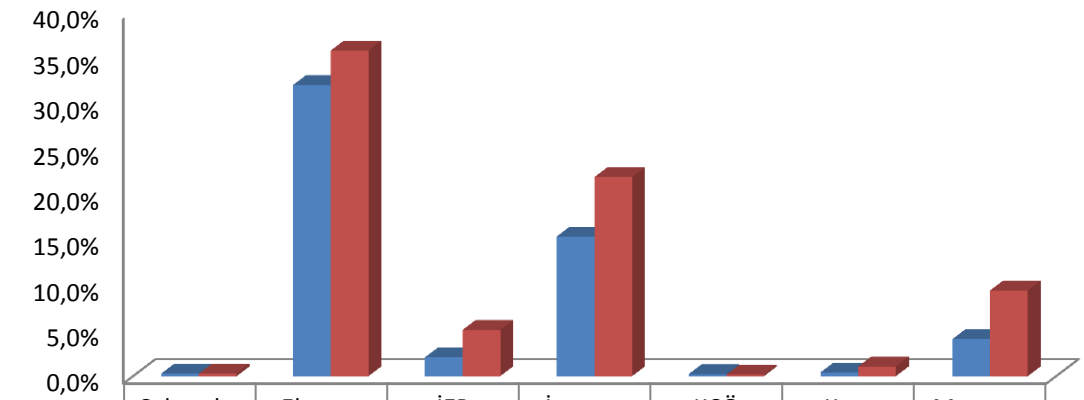

	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Antalya	0,3%	31,9%	2,1%	15,3%	0,2%	0,4%	4,1%
Türkiye	0,3%	35,7%	5,1%	21,8%	0,2%	1,1%	9,4%

KAYNAK: İPA 2015

Antalya ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 31,9 ile en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bunu sırasıyla yüzde 15,3 ile işveren danışmanlığı, yüzde 4,1 ile mevzuat danışmanlığı, yüzde 2,1 ile işbaşı eğitim programları, yüzde 0,4 ile kurs hizmetleri takip etmiştir. Yüzde 0,3 çalışanlara yönelik hizmet talepleri ve yüzde 0,2 Kısa çalışma

ödeneği olmuştur. Antalya ilinde ve Türkiye genelinin Kısa çalışma ödeneği ve çalışanlara yönelik hizmet talepleri eşit oranda pay alırken; Türkiye genelinde ise benzer bir sıralama ile eleman talebi, işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı olarak sıralanmıştır Türkiye genelinin oldukça altında kalınmıştır.

Antalya ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Daha sonra 10-14 yaş arası işyerleri faydalanmıştır. Diğer yaş gruplarının oranı ise birbirine yakındır. Antalya'da her on işyerinden üçü 5-9 yaş üstü işyerlerindedir yine sayısal olarak en fazla İŞKUR'dan hizmet alan işyeri 5-9 yaş arası faaliyet gösteren işyerleri olmuştur.

Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

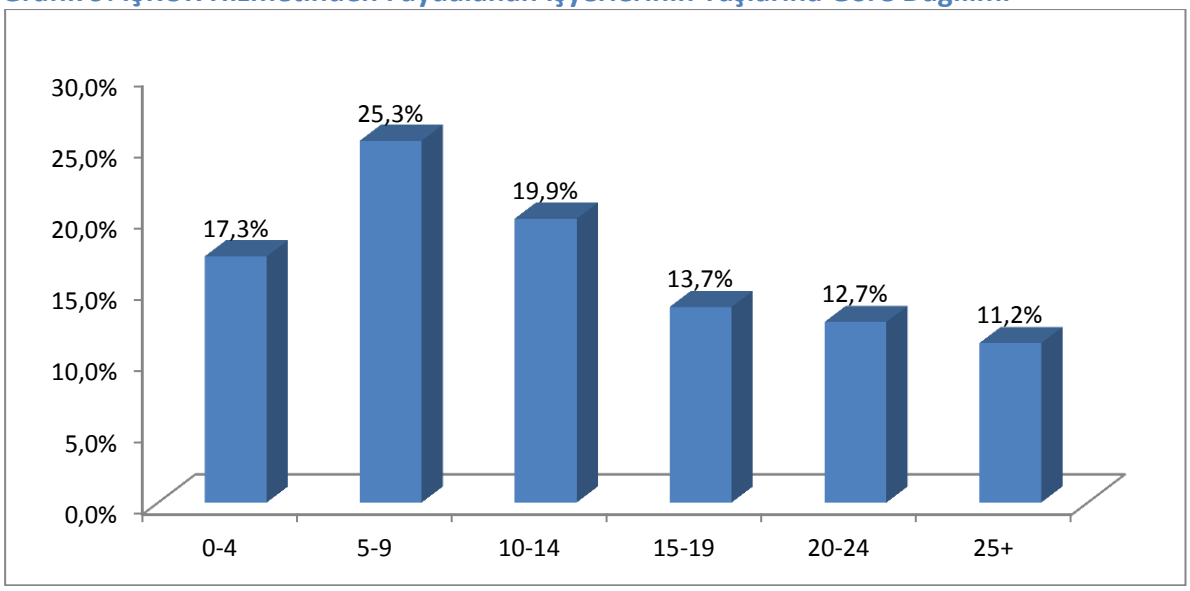

KAYNAK: İPA 2015

Antalya ilinde bütün yaş aralıklarındaki firmalar İŞKUR'dan oransal olarak en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bu hizmetten oransal olarak en fazla 5-9 yaşa sahip firmalar faydalanmışlardır.

Tablo 19: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre ve Aldıkları Hizmetlere Göre Dağılımı

İşveren Sayısı	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	Genel Toplam
Çalışanlara Yönelik Eğitim	4	5		4	2	2	18
Eleman Talebi	336	494	393	262	240	219	1.942
İEP	21	36	25	9	19	15	126
İşveren Danışmanlığı	153	218	189	131	136	106	932
KÇÖ	2		5	5		2	14
Kurs	7	11	2			5	25
Mevzuat Danışmanlığı	44	53	46	31	40	34	247
Antalya	**358**	**526**	**413**	**285**	**263**	**232**	**2.077**

KAYNAK: İPA 2015

İŞKUR'un diğer hizmetlerinden faydalanma oranlarına göre sıralama yapıldığında yaş grupları arasında farklılık görülmektedir. Hemen hemen tüm yaş gruplarında firmaların kendi içerisinde aldıkları hizmetler sıralandığında birinci sırada eleman talebi, ikinci sırada işveren danışmanlığı, üçüncü sırada ise mevzuat danışmanlığı yer almaktadır. Söz konusu hizmetlerin birbiri ile benzerlik göstermeleri dikkat çekmektedir.

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı sorulmuştur.

Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

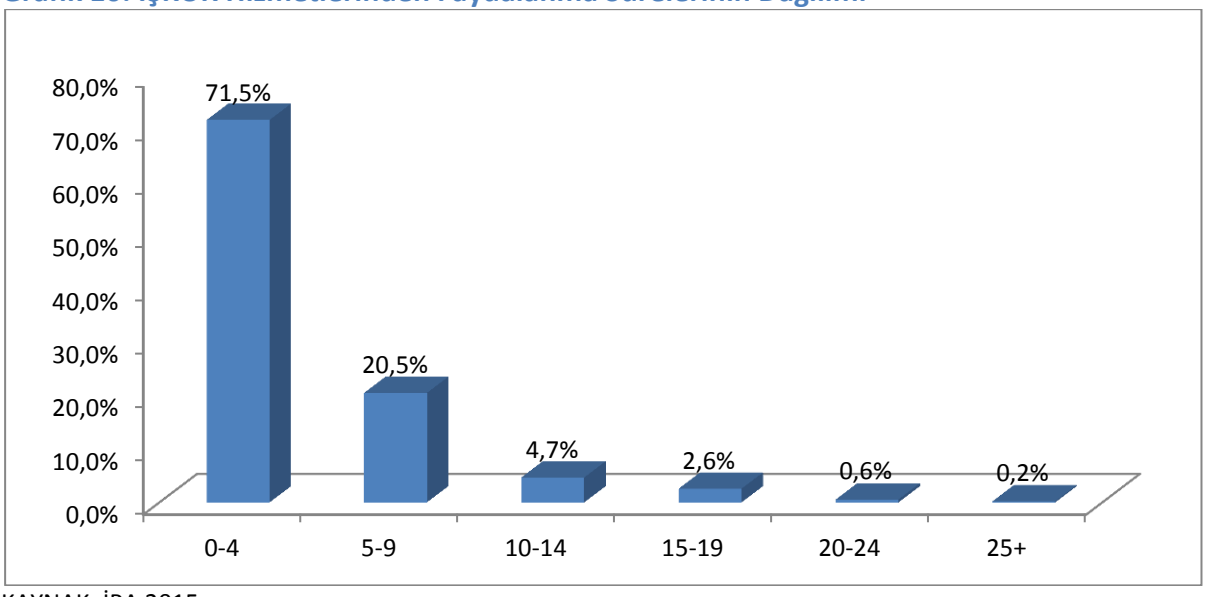

KAYNAK: İPA 2015

Antalya ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 71,5'inin 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. En düşük oran ise 20-24 yıl arasıdır. 25 yıl ve üzerinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyeri tespit edilememiştir. Antalya ilinde sektörel temelde firmaların İŞKUR hizmetlerinden faydalanması en çok son dört yılda olmuştur. İŞKUR son dört yıl içerisinde büyük bir atılım yapmıştır. İŞKUR'un personel sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki hem nitel hem de nicel iyileşme ile birlikte İŞKUR imajındaki değişim, İŞKUR'un değer olarak geliştiğinin göstergesidir.

Sektörlere göre İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yararlandıkları hizmet türlerine ilişkin verilere Tablo 19'da yer verilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı

Sektörler	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	100,0%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İmalat	84,9%	10,1%	36,2%	2,5%	31,2%
İnşaat	85,5%	8,9%	29,3%	3,0%	23,7%
Toptan ve Perakende Ticaret;	88,4%	29,7%	30,4%	5,1%	21,7%
Ulaştırma ve Depolama	84,2%	15,8%	21,1%	0,0%	21,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	93,3%	30,0%	33,3%	13,3%	36,7%
Bilgi ve İletişim	100,0%	50,0%	50,0%	0,0%	50,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	77,8%	22,2%	33,3%	0,0%	33,3%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	85,2%	19,8%	33,3%	9,2%	29,0%
Eğitim	61,5%	46,2%	53,8%	0,0%	38,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	50,0%	62,5%	50,0%	0,0%	50,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	100,0%	16,7%	33,3%	16,7%	16,7%
Genel Toplam	85,8%	22,9%	32,4%	4,6%	27,0%

KAYNAK: 2015 İPA

Antalya ilinde hemen hemen bütün sektörlerde en fazla yararlanılan İŞKUR hizmeti eleman talebi olmuştur. Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinin deki işverenlerin yüzde yüzü de İŞKUR'dan eleman talebinde bulunduklarını ifade etmişlerdir. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründeki işverenler, İŞKUR hizmetlerinden sadece eleman talebinde bulunduğunu ifade etmişlerdir.

Kurs hizmeti en az faydalanılan hizmet türü olmuştur. Bu hizmet yapısı gereği işyerlerinden ziyade işsizlerin faydalandığı bir hizmettir. Diğer Hizmet Faaliyetleri ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleri kurs hizmetinden diğer sektörlere göre daha yüksek oranda yararlanmışlardır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörleri dışındaki tüm işyerlerinin işveren ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanıp sunulan diğer hizmetler hakkında bilgi alması İŞKUR'un etkinliği açısından dikkate değer bir durumdur.

Antalya ilinde Kısmi çalışanı olan ve ihracat yapan işyerleri İŞKUR hizmetlerinden kısa çalışma ödeneği hizmetinden faydalanmamışlardır. İhracat Yapan İşyerlerinde İŞKUR'un Çalışanlara Yönelik Eğitim hizmetlerinden yararlanmadıklarını ifade etmişlerdir.

Kısmi çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları benzerlik göstermektedir.

Antalya ilinde Kısmi çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin en fazla yararlandıkları hizmet eleman talebidir ve bu durum Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir.

Antalya'da eleman talebi hizmetinin ardından, işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı ve kurs hizmetleri yer alırken, Türkiye genelinde ise Antalya ili ile aynı sıralamada ikinci sırada işveren danışmanlığı, üçüncü sırada mevzuat danışmanlığı sonrasında sırasıyla işbaşı eğitim programı, kurs, çalışanlara yönelik eğitim ve kısa çalışma ödeneği yer almaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işlere ilişkin veriler işgücü piyasasının talep yönünü ifade eden verilerdir. Araştırma kapsamında 15 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Bir anlamda ziyaret edilen tarihler arasında işyerlerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada referans tarihi veya döneminin olmayışı, ziyaret sırasındaki mevcut durumun sorulması çalışmanın istatistiksel olarak sınırlılığını ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu kapsamda toplanan verilere bu bölümde detaylı bir şekilde yer verilecektir.

Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri

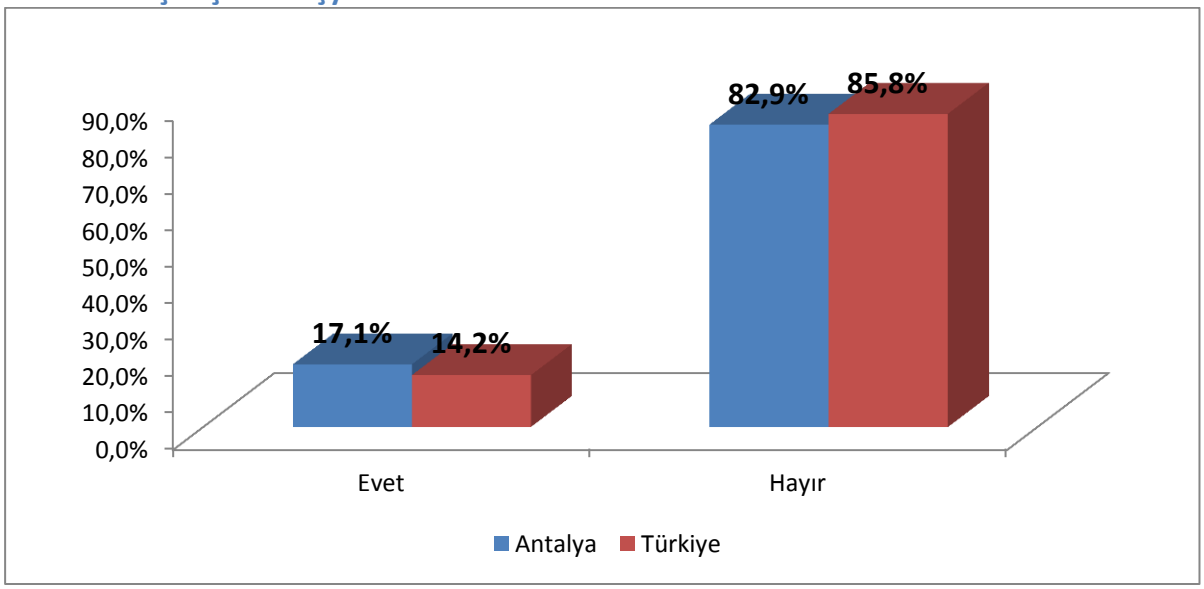

KAYNAK: İPA 2015

Antalya ilindeki işyerlerinin yüzde 17,1'nin açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dirAntalya'da açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden yüksektir. Ancak 2014 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasında Antalya ilinde açık işi olan işyeri oranı yüzde 23 olarak gerçekleşmiştir. Bu yıl çalışmanın yapıldığı dönemin de (Mart-Nisan) etkisiyle oran düşük çıkmıştır.

Antalya ilinde bin 42 işyerinde toplam 5 bin 504 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bu açık işlerin sektörel dağılımı ve sektörlere göre açık iş oranı Tablo 20'de gösterilmiştir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları

Sektör	Antalya			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	2.098	38,1%	3,4%	0,6%	1,0%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	713	12,9%	2,4%	44,6%	2,0%
İmalat	683	12,4%	2,9%	0,2%	0,4%
İnşaat	654	11,9%	1,8%	0,1%	0,4%
Ulaştırma ve Depolama	383	7,0%	4,0%	7,8%	1,4%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	308	5,6%	2,2%	17,1%	1,8%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	199	3,6%	4,4%	3,7%	1,4%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	135	2,5%	4,2%	8,8%	2,1%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	99	1,8%	1,8%	1,0%	1,2%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	57	1,0%	2,4%	0,8%	0,4%
Bilgi ve İletişim	43	0,8%	6,9%	0,6%	1,6%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	38	0,7%	5,0%	3,4%	2,1%
Eğitim	36	0,7%	0,6%	6,1%	1,5%
Gayrimenkul Faaliyetleri	23	0,4%	1,9%	1,1%	0,7%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	19	0,4%	4,4%	2,0%	1,1%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	17	0,3%	3,8%	0,3%	1,3%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı		0,0%	0,0%	1,8%	2,7%
Genel Toplam	5.504	100,0%	2,8%	100,0%	1,7%

KAYNAK: İPA 2015

Antalya ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 38,1 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 12,9 ile Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörü, üçüncü olarak yüzde 12,4 ile İmalat ve bu sektörleri yüzde 11,9 ile İnşaat sektörü takip etmiştir.

Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı (23,7%), İnşaat (22,3%) , Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri(15,0%) ve İmalat (10,9%) sektörleri işyerlerinin yüzde 71,9'unu oluştururken açık işlerin yüzde 75'inin üzerinde paya sahip olmuşlardır. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü açık işlerde ön plana çıkan sektör olmuştur.

Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, sektöründe açık iş bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde sektörel temelde açık iş sayısı Antalya ili ile benzer bir durum arz etmekte ve fakat ilk sırayı yüzde 44,6 ile İmalat sektörü, ikinci sırayı 17,1 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü üçüncü sırayı ise yüzde 8,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü almaktadır.

Antalya ilinde açık iş oranı yüzde 2,8 ile Türkiye geneli açık iş oranının yaklaşık 1 puan üzerindedir. Antalya'da sektörel temelde en yüksek açık iş oranı yüzde 6,9 ile Bilgi ve İletişim sektöründedir. Bunu yüzde 5,0 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı, yüzde 4,4ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve yüzde 4,4 ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde ise farklı bir sıralama göze çarpmaktadır. İlk sırada yüzde 2,7 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, ikinci sırada yüzde 2,1 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, üçüncü sırada ise yüzde 2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. İmalat sektöründe ise açık iş oranı yüzde 2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırmanın yapıldığı dönemde mevsim şartlarının henüz iyileşmemesi Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyeti ile İnşaat sektörlerindeki açık iş oranının beklenenden düşük çıkmasına neden olmuştur. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe özellikle bankaların açık işleri merkezden ilan etmeleri nedeniyle yerelde açık işler tespit edilememiş ve bu sektörde de beklentilerin altında açık iş oranı ortaya çıkmıştır.

Açık işlerde cinsiyet tercihi sorulmuştur. Grafik 12'den açık işlerde cinsiyet bakımından farklılaşma olduğu görülmektedir.

Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları

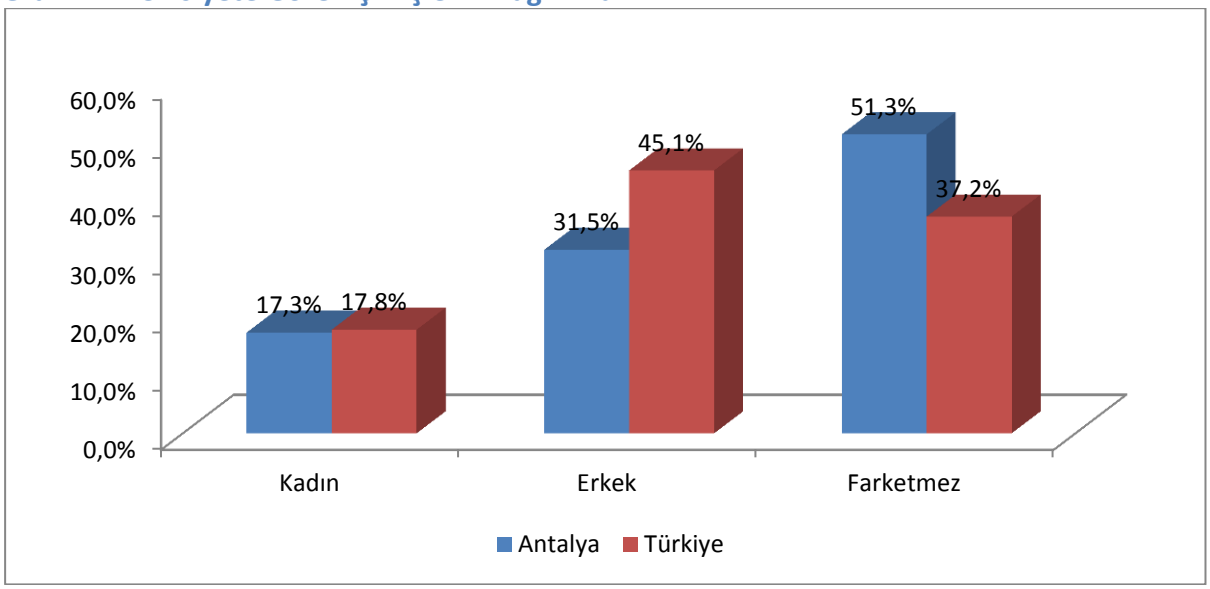

KAYNAK: İPA 2015

Antalya'da toplam açık işlerin yüzde 17,3'ü için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Bu oran Türkiye geneli ile yakınlık gösterse de çok az düşüktür. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 31,5 ile Türkiye geneli erkekler açık iş talebinin çok altındadır. Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde 51,3 iken, Türkiye genelinde yüzde 37,2'dir. Antalya'da da, Türkiye genelinde de açık işlerde cinsiyet farklılaşması görülmektedir. Ancak bu farklılaşma Türkiye genelinde daha keskindir.

Tablo 22: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları

	10+
Sektör	**Açık İş verme Oranı**
Bilgi ve İletişim	27,7%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	25,8%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	24,3%
İnşaat	23,5%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	19,4%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	19,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	17,9%
Ulaştırma ve Depolama	17,2%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	17,1%
Eğitim	17,1%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	15,3%
İmalat	15,2%
Gayrimenkul Faaliyetleri	12,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	9,2%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	8,7%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	8,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0%
Genel Toplam	17,9%

KAYNAK: İPA 2015

Antalya ilinde toplamda açık işi olan işyeri sayısı oranı yüzde 17,9 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 14,2 olarak gerçekleşmiştir. Antalya'da sektörel temelde en fazla açık iş verme oranı yüzde 27,7 ile Bilgi ve İletişim sektöründeyken, Türkiye'de yüzde 20 ile İmalat sektöründedir. Antalya'da ikinci sırada yüzde 25,8 ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü yer alırken, üçüncü sırada yüzde 24,3 ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü bulunmaktadır. Türkiye'de sektörel temelde ikinci sırada yüzde 19,7 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 18,1 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Antalya ilinde sektörel temelde; Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörlerinde açık iş talebi bulunmamaktadır.

Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı

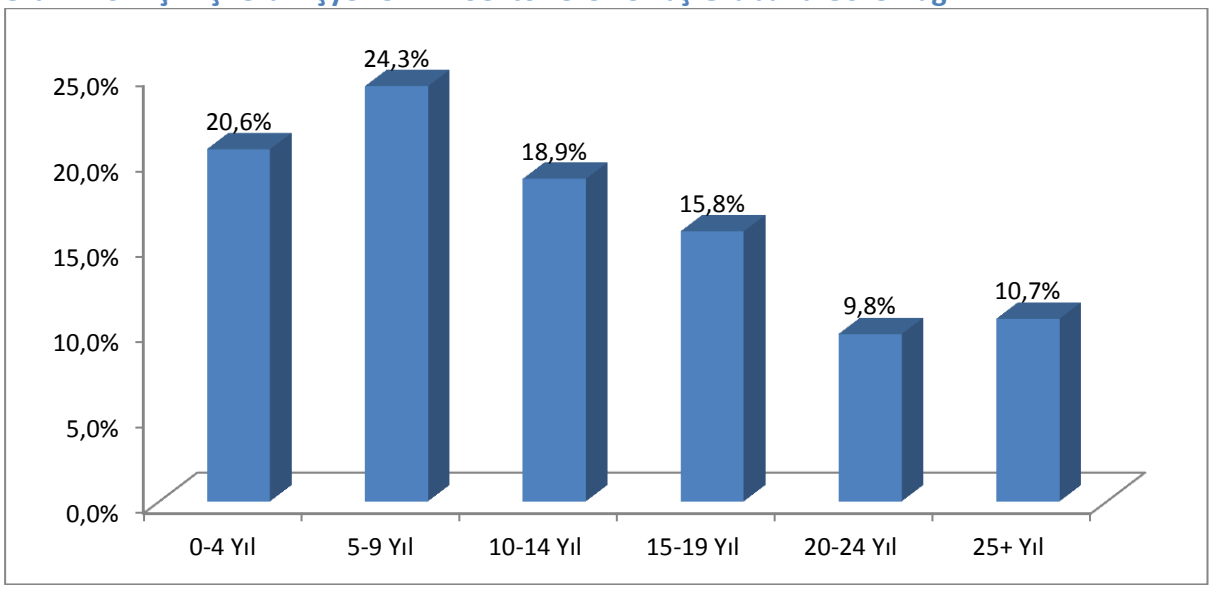

KAYNAK: İPA 2015

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 5-9 yaş arası grupta olduğunu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 0-4 yaş grubuna sahip işyerleri ile 10-14 yaş arası işyerleri gelmektedir.

Tablo 23: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	Kadın	Erkek	Farketmez
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	15,8%	19,3%	64,9%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	17,6%	46,2%	36,2%
İmalat	22,2%	54,4%	23,4%
İnşaat	11,3%	45,7%	42,9%
Ulaştırma ve Depolama	2,3%	17,4%	80,3%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	32,7%	18,3%	49,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	11,8%	41,9%	46,2%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	32,4%	40,5%	27,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	22,1%	1,5%	76,5%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	40,0%	46,7%	13,3%
Bilgi ve İletişim	13,9%	0,0%	86,1%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	12,5%	78,1%	9,4%
Eğitim	33,3%	9,5%	57,1%
Gayrimenkul Faaliyetleri	89,5%	10,5%	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	12,5%	0,0%	87,5%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	12,5%	12,5%	75,0%
Genel Toplam	**17,3%**	**31,5%**	**51,3%**

KAYNAK: İPA 2015

Tablo 22'deki sektörlere genel olarak bakıldığında; Açık işi olan işverenlere işe alacakları elemanların cinsiyet tercihi sorulduğunda, Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründeki açık işlerde Kadın eleman tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İmalat, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı ve İnşaat sektörlerinde yoğun bir şekilde erkek eleman talep edilmiştir. Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, Ulaştırma ve Depolama, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerinde her iki cinsiyetinde çalışabileceği eleman ihtiyaçlarının olduğunu görülmektedir.

Antalya'da açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımında Hizmet ve Satış Elemanları ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler oranı Türkiye geneline göre oldukça yüksektir. Antalya'daki açık işler Türkiye geneline göre daha az mesleki beceri ve nitelik gerektiren meslek gruplarından ve Turizm etkisiyle Hizmet sektöründeki mesleklerden oluşmaktadır.

Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek Grup	Antalya			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Hizmet ve Satış Elemanları	2.208	40,1%	4,3%	16,7%	2,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.462	26,6%	3,3%	14,9%	1,5%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	565	10,3%	2,2%	21,5%	2,2%
Teknisyen, Tekniker. ve Yard. Profes. Mes. Mensup.	415	7,5%	3,0%	8,1%	1,5%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	325	5,9%	1,7%	7,5%	1,1%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	262	4,8%	1,9%	22,4%	2,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	236	4,3%	1,1%	7,8%	1,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	16	0,3%	0,4%	0,4%	1,9%
Yöneticiler	15	0,3%	0,2%	0,6%	0,3%
Genel Toplam	**5.504**	**100,0%**	**2,8%**	**100,0%**	**1,7%**

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında; en yoğun talep Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubundadır. Antalya ilinde Turizm büyük payı olan işletmelerin açık iş talepleri yoğun bir şekilde alınmıştır. İkinci sırada Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Açık iş talebi olmayan meslek grupları ise Yöneticiler ve Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri çalışanları meslek gruplarıdır. Yönetici pozisyonu genellikle sermayedar olan işletme yöneticisiyle aynı kişi olduğundan bu meslek grubunda açık iş talebi olmamıştır.

Türkiye'de ise Antalya'nın aksine açık iş dağılımında birinci sırada tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu yer almaktadır. İkinci sırada Antalya ilinde üçüncü sıradaki sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada hizmet ve satış elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Açık iş oranı sıralamasında açık iş dağılımından benzer bir durum söz konusudur. Türkiye'de ise açık iş dağılımındaki ilk üç meslek grubu kendi aralarında yer değiştirerek sırasıyla hizmet ve satış elemanları, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılar olarak sıralanmıştır.

Tablo 25: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grup	Antalya			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	26,3%	13,7%	60,0%	25,5%	25,0%	49,5%
Hizmet ve Satış Elemanları	10,8%	16,3%	72,9%	21,3%	27,5%	51,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	30,3%	35,3%	34,4%	23,7%	41,7%	34,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	100,0%	0,0%	18,6%	61,3%	20,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	18,4%	12,7%	68,9%	17,6%	19,3%	63,2%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	11,4%	83,9%	4,7%	11,0%	73,9%	15,1%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	11,4%	24,9%	63,6%	12,6%	51,1%	36,3%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	9,8%	70,4%	19,8%	17,0%	46,5%	36,4%
Yönetici	23,7%	22,3%	54,1%	16,7%	22,3%	61,0%
Genel Toplam	**17,3%**	**31,5%**	**51,3%**	**17,8%**	**45,1%**	**37,2%**

KAYNAK: İPA 2015

Daha önce de ifade edildiği üzere Antalya ilinin açık işlerinde erkeklerin ön planda ve Türkiye ortalamasının altındadır. Nitelik gerektirmeyen işlerde hem erkekler hem de kadınlar çalışmaktadır. Antalya ilinde Kadın istihdam oranın yüksek olması ve Fiziksel yeterlilik gerektiren işlerde erkeklerin daha fazla çalıştırıldıklarını bu veriler de desteklemektedir.

Açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında kadınların en fazla talep edildiği meslek grubu Nitelik Gerektirmeyen Meslekler çalışan elemanlar meslek grubudur. Türkiye genelinde hiçbir meslek grubunda kadınların talebi erkeklerin talebinden fazla değildir. Kadın talebinin erkek talebine en yakın olduğu meslek grupları büro hizmetlerinde çalışan elemanlar, profesyonel meslek mensupları, hizmet ve satış elemanları ve yönetici meslek gruplarıdır. Profesyonel meslek mensuplarında ise kadın talep oranı erkeklerden fazla olmasına karşın en yüksek oran fark etmez seçeneğindedir. Bu sektörde cinsiyet farklılaştırmasının fazla olmadığı görülmektedir.

Hem Antalya'da hem de Türkiye'de eleman talebinde fark etmez seçeneği en fazla olan meslek grupları Profesyonel Meslek Mensuplarıdır. Türkiye genelinde ve Antalya ilinde Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ve yönetici meslek gruplarında talep edilen elemanlarda fark etmez

seçeneğini belirtme oranı çok yüksektir. Bu durum işgücü piyasasında fiziksel aktiviteye dayalı icra edilmeyen mesleklerde kadınların başarılı olduklarını ve talep edildiklerini göstermektedir.

Tablo 25'te bu yıl ve geçen yıl açık iş olan mesleklerin dağılımı gösterilmiştir.

Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

	2015		2014	
	Meslekler	Oran	Meslekler	Oran
1	Garson (Servis Elemanı)	5,6%	Garson (Servis Elemanı)	10,7%
2	Beden İşçisi (Genel)	4,6%	Komi (Garson Yardımcısı)	7,1%
3	Servis Komisi	20,3%	Beden İşçisi (Genel)	4,5%
4	Bulaşıkçı (Stevard)	5,6%	Bulaşıkçı	4,4%
5	Oda Görevlisi-Turizm	3,8%	Oda Görevlisi-Turizm	3,8%
6	Güvenlik Görevlisi	3,4%	Şoför (Yolcu Taşıma)	2,7%
7	Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)	8,3%	Güvenlik Görevlisi	2,4%
8	Pilot	14,6%	Meydancı (Otel)	2,0%
9	Aşçı	1,9%	Satış Danışmanı	1,9%
10	Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	6,9%	Ön Büro Elemanı	1,8%
11	Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	4,9%	Meydancı	1,7%
12	Hostes (Uçak Kabin Memuru)	6,5%	Temizlik Görevlisi	1,5%
13	Barmen-Barmaid	5,5%	Şoför-Yük Taşıma	1,4%
14	Satış Danışmanı	2,4%	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	1,3%
15	Meydancı	5,0%	Aşçı Yardımcısı	1,3%
16	Kasiyer	7,2%	Makineci (Dikiş)	1,2%
17	Aşçı Yardımcısı	3,6%	Ön Muhasebeci	1,2%
18	Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)	8,1%	Kasiyer	1,2%
19	Temizlik Görevlisi	1,8%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,1%
20	Beden İşçisi (İnşaat)	1,3%	Muhasebeci	1,0%
21	Diğer Meslekler	1,8%	**Diğer Meslekler**	45,9%
	Genel Toplam	5.504	**Genel Toplam**	**8.184**

KAYNAK: İPA 2015

Geçen senenin sonuçlarına göre açık işler bakımından ilk yirmi meslek içerisinde yer alan mesleklerden on tanesi Aşçı Yardımcısı, Beden İşçisi (Genel), Bulaşıkçı (Stevard), Garson (Servis Elemanı), Güvenlik Görevlisi, Kasiyer, Oda Görevlisi-Turizm, Satış Danışmanı, Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı ve Temizlik Görevlisi bu sene yine ilk yirmi meslek içerisinde yer almaktadır. Gecen sene yer almayan bu sene bu sene Aşçı, Barmen-Barmaid, Beden İşçisi (İnşaat), Genel Alan Temizleme ve

Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel), Hostes (Uçak Kabin Memuru), Meydancı, Pilot, Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı), Servis Komisi ve Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri) meslekleri açık işlerde ilk yirmi meslek arasında yerini almıştır.

Türkiye genelinde açık iş sıralamasında ilk üçte Antalya'dan farklı olarak birinci sırada Makineci (Dikiş) ve dördüncü sırada Satış Danışmanı yer almaktadır. Türkiye'de açık iş sıralamasında Antalya'dan farklı olarak ilk yirmi meslek içerisinde yedi aynı meslek Beden İşçisi (Genel), Garson (Servis Elemanı), Güvenlik Görevlisi, Kasiyer, Satış Danışmanı, Servis Komisi ve Temizlik Görevlisi yer almıştır.

Tablo 27: Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Kadın	Erkek	Fark Etmez
Oda Görevlisi-Turizm	Beden İşçisi (Genel)	Garson (Servis Elemanı)
Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)	Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)	Servis Komisi
Kasiyer	Beden İşçisi (İnşaat)	Pilot
Garson (Servis Elemanı)	Güvenlik Görevlisi	Bulaşıkçı (Stevard)
Temizlik Görevlisi	Şoför-Yük Taşıma	Hostes (Uçak Kabin Memuru)
Bulaşıkçı (Stevard)	Servis Komisi	Güvenlik Görevlisi
Satış Danışmanı	Meydancı	Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)
Beden İşçisi (Genel)	Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	Aşçı
Paketleme İşçisi (El İle)	Şoför (Yolcu Taşıma)	Barmen-Barmaid
Masör-Masöz	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)
Meydancı	Bulaşıkçı (Stevard)	Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı
Sekreter	Aşçı	Beden İşçisi (Genel)
Ön Muhasebeci	Sıhhi Tesisatçı/Isıtma ve Sıhhi Tesisatçı	Bar Servis Elemanı
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Mermer İşçisi	Oda Görevlisi-Turizm
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	Aşçı Yardımcısı
Servis Komisi	Ahşap Mobilya İmalatçısı	Satış Danışmanı
Masaj Uygulayıcısı/Masöz	Teknik Servis Elemanı	Transfer Elemanı-Turizm
Büro İşçisi	Depo Hamalı	Cankurtaran
El ve Makine Dikişçisi (Genel)	Garson (Servis Elemanı)	Pazarlamacı
İnşaat Boyacısı/Boyacı	Elektrikli Ev Aletleri Bakım ve Tamircisi	Reyon Görevlisi

KAYNAK: İPA 2015

Antalya ilinde kadınlarda açık iş sıralamasında ilk üç meslek Oda Görevlisi-Turizm, Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri) ve Kasiyer meslekleri iken, erkeklerde Beden İşçisi (Genel), Genel Alan Temizleme ve

Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel) ve Beden İşçisi (İnşaat) yer almaktadır. Açık işlerde fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Garson (Servis Elemanı), Servis Komisi ve Pilot meslekleridir. Türkiye genelinde tamamen farklı bir tablo oluşmuştur. Türkiye genelinde kadınlarda açık iş talebinin ilk üç sırasında Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı ve Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. Türkiye genelinde erkeklerde Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşıma yer almaktadır. Açık işlerde Fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanıdır.

Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı

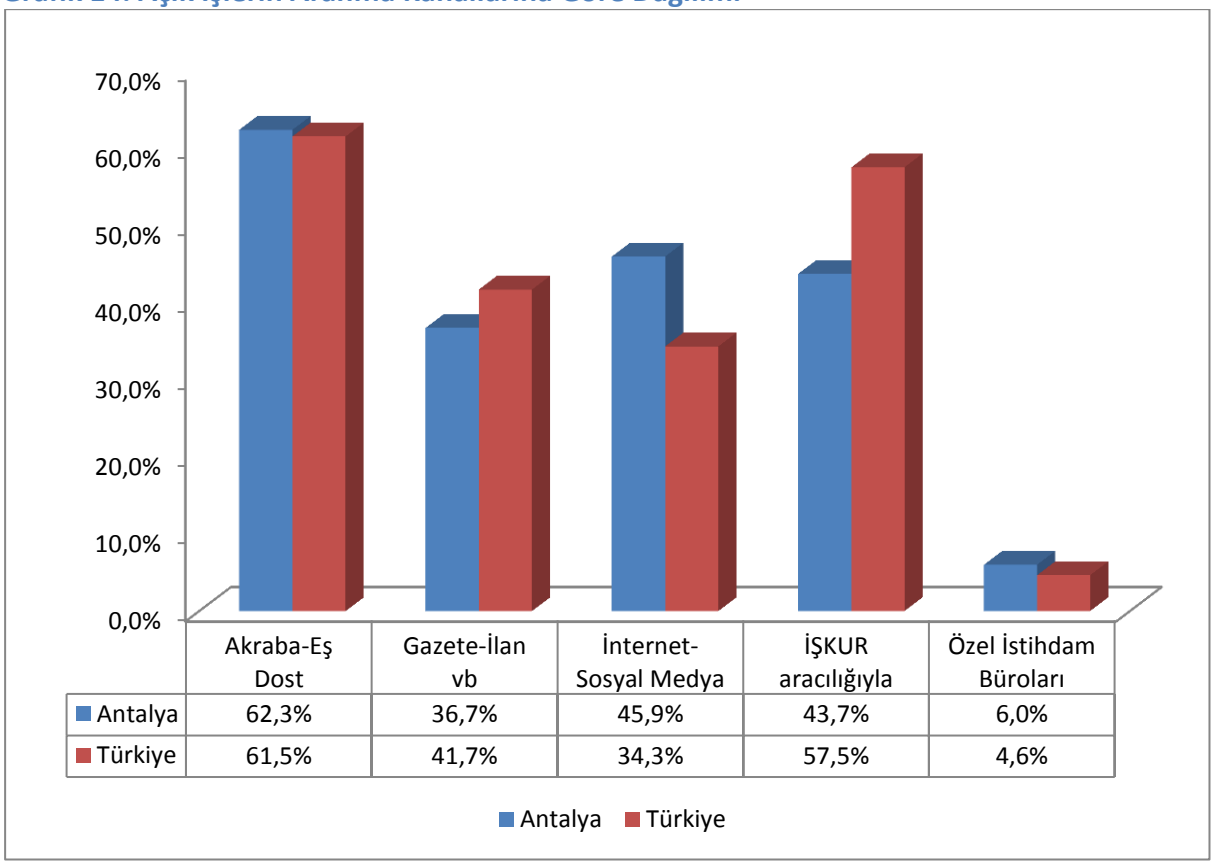

	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Antalya	62,3%	36,7%	45,9%	43,7%	6,0%
Türkiye	61,5%	41,7%	34,3%	57,5%	4,6%

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin aranma kanallarına göre dağılımında Antalya'da Arama kanalı olarak birinci sırada Akraba-Eş Dost yer alırken bunu sırasıyla İnternet-Sosyal Medya, İŞKUR aracılığıyla, Gazete-İlan vb., ve Özel İstihdam Büroları takip etmektedir. Antalya'da 2014 yılında açık iş arama kanalı olarak yüzde 35'i İŞKUR aracılığıyla, yüzde 37'si Gazete-İlan vb.; yüzde 63'ü Akraba-Eş Dost, yüzde 31'i İnternet-Sosyal Medya ve yüzde 7'si Özel İstihdam Büroları cevaplarını vermiştir. İŞKUR aracılığı ile açık işlerin aranma oranı yüzde 63 iken bu sene yüzde 62,3'e ile hemen hemen aynıdır. Bu da İŞKUR'un kendini günden güne geliştirerek işveren için önemli pozisyonunu koruduğunun bir göstergesidir.

Tablo 28: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Sektör	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	61,7%	30,4%	55,3%	56,2%	4,4%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	68,9%	39,4%	24,0%	37,2%	1,9%
İmalat	67,5%	42,1%	30,1%	40,9%	0,5%
İnşaat	63,5%	17,7%	34,4%	48,6%	2,1%
Ulaştırma ve Depolama	54,1%	89,0%	88,1%	2,3%	41,3%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	62,1%	37,9%	44,4%	47,7%	0,7%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	33,3%	34,4%	38,7%	55,9%	4,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	52,7%	35,1%	58,1%	13,5%	0,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	52,9%	41,2%	35,3%	14,7%	36,8%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	93,3%	73,3%	51,1%	28,9%	0,0%
Bilgi ve İletişim	72,2%	69,4%	88,9%	13,9%	0,0%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	87,5%	6,3%	12,5%	15,6%	0,0%
Eğitim	66,7%	9,5%	57,1%	61,9%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	78,9%	0,0%	15,8%	15,8%	10,5%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	100,0%	12,5%	12,5%	0,0%	0,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	12,5%	25,0%	25,0%	62,5%	0,0%
Genel Toplam	**62,3%**	**36,7%**	**45,9%**	**43,7%**	**6,0%**

KAYNAK: İPA 2015

Finans ve Sigorta Faaliyetleri Sektöründe iş yerlerinin tamamı sektöründe açık iş arama kanalı olarak Akraba ve eş dost aracılığıyla eleman ararken İŞKUR aracılığını ve Özel istihdam bürosu arama kanalını kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe öncelikle akraba eş dost arama kanlı sonrasında İŞKUR aracılığı ve internet sosyal medya arama kanalı tercih edilmektedir.

Tablo 29: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grup	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Hizmet ve Satış Elemanları	61,0%	38,9%	49,0%	47,2%	2,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	62,2%	31,2%	48,5%	56,9%	3,7%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	78,0%	26,5%	25,1%	31,2%	0,8%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	43,2%	53,3%	57,6%	19,3%	40,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	58,2%	37,4%	50,0%	33,3%	3,6%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	70,9%	51,8%	18,6%	36,5%	1,7%

Profesyonel Meslek Mensupları	67,7%	30,3%	49,0%	25,1%	15,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	100,0%	0,0%	100,0%	57,5%	0,0%
Yöneticiler	26,0%	40,8%	85,4%	22,3%	0,0%
Genel Toplam	**62,3%**	**36,7%**	**45,9%**	**43,7%**	**6,0%**

KAYNAK: İPA 2015

Antalya ilinde İŞKUR arama kanalını oransal olarak en fazla Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olanlar için kullanmaktadırlar.

İnternet-Sosyal Medya arama kanalını; Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları

Yöneticiler, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Hizmet ve Satış Elemanları ve Profesyonel Meslek Mensupları gibi nitelikli elemanları ararken kullanılmaktadır.

Özel İstihdam Büroları sadece iki meslek grubu için arama kanalı olarak kullanılmaktadır. Bunlar ise sırasıyla Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Profesyonel Meslek Mensupları gruplarıdır. Bu durum göstermektedir ki özel istihdam büroları daha çok nitelik gerektiren meslekler için arama kanalı olarak kullanılmaktadır.

Tablo 30: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları

Meslek	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Garson (Servis Elemanı)	61,6%	29,0%	51,2%	53,8%	4,1%
Beden İşçisi (Genel)	51,6%	45,7%	27,3%	68,7%	0,0%
Servis Komisi	87,4%	24,5%	26,5%	17,3%	0,0%
Bulaşıkçı (Stevard)	64,7%	29,4%	66,7%	70,9%	1,0%
Oda Görevlisi-Turizm	76,0%	24,1%	51,1%	53,2%	10,0%
Güvenlik Görevlisi	30,6%	51,4%	53,6%	85,1%	0,0%
Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)	51,3%	38,5%	53,7%	61,2%	8,7%
Pilot	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Aşçı	50,8%	39,3%	60,7%	70,5%	0,0%
Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	46,7%	23,7%	69,7%	67,9%	0,0%
Diğer	67,0%	36,1%	40,8%	35,9%	3,4%
Genel Toplam:	**62,3%**	**36,7%**	**45,9%**	**43,7%**	**6,0%**

KAYNAK: İPA 2015

Güvenlik Görevlisi, Bulaşıkçı, Aşçı, Beden İşçisi ve Servis Elemanı Yardımcısı mesleklerinde eleman aranırken de en fazla arama kanalı olarak İŞKUR kullanılmıştır.

İşgücü piyasasında yer alan mesleklerde arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost fazla tercih edilmemektedir Servis Komisi, Oda Görevlisi-Turizm, Bulaşıkçı mesleklerinde eleman aranırken özel istihdam bürosu kullanılma oranı yüksektir.

Tablo 31: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları

Arama Kanalları	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	Genel Toplam
Akraba-Eş Dost	65,6%	68,4%	47,3%	58,2%	79,8%	61,6%	62,3%
Gazete-İlan vb.	31,8%	40,2%	22,9%	46,5%	20,9%	55,9%	36,7%
İnternet-Sosyal Medya	41,4%	33,5%	51,9%	38,3%	61,2%	61,3%	45,9%
İŞKUR aracılığıyla	51,3%	45,9%	50,2%	32,2%	57,6%	23,8%	43,7%
Özel İstihdam Büroları	1,6%	3,6%	1,8%	13,2%	0,0%	18,4%	6,0%

KAYNAK: İPA 2015

Antalya'da açık iş arama kanalı olarak İŞKUR' u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına baktığımızda ilk sırada 20-24 yaştaki firmalar, ikinci sırada 0-4 yaş arası firmalar, üçüncü sırada ise 10-14 yaş arası firmalar yer almaktadır. Türkiye genelinde ise açık işlerini İŞKUR'dan arayan firmalar içerisinde en fazla 5-9, ikinci sırada 0-4 yaş arası firmalar ve üçüncü sırada ise 25+ yaş firmalar yer almaktadır.

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost'u tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 20-24 yaş firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak İnternet-Sosyal Medya'yı tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 20-24 yaş arası ve 25+ firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak Özel istihdam Bürolarını tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 25+ firmalardadır.

Tablo 32: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Arama Kanalı	Antalya			Türkiye		
	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Akraba-Eş Dost	78,7%	11,6%	9,7%	65,2%	13,3%	21,5%
Gazete-İlan vb.	64,3%	23,8%	11,9%	63,1%	12,3%	24,6%
İnternet-Sosyal Medya	76,1%	18,1%	5,8%	65,4%	15,1%	19,5%
İŞKUR aracılığıyla	85,4%	6,5%	8,1%	70,4%	12,3%	17,3%
Özel İstihdam Büroları	49,5%	50,5%	0,0%	56,7%	21,6%	21,7%
Genel Toplam	**77,3%**	**13,2%**	**9,5%**	**67,5%**	**12,5%**	**19,9%**

KAYNAK: İPA 2015

Arama kanalına göre açık işlerin aranma süresinde Türkiye ve Antalya ili 0-30 gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır. Antalya ilinde 31-89 gün arası iş arayanların oranı 90

günden fazladır iş arayanlardan yüksek iken Türkiye genelinde bu oran daha yüksektir her iş arayan beş kişiden birisi Türkiye genelinde 90 günden daha fazla süredir işsizdir.

İŞKUR' a intikal eden açık iş taleplerinin diğer arama kanallarına göre daha kısa sürede sonuçlandırıldığı görülmektedir.

Tablo 33: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Antalya			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	66,8%	65,2%	59,1%	19,1%	46,4%	34,4%
Gazete-İlan vb.	37,8%	31,3%	39,7%	16,0%	44,0%	40,0%
İnternet-Sosyal Medya	37,1%	37,5%	54,1%	14,6%	38,6%	46,8%
İŞKUR	35,7%	43,1%	46,8%	16,5%	48,1%	35,4%
Özel İstihdam Büroları	4,6%	1,4%	9,3%	13,4%	28,2%	58,4%
Toplam	17,3%	31,5%	51,3%	17,8%	45,1%	37,2%

KAYNAK: İPA 2015

Açık iş arama kanalı olarak Antalya ilinde işyerleri cinsiyet olarak en fazla Fark etmez seçeneğini bildirirken; Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır.

Antalya İlinde Kadın elaman ihtiyacı olan işverenler Açık işlerinde taleplerinde oransal olarak daha fazla Akraba-Eş Dost arama kanalını kullanmaktadırlar.

Antalya'daki açık işlerin yüzde 63,4'ü vardiyalı çalışma yapılan işyerlerindedir. İşyerlerinin 23'ünde vardiyalı çalışma yapılırken, açık işlerin yarısından fazlası bu işyerlerindedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Antalya geneline benzer olarak en fazla Akraba-Eş Dost'un tercih edildiği görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri Özel İstihdam Büroları vasıtasıyla eleman arama oranı sadece yüzde 2,7'dir.

Tablo 34: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Akraba-Eş Dost	65,4%	61,7%	57,1%	59,3%
Gazete-İlan vb	39,3%	30,0%	39,7%	37,6%
İnternet-Sosyal Medya	45,3%	47,0%	58,0%	53,7%
İŞKUR aracılığıyla	34,2%	54,0%	49,4%	48,1%
Özel İstihdam Büroları	8,1%	2,7%	11,3%	8,9%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; açık işlerin yüzde 59,3'lük kısmının Akraba-Eş Dost aracılığıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 53,7 ile İnternet-Sosyal Medya arama kanalı ve yüzde 48,1 ile İŞKUR aracılığıyla eleman aramamaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerinin yüzde 21,6'sında cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 15'inde kadın eleman arandığı, yüzde 63,5'inde ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda açık işlerde aranan erkeklerin yüzde 61,7'si Akraba-Eş Dost vasıtasıyla aranmaktadır. Kadın eleman aranırken en fazla tercih edilen arama kanalı ise yine yüzde 65,4'lük oranıyla Akraba-Eş Dost'tur. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde; genel toplamda, fark etmez seçeneği işaretleyenlerde ve sadece kadın veya erkek talep edilen açık işlerde en fazla kullanılan arama kanalı Akraba Eş Dost'tur.

Antalya'da vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini arama kanalları; hem Antalya geneli açık işlerin aranma kanalları hem de Türkiye geneli vardiyalı çalışma yapılan ve açık işi olan işyerlerinin aranma kanalları ile farklılaşmaktadır.

Antalya'daki açık işlerin yüzde 24,7'si Kısmi çalışanı olan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 10'unda Kısmi çalışan bulunmaktadır. Kısmi çalışanı olan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Antalya genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla Akraba Eş Dost arama kanalının tercih edildiğini görmekteyiz. Kısmi çalışanı olan işyerleri Özel İstihdam Bürosu vasıtasıyla eleman aramama oranı yüzde 0,9'dur.

Tablo 35: Kısmi Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	68,6%	64,9%	41,4%	49,9%
İŞKUR aracılığıyla	32,9%	18,5%	48,1%	39,6%
Gazete-İlan vb	53,9%	51,5%	74,2%	66,7%
İnternet-Sosyal Medya	48,2%	47,2%	42,4%	44,2%
Özel İstihdam Büroları	0,9%	1,4%	22,2%	15,0%

Kaynak: İPA 2015

Kısmi çalışanı olan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 66,7'lik kısmının Gazete-İlan vb. arama kanalıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 49,9 ile Akraba-Eş Dost takip etmektedir. Kısmi çalışanı olan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 39,6'sı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. . Kısmi çalışanı olan işyerlerine ait açık işlerin ise yüzde 22,7'sinde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 11,8'inde kadın eleman, yüzde 65,6'sında ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda kadın eleman arayan işyerleri bu açık işlerin yüzde 68,6'sı Akraba-Eş Dost vasıtasıyla aramaktadır. Bunu yüzde 53,9 ile Gazete-İlan vb arama kanalı takip etmektedir. Erkek eleman arama yolunda ise yüzde 64,9'luk bir oranla Akraba-Eş Dost tercih edilmektedir. Türkiye genelinde Kısmi çalışanı olan işyerleri açık işleri için ağırlıklı olarak Akraba eş Dost arama kanalını kullanırken, diğer arama kanalları birbirine yakın oranda seyretmektedir.

Antalya'daki açık işlerin yüzde 9,2'si İhracat yapan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 6,9'u Antalya genelinde açık iş arama kanallarına benzer olarak en fazla Akraba Eş Dost arama kanalının tercih edildiği görülmektedir. İkinci sırada ise İŞKUR aracılığıyla arama kanalının gelmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ile Kısmi çalışanı olmayan işyerleri Özel İstihdam Bürolarını arama kanalını biraz daha fazla oranda (yüzde 4,7)İhracat yapan işyerleri kullanmışlardır.

Tablo 36: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	52,2%	59,9%	90,7%	65,8%
İŞKUR aracılığıyla	69,6%	42,6%	28,4%	44,4%
Gazete-İlan vb	44,5%	21,1%	24,2%	26,4%
İnternet-Sosyal Medya	8,1%	65,0%	42,3%	48,6%
Özel İstihdam Büroları	4,7%	1,6%	0,0%	1,8%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinin açık işleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde bu işyerlerine ait açık işlerin yüzde 65,8'lik kısmının Akraba-Eş Dost arama kanalıyla eleman aradığı görülmektedir. Bunu yüzde 44,4 ile İŞKUR takip etmektedir. İhracat yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 56,8' inde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 19,3'inde kadın eleman aranmakta iken, yüzde 23,94'u için ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Kadınların tercih edildiği açık işlerde yüzde 69,6'luk bir oranda İŞKUR arama kanalı eleman aranmaktadır. Bunu yüzde 52,2 ile Akraba-Eş Dost vasıtasıyla takip etmektedir. Erkek eleman aranma yolunda ise yüzde 59,9'luk bir oranda Akraba-Eş Dost tercih edilmektedir. Cinsiyet bazında fark etmez olarak tercih yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 90,7'lik bir oranı Akraba-Eş Dost arama kanalını tercih etmiştir. Türkiye genelinde, ihracat yapan işyerlerinde arama kanalı olarak ilk iki sırayı Akraba Eş Dost ve İŞKUR almıştır.

Antalya'daki açık işlerin yüzde 73,7'si daha önce İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış işyerlerindedir. İŞKUR Hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin açık işlerdeki arama kanalına göre cinsiyet ayrımlı dağılımını içeren Tablo 36 değerlendirilirken bu durum göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 37: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı

Arama Kanalı	Hizmetlerden Faydalanan				Hizmetlerden Faydalanmayan			
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	60,6%	58,0%	57,4%	58,1%	78,2%	78,0%	66,9%	74,3%
İŞKUR aracılığıyla	33,4%	33,3%	40,1%	37,2%	45,8%	27,6%	38,0%	35,3%
Gazete-İlan vb	41,3%	38,1%	58,9%	50,6%	29,3%	36,2%	31,2%	32,9%
İnternet-Sosyal Medya	52,5%	64,2%	50,8%	54,7%	4,9%	5,8%	27,7%	13,0%
Özel İstihdam Büroları	6,7%	1,8%	11,1%	7,9%	0,7%	0,7%	0,8%	0,7%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerleri ile faydalanmayan işyerlerini karşılaştırıldığında, hizmetlerden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde arama kanalı olarak tercihi yüzde 58,1 ile Akraba-Eş Dost ve yüzde 54,7 ile İnternet-Sosyal Medya'dır. Hizmetlerden yararlanmayanlar ise açık işlerinin yüzde 74,3'ünde Akraba-Eş Dost ve yüzde 35,3'ünde İŞKUR arama kanalını tercih etmiştir. Açık işlerin yüzde 73,7'lik kısmı İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine aittir. İŞKUR hizmetlerinden faydalananlar ile daha önce faydalanmayanlar arasında 1,9 puanlık bir fark vardır. Daha önce İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri çalışma sırasında var olan açık işlerini İŞKUR vasıtası ile aramaya başlayabilir. Bu işyerleri ilk sorularda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma sorusuna "hayır" cevabı verip daha sonra açık işlerinin olduğu tespit edildiğinde İŞKUR ile çalışmaya başlamaktadır. Hizmetlerden faydalanmayan ancak mevcut açık işini İŞKUR vasıtası ile aradığını söyleyen işyerleri bu şekildeki işyerleridir

Çalışma kapsamında işverenlerden açık işlerde istedikleri becerileri önem sırasına göre ve her meslek için en fazla üç tane seçmesi istenmiştir. Kullanılan yöntemden dolayı geçen yıllarda olduğu gibi beceriler ile ilgili tablolar olmayacaktır. Tablolar yerine açıklamalarda bulunulacaktır.

Antalya'da 5 bin 504 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi sonrasında ise Takım Çalışması Daha sonra sırası ile İletişim ve İfade Yeteneği, Yabancı Dil, Bilgisayar kullanımı, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Satış ve Pazarlama Becerisi ve Proje Tabanlı Çalışma gelmektedir.

Türkiye genelinde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışmasına Uyum ile İletişim ve İfade Yeteneği şeklinde sıralanmaktadır. En az tercih edilen beceri ise Yabancı Dil becerisidir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişkiye baktığımızda; hem kadın hem erkek eleman taleplerinde de öncelikli beceri talebi Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe iken fark etmez eleman talebinde bu öncelik değişmektedir. Fark etmez tercihindeki öncelik verilen beceride ilk sırada Takım Çalışması ve ikinci öncelikli İletişim ve İfade Yeteneği becerisi gelmektedir. Kadınlarda ilk tercih edilen becerinin Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olması dikkat çekicidir. Açık işlerde kadın eleman tercih eden ilk yirmi meslekler; Kasiyer, Garson, Satış Danışmanı, Sekreter, Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı), Servis Komisi ve Büro İşçisi mesleklerde kadınlar çok rahat talep edilebilmektedir. Bu mesleklerde en fazla tercih edilen becerilerden biri de Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Erkeklerde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ön sıralarda bulunmaktadır.

Sektörlere göre açık işlerde talep edilen en önemli becerilere bakıldığında Antalya ilin de yüzde 52,6 ile pay alan Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi; Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve

iyileştirme faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, İnşaat, İmalat ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerindeki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler en çok talep edilen beceri olarak ilk sırada çıkmıştır.

Eğitim, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, Diğer hizmet faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Madencilik ve taş ocakçılığı Sektörlerindeki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi en çok tercih edilmiştir.

Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe açık işlerden öncelikli olarak istenen beceri Takım Çalışması becerisi, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründeki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceri İletişim ve İfade Yeteneği, Yabancı Dil becerisi ise Ulaştırma ve depolama ve Bilgi ve iletişim sektörlerindeki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceridir.

Meslek gruplarına göre açık işlerde istenen beceriler incelendiğinde; Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceri Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Yöneticiler meslek gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe Bilgisayar kullanımıdır.

Beceriler ile açık işte en fazla eleman talep edilen 20 meslek incelendiğinde genel olarak öncelikli talep edilen beceriler Kasiyer mesleğinde Bilgisayar kullanımı, Pilot ve Hostes mesleklerinde Yabancı dil, Pilot ve Aşçı yardımcısı mesleklerinde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Tarım İşçisi, Hostes ve Aşçı mesleklerinde Takım Çalışmasıdır. Açık iş sayısının en fazla olduğu ilk 20 mesleğin 9'unda ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, 5 meslekte İletişim ve İfade Yeteneği, ilk tercih olarak bildirilmiştir. Çalışma kapsamında açık iş olan tüm meslekler için işverenler tarafından ne tür beceriler talep edildiği tespit edilmiştir.

Arama kanalı ile beceriler karşılaştırıldığında bütün arama kanallarında istenen becerilerde ufak tefek farklılıklar hariç aynı beceri türleri istenmektedir. Antalya genelinde açık işlerde en fazla talep edilen beceri " Fiziki ve Bedensel Yeterlilik" ikinci sırada " Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe" tir. Akraba-Eş Dost, İnternet-Sosyal Medya, İŞKUR aracılığıyla ve Gazete-İlan vb aranan elemanların kendi içinde oransal sıralamasında ilk üç sıradaki beceriler Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışması olup Türkiye genelinde istenen becerilerle paralel özellik göstermektedir. Özel İstihdam Büroları arama kanalında ise en fazla istenen beceriler ise sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) ve Yabancı Dil becerileridir.

Beceriler ile açık işlerin aranma süresi karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 77,3'ünün 0-30 günlük bir sürede arandığı görülmektedir. Antalya ilindeki açık işlerin karşılanma süresi ile talep edilen beceriler arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. 0-30 ve 90+ günlük arama süresindeki becerilerde ilk beceri talebi Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olurken, 31-89 gündür aranan elemanlarda talep edilen becerilerdeki ilk tercih Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Hem Türkiye genelinde hem de Antalya'da açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez olmuştur. Antalya'da her beş açık işin yaklaşık ikisi için herhangi bir eğitim durumu istenmemesi dikkat çekicidir.

Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

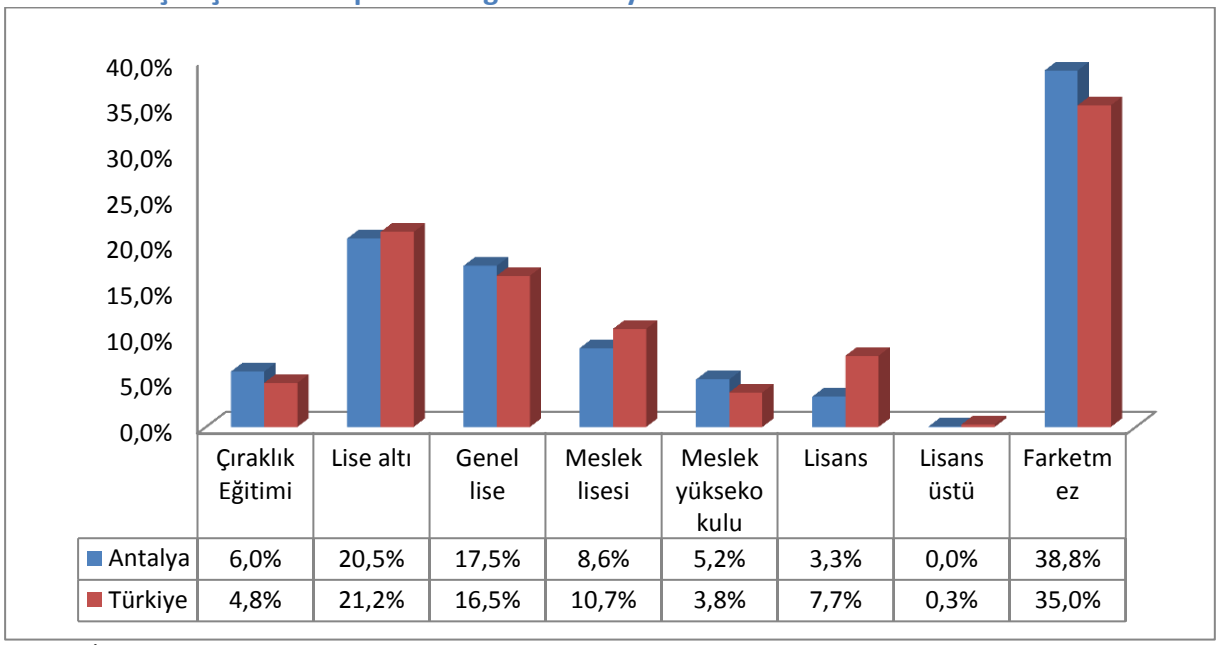

	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yükseko kulu	Lisans	Lisans üstü	Farketmez
Antalya	6,0%	20,5%	17,5%	8,6%	5,2%	3,3%	0,0%	38,8%
Türkiye	4,8%	21,2%	16,5%	10,7%	3,8%	7,7%	0,3%	35,0%

Kaynak: İPA 2015

Antalya ile Türkiye genelinin açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen ilk üç eğitim düzeyi fark etmez, lise altı ve genel lise şeklinde aynıdır. Bu sıralamadan sonra farklılaşma olmaktadır. Türkiye genelinde Meslek Lisesi, Lisans, Çıraklık Eğitim ve MYO şeklinde devam ederken Antalya'da ise Meslek Lisesi Çıraklık Eğitim, Meslek Yüksek Okulu ve Lisans şeklinde gerçekleşmiştir.

Hem Türkiye genelinde hem de Antalya'da en yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "*biz işyerinde eğitiriz*" mantığında

olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir.

Tablo 38: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Çıraklık Eğitimi	6,7%	7,9%	4,7%	6,0%
Fark etmez	41,1%	43,9%	34,9%	38,8%
Genel lise	17,4%	10,9%	21,7%	17,5%
Lisans	3,3%	1,2%	4,5%	3,3%
Lisansüstü	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%
Lise altı	23,7%	26,3%	15,9%	20,5%
Meslek lisesi	5,9%	7,2%	10,3%	8,6%
Meslek yüksekokulu	2,0%	2,5%	7,9%	5,2%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2015

Antalya'da eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; en fazla açık iş cinsiyeti erkeklerde iken, eğitim düzeyi de fark etmezdir. Bu talep tüm taleplerin yüzde 43,9'unu temsil etmektedir. Cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 41,1 ile fark etmez, bunu takiben yüzde 23,7 ile Lise altı olmuştur. Cinsiyet tercihi erkek olan açık işlerde eğitim düzeyi fark etmez olarak yüzde 43,9 ve bunu takiben yüzde 26,3 ile lise altı eğitimli talep edilmektedir.

Tablo 39: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Sektörler	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Lisans üstü	Fark etmez
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	7,1%	23,5%	17,5%	12,9%	1,0%	0,2%	0,0%	37,9%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	7,4%	17,0%	28,2%	10,9%	4,2%	2,6%	0,0%	29,8%
İmalat	7,0%	24,8%	8,7%	7,0%	2,2%	4,8%	0,0%	45,5%
İnşaat	6,7%	14,2%	12,1%	3,5%	1,8%	2,8%	0,0%	58,9%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	4,1%	36,2%	0,5%	41,7%	1,8%	0,0%	15,6%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	37,3%	11,1%	0,0%	1,3%	5,2%	0,7%	44,4%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	30,1%	14,0%	4,3%	3,2%	9,7%	0,0%	38,7%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	17,6%	23,0%	12,2%	13,5%	2,7%	0,0%	0,0%	31,1%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1,5%	2,9%	1,5%	23,5%	23,5%	41,2%	0,0%	5,9%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	22,2%	13,3%	33,3%	0,0%	2,2%	0,0%	0,0%	28,9%

Bilgi ve İletişim	0,0%	0,0%	27,8%	0,0%	2,8%	2,8%	0,0%	66,7%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3,1%	0,0%	0,0%	3,1%	0,0%	9,4%	0,0%	84,4%
Eğitim	0,0%	4,8%	4,8%	0,0%	23,8%	47,6%	0,0%	19,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	78,9%	5,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	15,8%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,0%	12,5%	6,3%	0,0%	0,0%	0,0%	81,3%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0%	12,5%	25,0%	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%	50,0%
Genel Toplam	6,0%	20,5%	17,5%	8,6%	5,2%	3,3%	0,0%	38,8%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlerin talep ettiği eğitim düzeyleri incelendiğinde Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe Lise altı eğitimliler tercih edilirken, Ulaştırma ve Depolama ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde Genel lise eğitimi, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Eğitim sektörlerinde lisans eğitim düzeyi talep edilmektedir. Geri kalan tüm sektörlerdeki açık işlerde işverenler eğitim düzeyinin fark etmediğini talep etmişlerdir.

Tablo 40: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Meslek Grubu	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksek okulu	Lisans	Lisans üstü	Fark etmez
Hizmet ve Satış Elemanları	3,9%	18,6%	27,8%	12,0%	1,1%	0,0%	0,0%	36,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	8,1%	32,2%	4,4%	1,6%	0,0%	0,0%	0,0%	53,8%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	16,6%	18,6%	3,2%	15,5%	1,2%	0,0%	0,0%	44,9%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1,4%	8,1%	21,8%	11,8%	46,4%	3,5%	0,5%	6,5%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	4,9%	10,3%	42,3%	5,1%	11,2%	7,6%	0,0%	18,6%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	4,0%	25,0%	8,6%	2,5%	0,0%	0,0%	0,0%	59,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	1,4%	0,8%	6,8%	10,6%	8,5%	56,5%	0,0%	15,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	56,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	43,3%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	27,6%	0,0%	23,7%	48,7%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	6,0%	20,5%	17,5%	8,6%	5,2%	3,3%	0,0%	38,8%

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında; Hizmet ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmezdir. Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek gruplarında talep edilen eğitim düzeyi Lise altı olarak belirtilmiştir. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda ise Genel Lise mezunu talebi ön plandadır. Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları

Meslek Yüksek Okulu mezunu talep edilmemiştir. Lisans eğitim düzeyi Profesyonel Meslek Mensupları ve Yöneticiler meslek gruplarında talep edilmiştir.

Açık işlerin arama kanalı türleri ile eğitim düzeyi arasındaki bağlantı üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Tablo 41: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Fark etmez	92,8%	71,1%	0,0%	92,8%	0,0%
Lise altı	77,1%	35,2%	5,6%	91,3%	0,0%
Genel lise	91,1%	15,9%	8,7%	66,9%	1,5%
Çıraklık Eğitimi	73,1%	0,0%	13,8%	86,2%	0,0%
Lisans	51,2%	24,1%	50,6%	51,2%	0,0%
Meslek lisesi	77,4%	11,1%	22,6%	55,4%	22,6%
Meslek yüksekokulu	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Lisans üstü	89,6%	8,0%	19,5%	77,7%	0,0%
Genel Toplam	**86,0%**	**18,2%**	**13,8%**	**78,8%**	**0,8%**

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamında söz konusu olan açık işlerin için talep edilen eğitim düzeyleri itibariyle arama kanalları incelendiğinde eğitim düzeyinin fark etmediğinin belirtildiği açık işlerde işverenlerin ağırlıklı olarak akraba-eş-dost, İŞKUR ve gazete-ilan arama kanallarını tercih ettiği görülmektedir. Lise altı eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. Genel lise, meslek lisesi ve lisansüstü eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak akraba-eş-dost ve İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. İlgili eğitim düzeylerindeki açık işlerde işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (akraba-eş-dost ve İŞKUR) ile Antalya genelinde söz konusu olan tüm açık işler için işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (akraba-eş-dost ve İŞKUR) benzeşmektedir.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyi ile açık işlerin aranma süresi arasındaki ilişki ele alınmaya çalışılmıştır.

Tablo 42: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Eğitim Düzeyi	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Farketmez	76,8%	12,2%	11,0%
Lise altı	84,6%	3,6%	11,7%
Genel lise	72,6%	21,6%	5,8%
Meslek lisesi	91,5%	3,8%	4,7%
Çıraklık Eğitimi	75,3%	6,0%	18,7%
Meslek yüksekokulu	42,4%	57,1%	0,5%
Lisans	84,1%	9,6%	6,3%

Lisans üstü	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	67,5%	12,5%	19,9%

Kaynak: İPA 2015

Antalya'da Çıraklık Eğitimi, Lise altı, Meslek Lisesi, Genel Lise, Lisans, Lisans Üstü ve Fark etmez eğitim düzeylerinde eleman genel olarak 0-30 gün içinde temin edilebilirken, Meslek Yüksekokulu düzeyinde eğitim almış eleman talebi ağırlıklı olarak 31-89 günde temin edilebilmektedir.

Tablo 41 değerlendirildiğinde eğitim düzeyi arttıkça veya azaldıkça açık işin aranma süresi uzamaktadır veya kısalmaktadır şeklinde bir ifade kurulamayacaktır.

Antalya ilinde sektörlerin önemli bir bölümü açık işini çok uzun vadede aramamaktadır. Kısa vadede eleman ihtiyacını karşılamaktadır.

Tablo 43: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Sektör	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	93,8%	6,3%	0,0%
İmalat	71,4%	9,9%	18,7%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	84,0%	9,2%	6,7%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	70,8%	13,1%	16,0%
Ulaştırma ve Depolama	19,7%	75,7%	4,6%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	93,1%	4,1%	2,8%
Bilgi ve İletişim	30,6%	13,9%	55,6%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	93,8%	6,3%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	36,8%	10,5%	52,6%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	50,5%	20,4%	29,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	67,3%	17,6%	15,0%
Eğitim	90,5%	9,5%	0,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	97,1%	0,0%	2,9%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	71,1%	2,2%	26,7%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	85,1%	14,9%	0,0%
Genel Toplam	77,3%	13,2%	9,5%

Kaynak: İPA 2015

Ulaştırma ve Depolama sektöründeki her dört açık işten üçü 31-89 gün aralığında aranırken Bilgi ve İletişim ve Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde açık işlerin kapatılması diğer sektörlere göre daha uzun sürebilmektedir. Diğer sektörlerde ise açık işler 0-30 gün süre ile kapatılmaya çalışılmaktadır.

Tablo 44: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

İşyeri Yaşı	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
0-4	72,1%	16,4%	11,5%
5-9	83,3%	5,8%	10,9%
10-14	89,8%	3,9%	6,4%
15-19	77,1%	15,1%	7,8%
20-24	84,6%	7,5%	7,9%
25+	54,6%	34,7%	10,6%
Genel Toplam	**77,3%**	**13,2%**	**9,5%**

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süresi kıyaslandığında açık işlerin çoğunluğunun 5-9 yaş işyerlerine ait olduğu ve bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 83,3'ünün 0-30, yüzde 5,8'inin 31-89, yüzde 10,9'unun 90+ gündür aradığı gözlemlenmiştir. 10-14 yaş arası işyerlerinin açık işlerini doldurmakta zorlanmadığı ve sadece yüzde 10,2'lik bir kısmını 31+ gündür aramakta olduğu görülmüştür. Açık işlerini karşılamakta zorlanan yaş grubu yüzde 45,4'lük oranla 90+ gündür eleman arayan 25+ yaş grubudur.

Tablo 45: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Meslek Grup	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	83,9%	5,3%	10,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	81,9%	11,0%	7,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	82,5%	8,7%	8,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	70,8%	29,2%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	75,9%	18,8%	5,3%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	61,7%	14,0%	24,2%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	46,4%	46,1%	7,5%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	84,2%	8,1%	7,7%
Yöneticiler	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**77,3%**	**13,2%**	**9,5%**

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin hepsinin 0-30 günlük bir arama süresi içinde olduğu ve 0-30 gün içinde aranan açık işlerin çoğunluğunun Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubundan olduğu görülmüştür. Açık işlerde temininde en çok zorlanılan meslek grubu Sanatkârlar ve İlgili İşlerde çalışanlar olmuştur. Temininde en az zorluk çekilen meslek grubu ise Yöneticiler meslek grubudur.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Antalya ilindeki işyerlerinin yüzde 32,6'si eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Antalya ilinin işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta oldukça sıkıntı çekmektedir.

Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

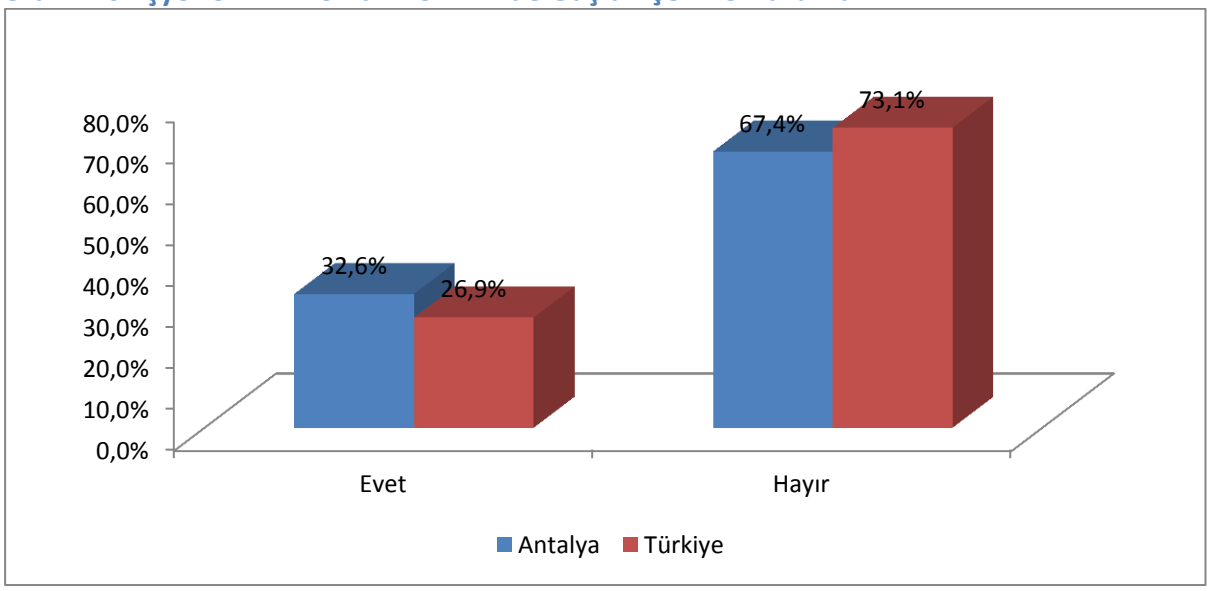

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yüzde 32,6'sının aradığı elemanı bulmakta zorluk çekmesi Antalya ili işgücü piyasasının arz ve talep yapısında bir uyumsuzluk olduğunu göstermektedir. İşverenler istedikleri elemanı bulurken zorluk çekmektedirler. Temininde güçlük çekilen mesleklerde güçlük çekilme nedenine ilişkin bilgilere çalışmanın ilerleyen kısımlarında değinilecektir.

Antalya ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü sırası ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve İmalat sektörleri izlemektedir. Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, İnşaat ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleri ilde işyeri sayısı en fazla olan sektörlerdir. Daha iyi bir analiz için sektördeki toplam işyerlerinin ne kadarının eleman temininde güçlük çektiğine bakmak gerekir İmalat ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin yaklaşık yarısı eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran oldukça yüksektir.

Tablo 46: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektör	2014 10+			2015 10+		
	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
Bilgi ve İletişim	40	21	52,9%	37	14	38,7%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	225	83	36,7%	193	58	30,2%
Eğitim	224	86	38,3%	207	57	27,5%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	8	1	14,3%	8	2	25,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	47	8	16,7%	29	6	20,8%
Gayrimenkul Faaliyetleri	87	23	26,5%	83	13	15,9%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	397	146	36,9%	352	87	24,6%
İmalat	713	432	60,6%	661	310	46,9%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	150	97	64,5%	142	54	37,8%
İnşaat	1.506	483	32,1%	1.358	287	21,2%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	956	510	53,3%	912	403	44,2%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	86	34	39,2%	80	23	28,6%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	43	14	33,3%	39	13	33,3%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	350	137	39,0%	321	100	31,3%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	18	8	47,1%	18	6	35,3%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	1.556	608	39,1%	1.443	496	34,3%
Ulaştırma ve Depolama	215	67	31,2%	197	55	27,7%
Genel Toplam	6.621	2.757	41,6%	6.081	1.984	32,6%

Kaynak: İPA 2015

2015 yılı İPA çalışması kapsamında ziyaret edilerek cevap alınan 10 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı, 2014 yılı İPA çalışmasında cevap alınan işyeri sayısından 540 işyeri eksik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bununla beraber söz konusu işyerlerinde temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında önemli oranda azalış gerçekleşmiştir. Geçtiğimiz sene işgücü temininde sıkıntı çektiğini belirten işyerlerinden yüzde 28 oranında olan 773 işyeri bu yıl temininde güçlük çekme durumundan

ayrılmıştır. Diğer bir ifadeyle geçtiğimiz sene temininde güçlük çektiğini belirten her 10 işyerinden üç tanesi işgücü bulmakta artık güçlük yaşamamaktadır.

2014 yılı İPA çalışmasında Antalya'daki işyerlerinin yüzde 41,6'sının eleman temininde güçlük yaşadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle 2014 yılı İPA çalışmasında işverenlerin her 5 tanesinden ikisi eleman temininde güçlük yaşadığını belirtmiştir. 2015 yılında ise bu oranın 9 puanlık bir azalışla yüzde 32,6 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu azalma yukarıda da belirtildiği gibi özellikle 2014 yılı İPA çalışmasında temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında yüzde 28 oranında bir azalışın olmasından kaynaklanmaktadır. Bununla beraber işyeri sayısında yüzde 8 orana karşılık 540 işyerinin sayısında azalma gerçekleşmiştir.

İşgücü temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak geçtiğimiz yıl ile karşılaştırıldığında farklılaşmanın en çok İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Temininde güçlük çektiğini belirten işyerlerinde 9 puanlık bir azalış gerçekleşmiş ve yüzde 32,6 işyeri temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Daha sonra sırayı Bilgi ve İletişim sektörü almaktadır. İşyeri sayısında yüzde 7,5'lik bir azalış gerçekleşen söz konusu sektörde 14,2 puanlık bir azalışla yüzde 38,7 oranında işyeri temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Farklılaşmanın devam ettiği diğer sektörler sırasıyla Eğitim, İnşaat, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve İmalat sektörleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Antalya'da geçen yıla göre eleman temininde güçlük çeken işyeri oranı azalsa da Türkiye geneli oranının olan 26,9'un oldukça üzerindedir.

Antalya'da 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde 8 bin 780 kişinin işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Tablo 47: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Açık İş Eleman Sayısı
Hizmet ve Satış Elemanları	2.589	2.208
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.908	1.462
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.780	565
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	695	262
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	684	415
Profesyonel Meslek Mensupları	625	236
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	407	325
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	63	16
Yöneticiler	28	15
Genel Toplam	8.780	5.504

Kaynak: İPA 2015

Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 29,5'lik pay ve 2 bin 589 kişi ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha

sonra sırayı yüzde 21,7'lik pay ve bin 908 kişi ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, yüzde 20,3'lük pay ve 565 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grupları takip etmektedir.

Açık işler meslek grubu bazında incelendiğinde ise nitelik gerektirmeyen meslekler ayrı tutulmak üzere benzer bir sıralama söz konusudur. Hizmet ve Satış Elemanları meslekler grubu açık işlerde yüzde 40,1'lik pay ve 2 bin 208 kişi ile ilk sırada yer alırken, temininde güçlük çekilen kişilerde yüzde 29,5'lik pay ve 2 bin 589 kişi ile yine ilk sırada yer almaktadır. Antalya ilindeki temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek grubuna göre sıralaması Türkiye geneli ile benzerlik göstermemektedir. Türkiye genelinde Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında yüzde 28 pay ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, yüzde 22,8 pay ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve yüzde 15,3 pay ile Hizmet ve Satış Elemanlar meslek grubu yer aldığı görülmektedir.

Antalya ilinde meslek gruplarına göre açık iş oranları ile toplam çalışan sayısına temininde güçlük çekilen kişilerin oranlandığı temininde güçlük çekilme oranı Grafik 17'de beraber değerlendirilmiştir.

Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı

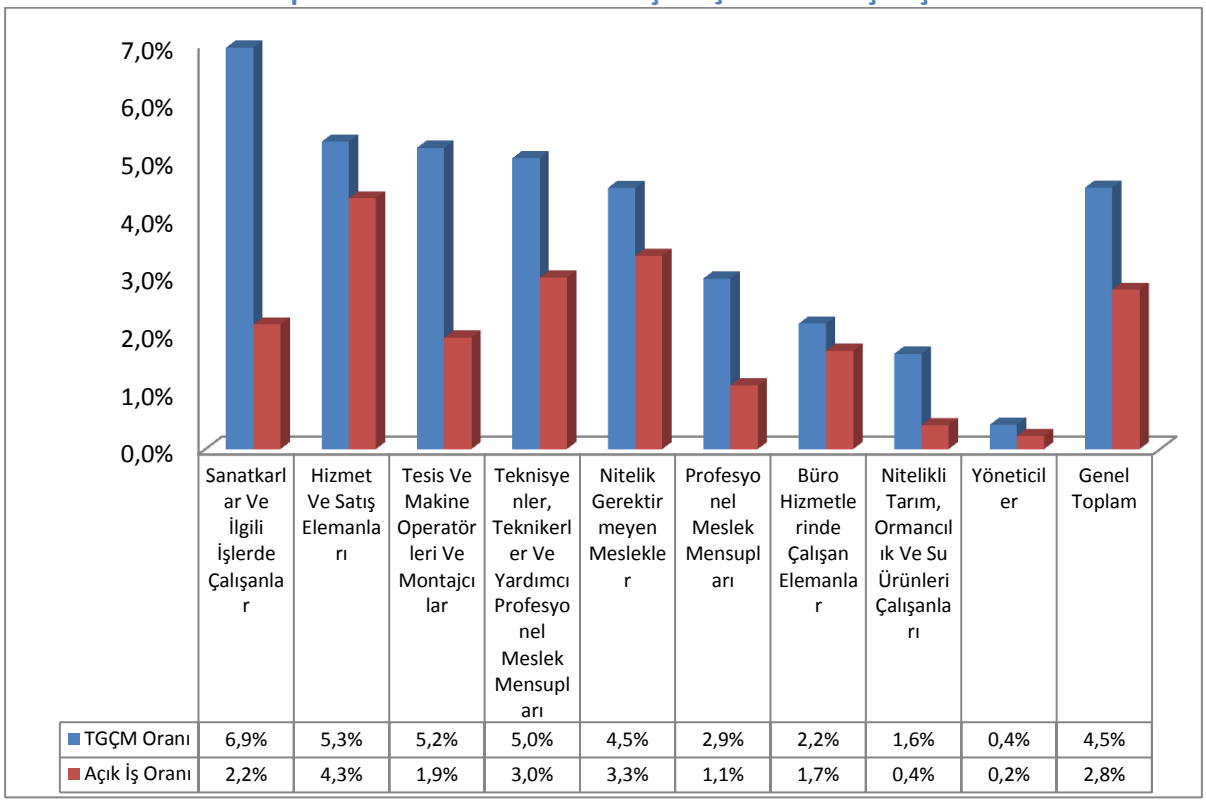

	Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Hizmet Ve Satış Elemanları	Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Profesyonel Meslek Mensupları	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	Yöneticiler	Genel Toplam
TGÇM Oranı	6,9%	5,3%	5,2%	5,0%	4,5%	2,9%	2,2%	1,6%	0,4%	4,5%
Açık İş Oranı	2,2%	4,3%	1,9%	3,0%	3,3%	1,1%	1,7%	0,4%	0,2%	2,8%

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışması sonuçlarına göre Antalya'da sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda çalışanların yüzde 6,9'unun temininde güçlük çekilmektedir. 2014 İPA çalışmasında da söz konusu meslek grubunda çalışanların yüzde 10,2 oranında temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. 2015 İPA' da sırayı yüzde 5,3 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu ve yüzde 5,2 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grupları almaktadır. Yüzde 5,3 ile ikinci sırada olan Hizmet

ve Satış Elemanları meslekler grubunun 2014 yılı İPA çalışmasında yüzde 5,2 ile dördüncü sırada yer alması da dikkat çekicidir.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Antalya'da eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler tabloda gösterilmiştir.

Tablo 48: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslek	Dağılım
Garson (Servis Elemanı)	9,8%
Bulaşıkçı (Stevard)	4,9%
Oda Görevlisi-Turizm	4,5%
Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)	3,4%
Beden İşçisi (Genel)	2,6%
Aşçı	2,5%
Güvenlik Görevlisi	2,4%
Servis Komisi	2,3%
Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	2,2%
Pilot	2,0%
Diğer	63,5%
Genel Toplam	100,00%

Kaynak: İPA 2015

Garson (Servis Elemanı) mesleği yüzde 9,8'lik payla ilk sırada yer almaktadır. En fazla açık iş olan birinci meslek konumundadır. En fazla eleman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleğin 10'unda ortaktır. Bu meslekler Antalya işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir. Özellikle bu mesleklere yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

Temininde güçlük çekilme nedenleri eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde teşhisi doğru koyabilmemizi sağlamaktadır.

2015 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için;

- Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- Vardiyalı Çalışma Olması

Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri(2014-2015)

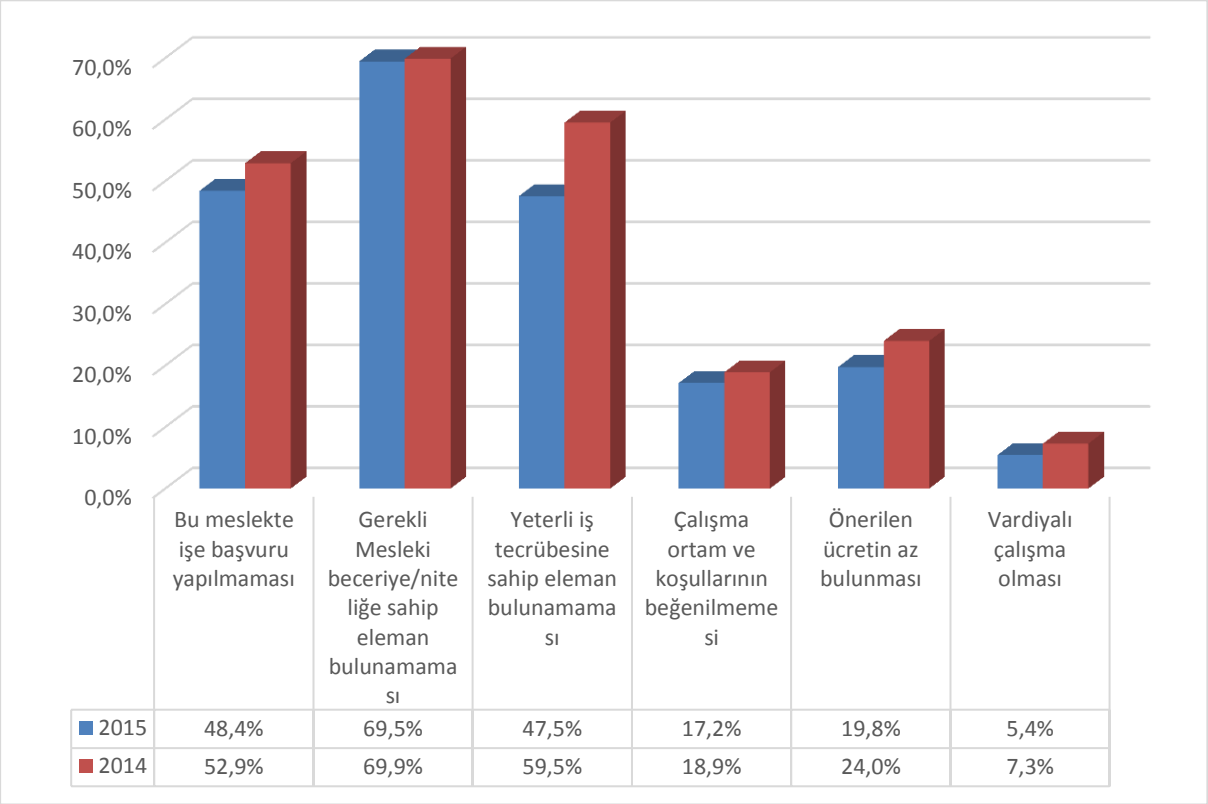

	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/nitelliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
2015	48,4%	69,5%	47,5%	17,2%	19,8%	5,4%
2014	52,9%	69,9%	59,5%	18,9%	24,0%	7,3%

Kaynak: İPA 2015

Nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler Grafik 18'de karşılaştırılmıştır. Buna göre farklılaşmanın en çok olduğu neden "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması," olarak karşımıza çıkmaktadır. 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 59,5'i söz konusu nedeni işaretlerken, bu çalışmada aynı neden 12 puanlık bir azalışla yüzde 47,5 işveren tarafından işaretlenmiştir. 2015 yılında işverenler tarafından diğer nedenlerin oranında düşüş olduğu görülmektedir. Nedenlerin sadece işveren görüşlerini yansıttığı düşünüldüğünde bu sonuçlar normal olarak değerlendirilebilir.

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Antalya ve Türkiye genelinde değerlendirildiğinde sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber Antalya'daki işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden daha yüksek oranla ilgili meslekte işe başvuru yapılmamışı nedenlerini işaretlediği görülmektedir. Ancak neden sıralamasında Diğer tüm nedenler Antalya'daki işverenler tarafından temininde güçlük çekme nedeni olarak daha az işaretlenmiştir. Önerilen ücretin az bulunması, Çalışma ve ortam ve koşullarının beğenilmemesi gibi nedenlerin oranı düşüktür başka bir ifadeyle işverenler bu nedenleri işgücü temininde karşılaştıkları güçlükte etkin bir neden olarak

değerlendirmemektedirler. Adı geçen nedenler işgücü piyasasının arz tarafı olan işgücünü doğrudan ilgilendirmektedir. Dolayısıyla nedenlerin dağılımı sadece işverenlerin görüşünü yansıtmaktadır.

Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri, Antalya, Türkiye

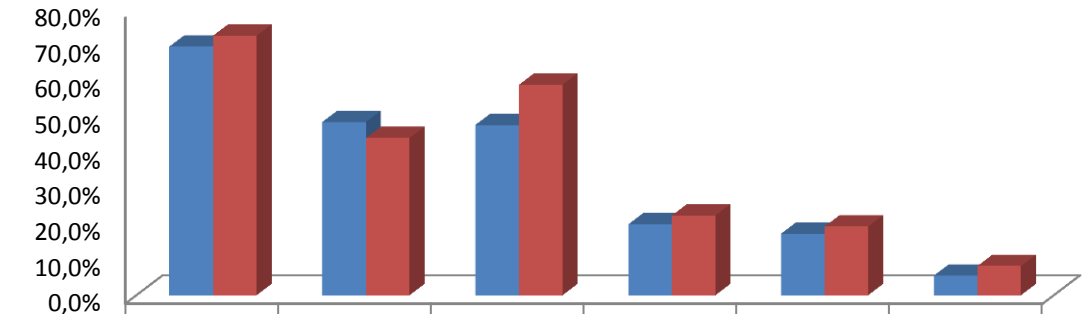

	Gerekli Mesleki beceriye/nitelliğe sahip eleman bulunamaması	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Önerilen ücretin az bulunması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Vardiyalı çalışma olması
Antalya	69,5%	48,4%	47,5%	19,8%	17,2%	5,4%
Türkiye	72,5%	43,9%	58,8%	22,3%	19,2%	8,1%

Kaynak: İPA 2015

Grafik 20: Sektörlere Göre Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

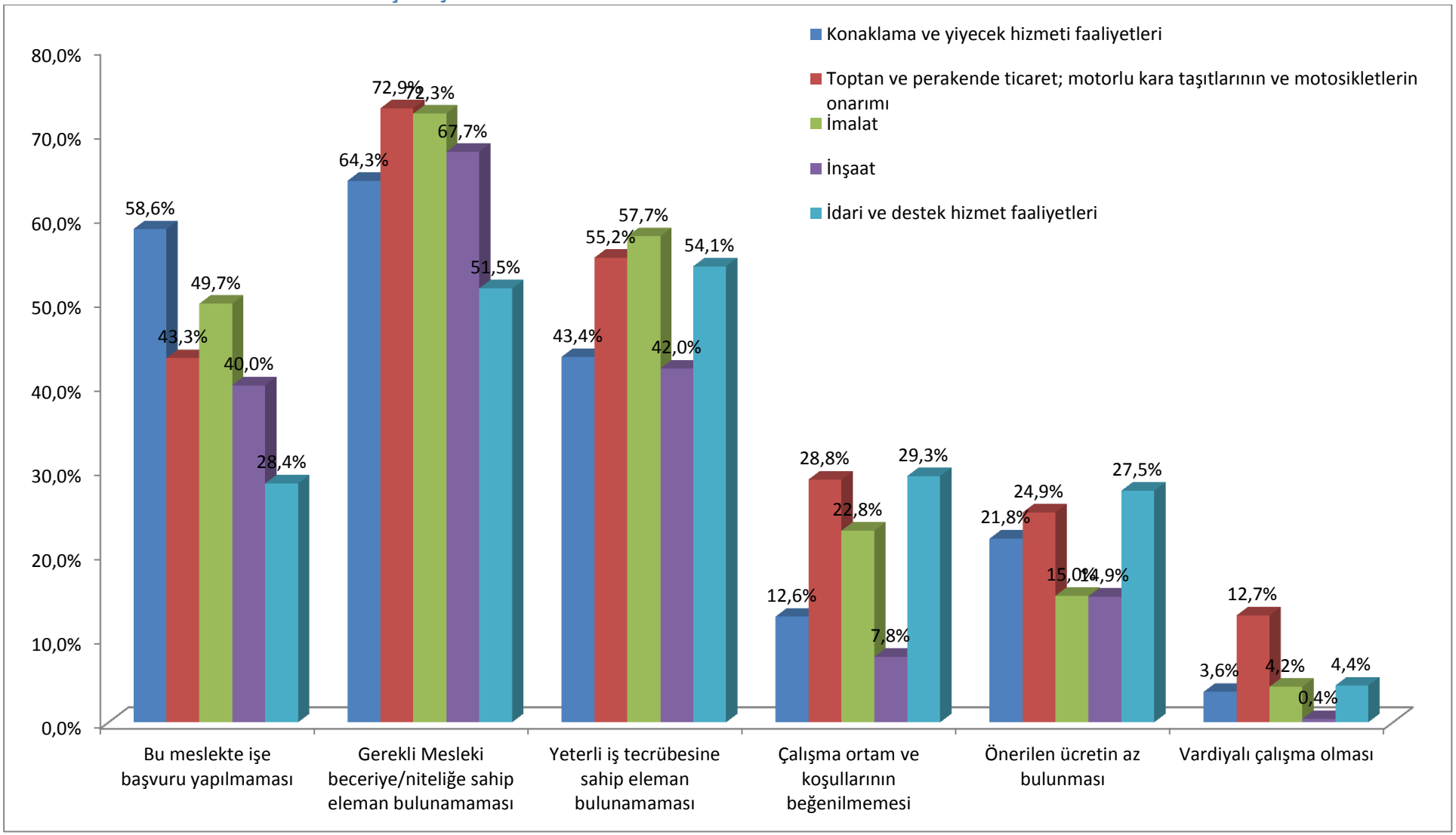

Kaynak: İPA 2015

*Grafikte Sektörler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Temininde güçlük çekme nedenleri sektörler özelinde incelendiğinde; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, İmalat ve İnşaat sektörlerinde "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" nedeni ilk sırada yer almaktadır. Her dört sektörde de sırayı "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" nedenleri takip etmektedir.

Nedenler özelinde sektörler incelendiğinde; "Önerilen Ücretin Az Bulunması" ve "Vardiyalı Çalışma Olması" nedenlerinin, özellikle Madencilik ve taş ocakçılığı, Gayrimenkul faaliyetleri ve Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe faaliyet gösteren işverenler. tarafından daha çok işaretlenmiştir Yine "Vardiyalı Çalışma Olması" nedeni Konaklama ve Yiyecek hizmeti sektöründe faaliyet gösteren işverenler açısından işgücü temininde bir engel olarak görülmediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Bunlarla beraber "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi" nedeni ise tüm sektörlerde faaliyet gösteren işyerlerinde birbirine yakın ve düşük oranlarda işgücü temininde bir güçlük nedeni olarak görüldüğü sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 49: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Garson (Servis Elemanı)	57%	72%	54%	3%	18%	6%
Bulaşıkçı (Stevard)	71%	39%	18%	29%	24%	2%
Oda Görevlisi-Turizm	66%	61%	51%	13%	24%	0%
Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)	83%	39%	20%	26%	26%	0%
Beden İşçisi (Genel)	77%	34%	8%	25%	17%	3%
Aşçı	35%	84%	56%	5%	34%	0%
Güvenlik Görevlisi	59%	59%	47%	10%	17%	0%
Servis Komisi	41%	55%	33%	5%	5%	2%
Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	63%	63%	41%	8%	45%	27%
Pilot	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	35%	72%	59%	4%	14%	6%
Satış Danışmanı	20%	82%	54%	28%	23%	11%
Şoför (Yolcu Taşıma)	0%	98%	89%	76%	80%	73%
Elektrikçi (Genel)	35%	84%	54%	5%	20%	3%
Şoför-Yük Taşıma	13%	67%	62%	24%	19%	6%
Barmen-Barmaid	49%	74%	44%	0%	4%	0%
Ahşap Mobilya İmalatçısı	56%	89%	66%	11%	0%	0%
Mermer İşçisi	48%	73%	59%	54%	21%	0%
Hostes (Uçak Kabin Memuru)	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Animatör-Eğlence Hizmetleri	77%	86%	24%	45%	26%	0%

Kaynak: İPA 2015

*Meslekler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Tabloda da görüldüğü gibi temininde güçlük yaşanan mesleklerin başında yer alan Garson mesleğinde teminde güçlük yaşanmasının sebebi Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması olarak yansımıştır. Bununla beraber Aşçı, Güvenlik Görevlisi, Servis Komisi, Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı, Pilot, Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı), Satış Danışmanı, Şoför (Yolcu Taşıma), Elektrikçi (Genel), Şoför-Yük Taşıma, Barmen-Barmaid, Ahşap Mobilya İmalatçısı, Mermer İşçisi, Hostes (Uçak Kabin Memuru) ve Animatör-Eğlence Hizmetleri mesleklerinde eleman bulunamaması arz kaynaklı sorunlara bağlanmıştır. Yani bu mesleklerde temininde güçlük çekilme nedeninin yüksek oranlarda bu mesleklerde Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasından kaynaklanmıştır. İşgücü piyasasına bu mesleklerde eleman yetiştirilmesi veya bu mesleklerde olan işgücünün yeterliliklerinin geliştirilmesi karşılanamama sorununu hafifletebilecektir. Tecrübe kazandırma amaçlı işbaşı eğitim programları bu karşılanamama sorununu çözebilecektir.

Bulaşıkçı (Stevard), Oda Görevlisi-Turizm, Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel), Beden İşçisi (Genel) ve Güvenlik Görevlisi Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı mesleklerinde yüksek oranda Bu meslekte işe başvuru yapılmaması bulunamamaktadır. Bu meslekler vasıf gerektirmeyen ve çalışanda kariyer vaat etmeyen meslekler olduğu için kolayca terk edilip başka mesleklere tercih edilebilmektedirler. Diğer mesleklere göre cazip hale getirmek için ücret politikaları değiştirilebilir.

Tablo 50: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

İŞKUR Hizmetleri	Temininde Güçlük Çeken İşyeri	Temininde Güçlük Çekmeyen İşyeri
Eleman Talebi	96,3%	91,3%
İşveren Danışmanlığı	43,1%	46,3%
Mevzuat Danışmanlığı	10,6%	12,9%
İEP	6,5%	5,7%
Kurs	1,2%	1,2%
Çalışanlara Yönelik Eğitim	1,1%	0,7%
KÇÖ	0,5%	0,8%

Kaynak: İPA 2015

Raporun bu kısmında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri temininde güçlük çekme durumlarına göre incelenmiştir. Buna göre işgücü temininde güçlük çeken işyerleri, güçlük çekmeyen işyerlerine göre işbaşı eğitim programları, eleman temini hizmeti ve Çalışanlara Yönelik Eğitim hizmetlerinden daha yüksek oranda faydalandığı görülmektedir. Bununla beraber her iki işyeri

durumu için mesleki eğitim (Kurs) hizmetinden faydalanma konusunda fark olmamakla birlikte, işveren danışmanlığı ve işbirliği ile mevzuat danışmanlığı ve Kısa Çalışma Ödeneği konularında işgücü temininde güçlük çekmeyen işyerleri daha fazla faydalanmaktadır.

Antalya ilinde işyerlerinin yüzde 32,6'sı eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 23'ünde vardiyalı çalışma yapılmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin ise yüzde 45,8'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 39'dur.

Tablo 51: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	10+		
	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	4	6	9
İmalat	74	73	147
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı		2	2
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	2		2
İnşaat	42	58	100
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	110	178	288
Ulaştırma ve Depolama	16	30	46
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	304	272	576
Bilgi ve İletişim	5	6	11
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	2		2
Gayrimenkul Faaliyetleri	4	8	12
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	11	4	15
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	30	70	101
Eğitim	2	5	7
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	13	20	33
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	4	10	14
Diğer Hizmet Faaliyetleri	18	13	31
Genel Toplam	**639**	**757**	**1.396**

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Sektörel olarak incelediğimizde ise; Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve Finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinin tamamında, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörünün yüzde 71,4'ünde Diğer hizmet faaliyetleri sektörünün yüzde 58,8'inde Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörünün yüzde 52,7'ünde eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 21'de sunulmuştur.

Grafik 21: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

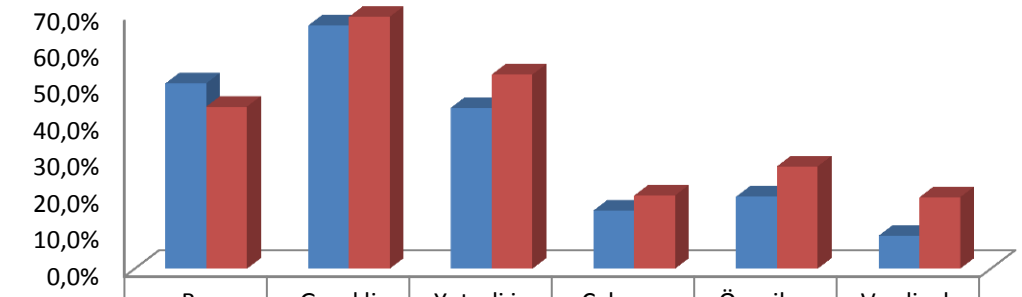

	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Antalya	50,6%	66,4%	44,0%	15,9%	19,7%	9,0%
Türkiye	44,3%	68,8%	53,0%	20,0%	27,9%	19,5%

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması ve Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması gelmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekmelerinin en düşük oranlı nedenlerinden birinin Vardiyalı Çalışma olması dikkat çekicidir. Ancak Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde temininde güçlük çekilme nedeni olarak Vardiyalı Çalışmanın oranı yüzde 4'tür. Vardiyalı Çalışma yapmanın eleman temininde güçlük çekme konusunda ön planda olan bir neden olmadığı görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istenilen elemanın temininde gerekli mesleki beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamaması en büyük problemdir.

Antalya ilinde işyerlerinin yüzde 32,6'sı eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 6,9'u ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin ise yüzde 44,'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde 35'tir.

Tablo 52: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	10+		
	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	TGÇM Toplam
İmalat	85	82	168
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	41	94	135
İnşaat	35	23	58
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11	2	14
Madencilik ve taş ocakçılığı	6	8	14
Bilgi ve iletişim	2	4	6
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	6	9
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2	6	8
Ulaştırma ve depolama		5	5
Finans ve sigorta faaliyetleri		1	1
Gayrimenkul faaliyetleri		2	2
Genel Toplam	185	234	419

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. İhracat yapan her 2 işyerinden yaklaşık 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Antalya'da ihracat yapan işyerlerinden Ulaştırma ve depolama, Finans ve sigorta faaliyetleri ve Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde bulunanlar eleman temininde güçlük çekmez iken ihracat yapılan diğer sektörlerde eleman temininde güçlük çekilmektedir.

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

İhracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 22'de sunulmuştur.

Grafik 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

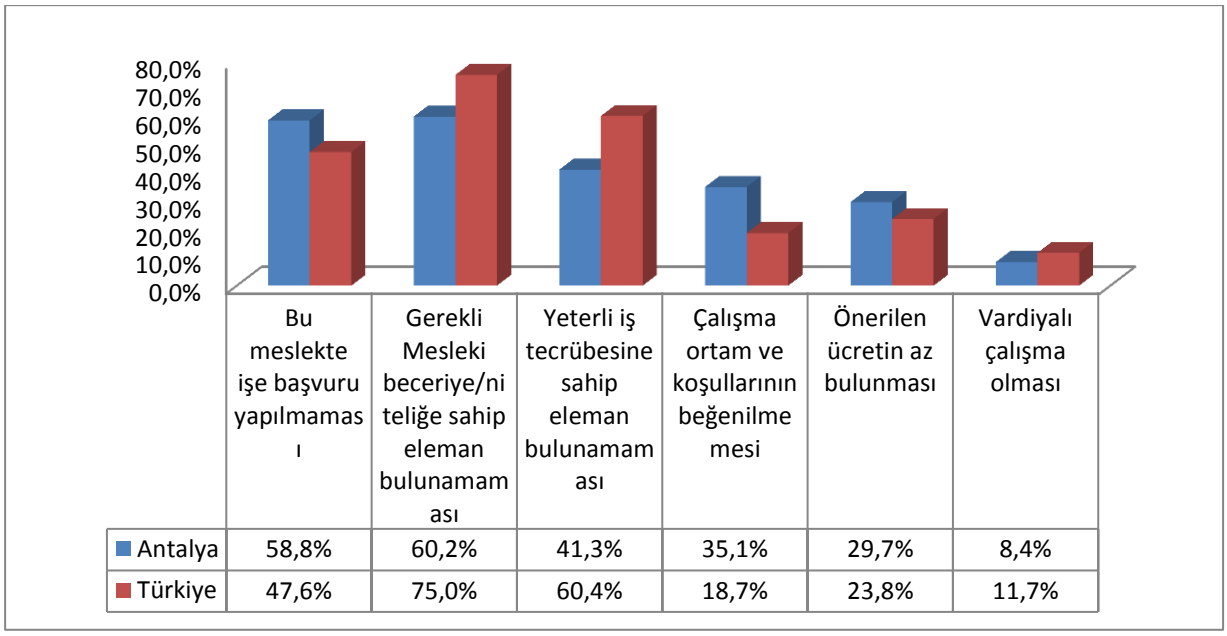

	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Antalya	58,8%	60,2%	41,3%	35,1%	29,7%	8,4%
Türkiye	47,6%	75,0%	60,4%	18,7%	23,8%	11,7%

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin ihracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin Türkiye geneli sıralamasında en çok Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir.

Antalya'da işyerlerinin yüzde 32,6'sı eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde18,7'sinin Kısmi çalışanı bulunmaktadır. Kısmi çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 45,4'ü eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,4'tür.

Tablo 53: Kısmi Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	10+		
	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	81	74	155
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	50	46	96
İnşaat	32	44	76
Eğitim	24	38	62
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	22	36	58
İmalat	18	21	39
Diğer Hizmet Faaliyetleri	11	4	15
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	11	19	30
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	10	20	30
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	6	10	17
Ulaştırma ve Depolama	5	14	19

Bilgi ve İletişim	2	1	4
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	1		1
Gayrimenkul Faaliyetleri	1	5	6
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1		1
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri		1	1
Genel Toplam	277	333	611

Kaynak: İPA 2015

Kısmi çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı Kısmi çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Kısmi çalışanı olan yaklaşık olarak her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Antalya'da Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü dışında kalan Kısmi çalışana sahip olan işyerleri eleman temininde güçlük çekmektedir.

Kısmi çalışanı olan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 23'te sunulmuştur.

Grafik 23:Kısmi Çalışanı Olan İşyerlerinin Elem10an Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

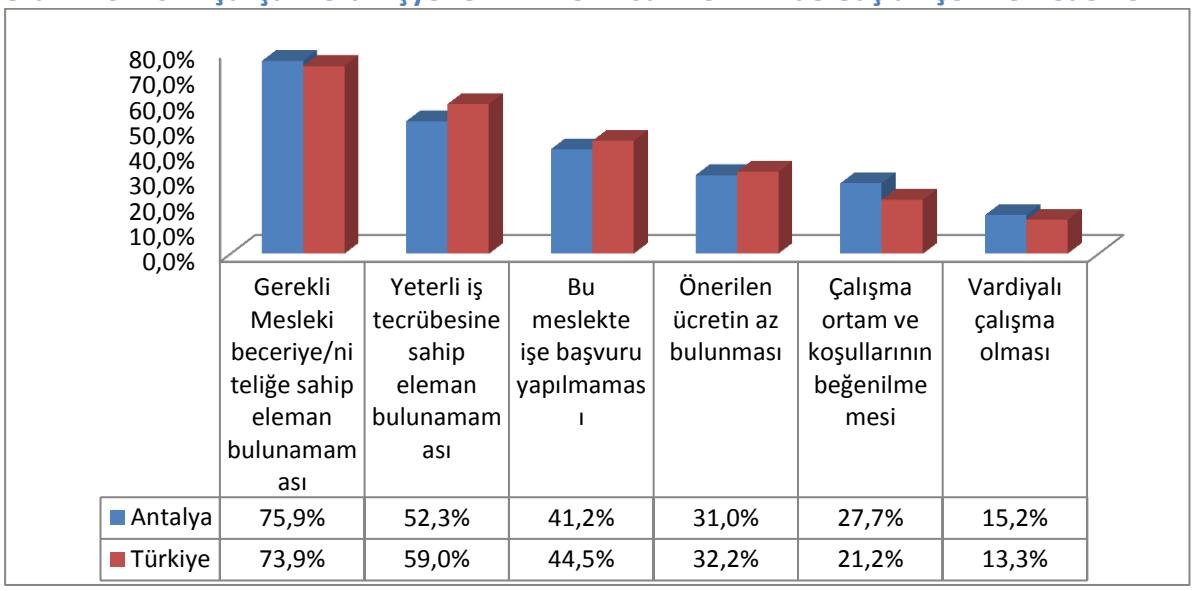

	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Önerilen ücretin az bulunması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Vardiyalı çalışma olması
Antalya	75,9%	52,3%	41,2%	31,0%	27,7%	15,2%
Türkiye	73,9%	59,0%	44,5%	32,2%	21,2%	13,3%

Kaynak: İPA 2015

Kısmi çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin Antalya ile Türkiye geneli sıralaması birbirine paraleldir.

İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin

tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçenekli bir yanıtlama vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok söyleme seçeneği de mevcuttur.

İşyerlerinin çalışma biçimlerine göre diğer bir anlamda özelliklerine göre net istihdam değişim oranları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 54: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyerinin Çalışma Biçimi	NİDO
Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri	2,8%
İhracat Yapan İşyerleri	4,1%
Kısmi Çalışanı Olan İşyerleri	5,2%
Genel Toplam	4,1%

Kaynak: İPA 2015

Antalya'da vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,8 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 4,1, Kısmi çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 5,2 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,1'dir. Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine baktığımızda NİDO vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,9, İhracat yapan işyerlerinde yüzde 2,8 ve Kısmi çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6'dır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Antalya ili Türkiye ortalamasının fakat sadece 0,1 fark var iken diğer göstergelerde ortalamanın üstündedir.

2016 yılının Mart-Nisan aylarında çalışmanın yapıldığı döneme göre Antalya'da istihdam artışı beklenmektedir. Bu istihdam artışı beklentisi doğru okunmalı ve ona göre tedbirler alınmalıdır. İPA çalışmasında Antalya'da, işverenlerin aradıkları elemanı bulmada zorlandıkları bir il olarak dikkat çekmiştir. Bu nedenle istihdam artışı beklenen alanlarda işgücü piyasasının aradığı niteliklerde eleman yetiştirilmeye ve gerekli diğer tedbirleri almaya hemen başlanmalıdır.

Sektörlere göre Net İstihdam Değişimi incelendiğinde istihdam azalışı beklenen sektör olmadığı görülmektedir. Aynı tabloyu Türkiye geneli için incelediğimizde sadece eğitim sektöründe istihdam azalışı beklendiğini diğer sektörlerde ise istihdam artışı beklendiği görülmektedir.

Tablo 55: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1.717	2,9%
İnşaat	1.678	4,8%

Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	1.078	3,7%
İmalat	896	3,9%
Ulaştırma ve Depolama	809	8,7%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	569	13,2%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	495	3,5%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	199	6,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	119	2,3%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	98	4,3%
Eğitim	93	1,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	51	4,3%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	23	5,5%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	22	5,2%
Bilgi ve İletişim	12	2,1%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	11	2,2%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	8	1,1%
Genel Toplam	7.878	4,1%

Kaynak: İPA 2015

Antalya'da Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler yüzde 13,2 oranında 569 kişilik mevcut istihdamda artış bekleyerek sektörler arasında en yüksek oranda artış bekleyen sektör olmuştur. Yüzde 8,7'lik bir oranla bu sektörü Ulaştırma ve Depolama sektörü takip etmektedir ki burada da 809 kişilik bir istihdam artışı beklentisi söz konusudur. Türkiye genelinde de ilk sırada İnşaat sektörü bulunurken daha sonra Bilgi ve İletişim ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri gelmektedir. Antalya ilinde Ne İstihdam Değişim Oranı Türkiye geneline göre 0,7 puan daha yüksek beklenmektedir.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda istihdam azalışı beklenen meslek grubu bulunmamaktadır. Türkiye genelinde tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir.

Tablo 56: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Hizmet ve Satış Elemanları	2.271	4,7%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.944	7,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.541	3,6%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	933	7,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	556	4,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	349	1,6%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	235	1,3%

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	25	0,6%
Yöneticiler	25	0,4%
Genel Toplam	**7.878**	**4,1%**

Kaynak: İPA 2015

Antalya'da meslek gruplarına göre net istihdam artışını değerlendirdiğimizde 2 bin 271 kişilik istihdam artışı beklentisiyle Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu ilk sırada yerini almıştır. Bu meslek grubunu sırasıyla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek ve nitelik gerektirmeyen meslekler grupları takip etmektedir.

Meslek gruplarına net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda yine sıralamanın en başında yüzde 7,6 oranında Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olduğu görülmektedir. Takip eden sektörler de sırasıyla şu oranlarda belirlenmiştir; yüzde 7'lik oranla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslekler yüzde 4,7 oranında, Hizmet ve Satış Elemanları grubu için ise yüzde 4,7 ile net istihdam oranında değişiklik beklenmekte, diğer bir anlamda bu ölçüde bir mevcut istihdam artışı beklenmektedir.

En düşük artışın beklendiği yöneticiler meslek grubunda ise 25 kişilik artış yüzde 0,4'lük bir dilime tekabül etmektedir. Ayrıca nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubunda hiçbir değişikliğin beklenmemesi ise dikkat çekicidir.

Türkiye genelinde de en yüksek oranda sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda istihdam artışı beklenmektedir. Daha sonra tesis ve makine operatörleri ile hizmet ve satış elemanları gelmektedir.

Tablo 57: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net istihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Beden İşçisi (İnşaat)	Beden İşçisi (İnşaat)
Garson (Servis Elemanı)	Güvenlik Görevlisi
Şoför (Yolcu Taşıma)	Temizlik Görevlisi
Güvenlik Görevlisi	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Aşçı	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi
Oda Görevlisi-Turizm	Büro Memuru (Genel)
Sıhhi Tesisatçı/Isıtma ve Sıhhi Tesisatçı	Satış Danışmanı
Beton ve Betonarme Kalıpçısı	Garson (Servis Elemanı)
Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)	Sıhhi Tesisatçı/Isıtma ve Sıhhi Tesisatçı

Kaynak: İPA 2015

En fazla istihdam artışı beklenen meslekler ile en fazla istihdam azalışı beklenen mesleklerin içerisinde Turizm sektörüne ait mesleklerin ağırlığı dikkat çekicidir. Mesleklerdeki istihdam artışı veya

azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek amaçlanmaktadır. Toplam 340 farklı meslekte 9 bin 57 kişilik istihdam artışı beklenirken, 111 farklı meslekte de bin 179 kişilik istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 58: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	İhracat Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	Kısmi Çalışanı Olan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler
Garson (Servis Elemanı)	Beden İşçisi (Genel)	Şoför (Yolcu Taşıma)
Güvenlik Görevlisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Güvenlik Görevlisi
Aşçı	Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)	Hostes (Uçak Kabin Memuru)
Oda Görevlisi-Turizm	Mermer İşçisi	Pilot
Beden İşçisi (Genel)	Mekanik Bakım Onarımcısı	Garson (Servis Elemanı)
Hostes (Uçak Kabin Memuru)	Bilgisayarlı Makine (Cnc Operatörü)	Beden İşçisi (İnşaat)
Pilot	Makine Montaj ve Bakım Onarımcısı	Aşçı
Bulaşıkçı (Stevard)	Kablo Ağı Bantlama Elemanı	Turizm ve Otelcilik Elemanı
Sıhhi Tesisatçı/Isıtma ve Sıhhi Tesisatçı	Elektrik Teknisyeni	Oda Görevlisi-Turizm
Çamaşırcı (Genel)	Depo Hamalı	Sıhhi Tesisatçı/Isıtma ve Sıhhi Tesisatçı

Kaynak: İPA 2015

Net istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekler işyerlerinin özelliklerine göre değişiklik göstermektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Örneğin net istihdam artışı beklenen ilk meslek Garson, Güvenlik Görevlisi ve Aşçı olmasına rağmen ve ihracat yapılan işyerlerinde ise Beden İşçisi, Metal Mamuller Montaj İşçisi, Tarım İşçisi, Mermer İşçisi ve Mekanik Bakım Onarımcısı meslekleri ön plana çıkmıştır. Kısmi çalışanı olan işyerlerinde yine farklılık göstererek Şoför, Güvenlik Görevlisi, Hostes ve Pilot mesleği en fazla istihdam artışı beklenen meslek olmuştur.

Benzer şekilde net istihdam azalışı olan tüm meslekleri işyerleri özelliklerine göre sıralandığında vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Beden İşçisi (İnşaat), Güvenlik Görevlisi, Kat Hizmetleri Elemanı ve Garson mesleklerinde, ihracat yapan işyerlerinde ise Su Şişeleme Makinesi Operatörü, Hamal, Mermer İşçisi ve Satış Danışmanı, son olarak Kısmi çalışanı olan işyerlerinde ise sırasıyla; Temizlik Görevlisi, Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim, Beden İşçisi (Genel) ve Depo Hamalı meslekleri azalışı beklenen mesleklerdir.

Bu çalışma bize işyerlerinin özelliklerine göre ihtiyaçları doğrultusunda istihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin değişebileceğini diğer bir deyişle ihtiyacın mesleğe yansıyacağını göstermektedir.

İstihdam artış/azalış beklentisi bölümünde buraya kadar istihdam artış/azalış beklenen kişi sayısına ve özelliklerine ilişkin veriler sunulmuştur. Bu tabloda ise istihdam artışı/azalışı bekleyen veya fikri olmayan işyerlerine ilişkin verilere yer verilecektir.

Tablo 59: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Sektörler	İstihdam Artışı %	İstihdam Azalışı %	İstihdam Değişmeyecek İşyeri %	Fikrim Yok %
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	25,0%	0,0%	50,0%	25,0%
İmalat	20,5%	3,1%	38,1%	38,3%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	18,8%	3,0%	39,7%	38,4%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	18,0%	5,3%	36,7%	40,0%
Ulaştırma ve Depolama	17,9%	1,8%	38,4%	42,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	17,7%	3,4%	36,0%	42,9%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	17,6%	0,0%	41,2%	41,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	17,3%	0,0%	44,9%	37,8%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	16,8%	0,7%	38,0%	44,4%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	15,1%	3,8%	36,8%	44,3%
İnşaat	14,3%	2,9%	33,8%	49,0%
Eğitim	14,2%	6,7%	33,3%	45,8%
Gayrimenkul Faaliyetleri	13,0%	0,0%	37,7%	49,3%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	12,5%	4,2%	66,7%	16,7%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	12,1%	3,0%	45,5%	39,4%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	11,1%	0,0%	44,4%	44,4%
Bilgi ve İletişim	6,5%	0,0%	41,9%	51,6%
Genel Toplam	**16,9%**	**2,7%**	**37,6%**	**42,8%**

Kaynak: İPA 2015

Sektörlere göre Antalya'daki işverenlerin istihdam artışı-azalışı beklediği ya da değişiklik olmayacağını belirttiği ya da fikrim yok diye bahsettiği işyeri oranları Tablo 58'de görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren Antalya'daki işyerlerinin yaklaşık yüzde 42'sinin geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Antalya'da işyerlerinin yaklaşık yüzde 37,6'sı istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır. Antalya ilinde beş işyerlerinden biri geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 2,7'si istihdamlarında azalış beklentisi içindedir. Türkiye genelinde ise yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir. Antalya'daki işverenler geleceğe daha umutla bakmaktadırlar.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Antalya'da en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 25 ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü iken en çok azalış

Eğitim sektöründe yüzde 6,7 oranındadır. Bunun yanı sıra yüzde 51,6 gibi yüksek bir oranda Bilgi ve İletişim sektörünün geleceği ile ilgili fikir beyan edilmediğine dair sonuç ortaya çıkmıştır.

Tablo 59'da Antalya ilindeki işyerlerinin özelliklerine göre istihdam beklentileri değerlendirilmiştir.

Tablo 60: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşyeri Özellikleri	İstihdam Artışı Bekleyen İşyeri %	İstihdam Azalışı Bekleyen İşyeri %	Değişmeyecek Olan İşyeri %	Fikrim Yok İşyeri%
İhracat Yapan İşyeri	23,8%	1,9%	36,3%	38,0%
Vardiya Yapan İşyeri	19,8%	2,6%	36,5%	41,1%
Kısmi Çalışanı Olan İşyeri	23,5%	3,8%	33,2%	39,5%
Toplam İşyeri	16,9%	2,7%	37,6%	42,8%

Kaynak: İPA 2015

Antalya ilindeki işyerlerinden belirli özelliğe sahip olanların istihdam beklentilerine bakıldığında hepsinin benzer özellikler içerdiği görülmektedir. İhracat yapan, vardiyalı çalışma yapılan ve Kısmi çalışanı olan işyerlerinde ağırlıklı olarak çok büyük bir kesim fikri olmadığını beyan etmiştir ve İstihdam artışı beklerken istihdam azalış beklentisi oldukça düşüktür.

SONUÇ

Antalya ilinde **10 ve daha fazla kişi istihdam eden** ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam **6 bin 81 işyeri** için veri üretilmiştir.

Antalya ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam **194 bin 281 kişi** çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır.

Antalya ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde **ortalama çalışan sayısı 32'dir**. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir.

Antalya ilindeki işyerlerinin yüzde 17,1'nin açık işi olduğunu belirtmiştir. Antalya ilinde **bin 42 işyerinde** toplam **5 bin 504 kişilik açık iş** tespit edilmiştir. Antalya ilinde **açık iş oranı yüzde 2,8** ile Türkiye geneli açık iş oranının yaklaşık 1 puan üzerindedir.

Antalya ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 38,1 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 12,9 ile Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörü, üçüncü olarak yüzde 12,4 ile İmalat ve bu sektörleri yüzde 11,9 ile İnşaat sektörü takip etmiştir.

Antalya'da toplam açık işlerin yüzde 17,3'ü için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 31,5 ile Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde 51,3'tür.

Antalya ilinde toplamda açık işi olan işyeri sayısı oranı yüzde 17,9 olarak gerçekleşmiştir. Antalya'da sektörel temelde en fazla açık iş verme oranı yüzde 27,7 ile Bilgi ve İletişim sektöründeyken, ikinci sırada yüzde 25,8 ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü yer alırken, üçüncü sırada yüzde 24,3 ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü bulunmaktadır.

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 5-9 yaş arası grupta olduğu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 0-4 yaş grubuna sahip işyerleri ile 10-14 yaş arası işyerleri gelmektedir.

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında; en yoğun talep Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubundadır.

Antalya'da açık işleri arama kanalı olarak birinci sırada Akraba-Eş Dost yer alırken bunu sırasıyla İnternet-Sosyal Medya, İŞKUR aracılığıyla, Gazete-İlan vb., ve Özel İstihdam Büroları takip etmektedir.

Antalya'daki açık işlerin yüzde 63,4'ü **vardiyalı çalışma** yapılan işyerlerindendir. İşyerlerinin yüzde 23'ünde vardiyalı çalışma yapılırken, açık işlerin yarısından fazlası bu işyerlerindendir. Vardiyalı çalışma

yapılan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Antalya geneline benzer olarak en fazla Akraba-Eş Dost'un tercih edildiği görülmektedir.

Antalya'daki açık işlerin yüzde 24,7'si **Kısmi çalışanı** olan işyerlerindendir. İşyerlerinin yüzde 10'unda Kısmi çalışan bulunmaktadır. Kısmi çalışanı olan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Antalya genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla Akraba Eş Dost arama kanalının tercih edildiğini görmekteyiz.

Antalya'daki açık işlerin yüzde 9,2'si **İhracat yapan** işyerlerindendir. İşyerlerinin yüzde 6,9'u Antalya genelinde açık iş arama kanallarına benzer olarak en fazla Akraba Eş Dost arama kanalının tercih edildiği görülmektedir. İkinci sırada ise İŞKUR aracılığıyla arama kanalı gelmektedir.

Antalya'da açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi sonrasında ise Takım Çalışması daha sonra sırası ile İletişim ve İfade Yeteneği, Yabancı Dil, Bilgisayar kullanımı, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Satış ve Pazarlama Becerisi ve Proje Tabanlı Çalışma gelmektedir.

Antalya ile Türkiye genelinin açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen ilk üç eğitim düzeyi fark etmez, lise altı ve genel lise şeklinde aynıdır. Bu sıralamadan sonra farklılaşma olmaktadır. Türkiye genelinde Meslek Lisesi, Lisans, Çıraklık Eğitim ve MYO şeklinde devam ederken Antalya'da ise Meslek Lisesi Çıraklık Eğitim, Meslek Yüksek Okulu ve Lisans şeklinde gerçekleşmiştir.

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Antalya ilindeki işyerlerinin **yüzde 32,6'si eleman bulmakta güçlük çekmektedir**. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Antalya ilinin işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta oldukça sıkıntı çekmektedir. Eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü sırası ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve İmalat sektörleri izlemektedir. Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, İnşaat ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleri ilde işyeri sayısı en fazla olan sektörlerdir. Daha iyi bir analiz için sektördeki toplam işyerlerinin ne kadarının eleman temininde güçlük çektiğine bakmak gerekir İmalat ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin yaklaşık yarısı eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran oldukça yüksektir.

Antalya'da 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde **8 bin 780 kişinin** işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 29,5'lik pay ve 2 bin 589 kişi ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 21,7'lik pay ve bin 908 kişi ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, yüzde 20,3'lük pay ve 565 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grupları takip etmektedir.

Garson (Servis Elemanı) mesleği yüzde 9,8'lik payla ilk sırada yer almaktadır. En fazla açık iş olan birinci meslek konumundadır. En fazla eleman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleğin 10'unda ortaktır. Bu meslekler Antalya işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir. Özellikle bu mesleklere yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

Antalya ilinde işyerlerinin yüzde 32,6'sı eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 23'ünde vardiyalı çalışma yapılmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin ise yüzde 45,8'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 39'dur.

Antalya ilinde işyerlerinin yüzde 32,6'sı eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 6,9'u ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin ise yüzde 44,'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde 35'tir.

Antalya'da işyerlerinin yüzde 32,6'sı eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 18,7'sinin Kısmi çalışanı bulunmaktadır. Kısmi çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 45,4'ü eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,4'tür.

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçenekli bir yanıtlama vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok söyleme seçeneği de mevcuttur.

Antalya'da vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,8 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 4,1, Kısmi çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 5,2 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,1'dir. Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine baktığımızda NİDO vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,9, İhracat yapan işyerlerinde yüzde 2,8 ve Kısmi çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6'dır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Antalya ili Türkiye ortalamasının fakat sadece 0,1 fark var iken diğer göstergelerde ortalamanın üstündedir.

2016 yılının Mart-Nisan aylarında çalışmanın yapıldığı döneme göre Antalya'da istihdam artışı beklenmektedir. Bu istihdam artışı beklentisi doğru okunmalı ve ona göre tedbirler alınmalıdır. İPA çalışmasında Antalya'da, işverenlerin aradıkları elemanı bulmada zorlandıkları bir il olarak dikkat çekmiştir. Bu nedenle istihdam artışı beklenen alanlarda işgücü piyasasının aradığı niteliklerde eleman yetiştirilmeye ve gerekli diğer tedbirleri almaya hemen başlanmalıdır.

Antalya'da Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler yüzde 13,2 oranında 569 kişilik mevcut istihdamda artış bekleyerek sektörler arasında en yüksek oranda artış bekleyen sektör olmuştur. Yüzde 8,7'lik bir oranla bu sektörü Ulaştırma ve Depolama sektörü takip etmektedir ki burada da 809 kişilik bir istihdam artışı beklentisi söz konusudur. Türkiye genelinde de ilk sırada İnşaat sektörü bulunurken daha sonra Bilgi ve İletişim ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri gelmektedir. Antalya ilinde Ne İstihdam Değişim Oranı Türkiye geneline göre 0,7 puan daha yüksek beklenmektedir.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda istihdam azalışı beklenen meslek grubu bulunmamaktadır. Türkiye genelinde tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir.

Antalya'da meslek gruplarına göre net istihdam artışını değerlendirdiğimizde 2 bin 271 kişilik istihdam artışı beklentisiyle Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu ilk sırada yerini almıştır. Bu meslek grubunu sırasıyla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek ve nitelik gerektirmeyen meslekler grupları takip etmektedir.

En fazla istihdam artışı beklenen meslekler ile en fazla istihdam azalışı beklenen mesleklerin içerisinde Turizm sektörüne ait mesleklerin ağırlığı dikkat çekicidir. Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek amaçlanmaktadır. Toplam **340 farklı meslekte 9 bin 57 kişilik** istihdam artışı beklenirken, **111 farklı meslekte de bin 179 kişilik istihdam azalışı** beklenmektedir

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

EKLER

Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu

IŞKUR 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2015 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine (3.350 TL) üçbinüçyüzelli Türk Lirası İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

SGK İşyeri Sicil Numarası :.....

Örnek No :.....

Işletmenin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

Cadde/Sokak :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı:..... Unvanı :

Tarih ....:..... Telefonu :

E-Posta ....:..... İmza/Kase:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih-İmza			

2

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(…… Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐ Çalışanlara Yönelik Eğitim ☐

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) ☐ Kısa Çalışma Ödeneği ☐

Mevzuat Danışmanlığı ☐ İşveren Danışmanlığı ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık isiniz icin asağıdaki seceneklerden hangisini tercih edersiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez			Talep Edilen Beceriler* 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki acık isinizi hangi yolla arıyorsunuz** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık İşinizi Ne Kadar Süredir Arıyorsunuz?		
			1	2	3	1	2	3	1	2	3	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün

*En önemli 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAMA yapınız. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından HERHANGİ 3 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2016 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok ☐ ➡ Görüşme Bitmiştir. **TEŞEKKÜRLER.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşverenin görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İstihdamlı İşyeri Sayısı	2-9 İstihdamlı İşyeri Sayısı	Toplam
ADANA	4.255	240	4.495
ADIYAMAN	800	22	822
AFYONKARAHİSAR	1.375	59	1.434
AĞRI	461	9	470
AKSARAY	785	29	814
AMASYA	627	27	654
ARDAHAN	95	5	100
ARTVİN	343	21	364
AYDIN	1.962	116	2.078
BALIKESİR	2.252	135	2.387
BARTIN	421	22	443
BATMAN	1.039	16	1.055
BAYBURT	99	3	102
BİLECİK	431	23	454
BİNGÖL	541	6	547
BİTLİS	433	8	441
BOLU	629	36	665
BURDUR	507	31	538
ÇANAKKALE	988	60	1.048
ÇANKIRI	253	15	268
ÇORUM	1.043	36	1.079
DENİZLİ	2.961	148	3.109
DİYARBAKIR	2.502	56	2.558
DÜZCE	1.028	24	1.052
EDİRNE	715	52	767
ELAZIĞ	1.310	38	1.348
ERZİNCAN	393	11	404
ERZURUM	1.199	40	1.239
ESKİŞEHİR	2.068	115	2.183
GAZİANTEP	3.435	207	3.642
GİRESUN	842	26	868
GÜMÜŞHANE	192	3	195
HAKKARİ	201	8	209
HATAY	2.208	128	2.336
IĞDIR	238	6	244
ISPARTA	675	54	729
KAHRAMANMARAŞ	1.805	59	1.864
KARABÜK	458	26	484
KARAMAN	486	26	512
KARS	279	14	293
KASTAMONU	701	36	737
KAYSERİ	3.307	153	3.460

KIRIKKALE	405	32	437
KIRKLARELİ	658	47	705
KIRŞEHİR	377	13	390
KİLİS	172	5	177
KONYA	4.466	200	4.666
KÜTAHYA	1.106	46	1.152
MALATYA	1.431	52	1.483
MANİSA	2.331	125	2.456
MARDİN	1.333	21	1.354
MERSİN	3.638	180	3.818
MUĞLA	2.537	231	2.768
MUŞ	426	10	436
NEVŞEHİR	780	23	803
NİĞDE	535	34	569
ORDU	1.313	52	1.365
OSMANİYE	897	34	931
RİZE	808	35	843
SAKARYA	1.984	113	2.097
SAMSUN	2.246	119	2.365
SİİRT	369	12	381
SİNOP	370	16	386
SİVAS	1.129	53	1.182
ŞANLIURFA	2.365	62	2.427
ŞIRNAK	613	5	618
TEKİRDAĞ	2.447	108	2.555
TOKAT	918	32	950
TRABZON	2.283	92	2.375
TUNCELİ	152	5	157
UŞAK	889	35	924
VAN	1.194	23	1.217
YALOVA	581	35	616
YOZGAT	613	29	642
ZONGULDAK	1.014	62	1.076
Tamsayım Toplam	**88.722**	**4.090**	**92.812**
Örnekleme Yapılan İller	**10+ Örneklem İşyeri Sayısı**	**2-9 İşyeri Sayısı**	**Toplam**
ANKARA	6.911	979	7.890
ANTALYA	**4.289**	**444**	**4.733**
BURSA	2.931	427	3.358
İSTANBUL	8.493	3.311	11.804
İZMİR	6.276	750	7.026
KOCAELİ	4.201	210	4.411
Örnekleme Toplam	**33.101**	**6.121**	**39.222**
Genel Toplam	**121.823**	**10.211**	**132.034**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri

arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\text{ücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İş}sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
>
> ***1.2. Diğer:*** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin

gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının

da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0-14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{üst}\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15-64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2015							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 Nisan 2016 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Nisan 2016
Bilgi ve İletişim	37	575	43	14	12	6,9%	2,1%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	193	3.082	135	58	199	4,2%	6,5%
Eğitim	207	5.648	36	57	93	0,6%	1,7%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	8	506		2	11	0,0%	2,2%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	29	423	19	6	22	4,4%	5,2%
Gayrimenkul Faaliyetleri	83	1.175	23	13	51	1,9%	4,3%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	352	13.953	308	87	495	2,2%	3,5%
İmalat	661	23.003	683	310	896	2,9%	3,9%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	142	5.234	99	54	119	1,8%	2,3%
İnşaat	1.358	34.882	654	287	1.678	1,8%	4,8%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	912	59.337	2.098	403	1.717	3,4%	2,9%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	80	2.284	57	23	98	2,4%	4,3%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	39	721	38	13	8	5,0%	1,1%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	321	4.323	199	100	569	4,4%	13,2%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	18	426	17	6	23	3,8%	5,5%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	1.443	29.434	713	496	1.078	2,4%	3,7%
Ulaştırma ve Depolama	197	9.275	383	55	809	4,0%	8,7%
Genel Toplam	**6.081**	**194.281**	**5.504**	**1.984**	**7.878**	**2,8%**	**4,1%**

EK:5 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yanında 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri de ziyaret edilmiştir.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 2 ile 9 9 kişi arası istihdamlı işyerleri ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

Çalışma kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için hem Türkiye geneli il düzeyinde tahmin üretilebilirken 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri için sadece Türkiye geneli için tahmin üretilebilmektedir. Söz konusu işyerleri için il düzeyinde tahmin üretilmemiştir. Bu nedenle raporun bu bölümüne kadar 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerinin verileri kullanılmamıştır. Bu bölümde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinin illerinde ziyaret ettikleri 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine ilişkin veriler paylaşılacaktır.

2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine de 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine uygulanan soru kâğıdı uygulanmıştır. Çalışmanın metodolojisi açısından her iki büyüklükteki işyerleri için bir farklılık bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde çalışma kapsamında toplam 10 bin 211 adet 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinin 6 bin 512 tanesine soru kâğıdı uygulanırken 3 bin 699 tanesinden çeşitli nedenlerle cevap alınamamıştır.

Bu kapsamda Antalya ilinde 444 işyeri ziyaret edilmiş olup, söz konusu işyerlerinin 306 tanesi için soru kâğıdı uygulanmıştır. Bu bölümde 306 işyerinden elde edilen veriler üzerinde durulacaktır. Söz konusu veriler ham veriler olup, genelleştirme katsayısı Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde verildiği için genelleştirilmiş verilerin il düzeyinde bilgi veren bir çalışmada kullanılmasının uygun olmayacağı düşünülmüştür. Ayrıca 2 ile 9 kişi arası işyerlerine ait veriler ili genellemediği için 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin verileri ile karşılaştırma yapılmamıştır.

Çalışma kapsamında Antalya ilinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı 306 işyerine soru kâğıdı uygulanmış olup en fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olup daha sonra sırası ile

İmalat, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler İle Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörleri gelmektedir.

Tablo 1 İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektör	İşyeri	Erkek	Kadın	Toplam
Toptan ve Perakende Ticaret	67	158	58	216
İmalat	28	98	18	116
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	26	60	20	80
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	21	32	30	62
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	19	42	35	77
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	18	43	20	63
Gayrimenkul Faaliyetleri	16	41	21	62
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	16	11	36	47
İnşaat	15	54	11	65
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	13	64	14	78
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	13	25	9	34
Eğitim	12	40	19	59
Diğer Hizmet Faaliyetleri	10	34	10	44
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	10	34	7	41
Ulaştırma ve Depolama	9	18	1	19
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	7	16	6	22
Bilgi ve İletişim	6	11	5	16
Genel Toplam	306	781	320	1101

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamındaki 17 sektörün 17 tanesinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir.

Söz konusu işyerlerinde toplam 1101 kişi çalışmaktadır. Söz konusu işyerlerinde çalışanların yaklaşık yüzde 29'u kadın, yüzde 71'i erkektir. En fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu gibi en fazla çalışan da bu sektördedir.

306 işyerinden 30 tanesinde 87 kişilik açık iş olduğu tespit edilmiştir. En çok açık işin olduğu meslek Animatör-Eğlence Hizmetleri (20 kişi) mesleğidir. Bunu Dans Sanatçısı (10 kişi) ve diğerleri takip etmektedir.

Toplamda 138 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen meslekler Temizlik Görevlisi (12), Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri) (10), Garson (Servis Elemanı) (5) ve diğer (121) mesleklerindedir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenine bakıldığında yüzde 65 oranında gerekli mesleki beceri/niteliğe sahip eleman bulunamamasından, yüzde 59 oranında yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasından, yüzde 43 oranında ilgili meslekte eleman bulunamamasından, yüzde 8 oranında çalışma ortam ve koşullarının uygun olmamasından, yüzde 2

oranında işyerinde vardiyalı çalışma olmamasından ve yüzde 16 oranında önerilen ücretin az bulunmasından dolayı eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir.

Antalya ilinde çalışma kapsamında ziyaret edilen 2 ile 9 kişi arası istihdam eden işyerlerinde istihdamın bir yıl sonra toplamda artacağı tahmin edilmiştir. İstihdamın yüzde 4,7 oranında artacağı öngörülmüştür.

Tablo 2 İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen Meslekler

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler		İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	
Meslek	Sayı	Meslek	Sayı
Temizlik Görevlisi	20	Raportör	3
Soba Ustası	10		
Pazarlamacı	9		
Garson (Servis Elemanı)	8		
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	7		
Elektrik Teknikeri	6		
Elektrik Mühendisi	5		
Oda Görevlisi-Turizm	4		
Servis Komisi	4		
Aşçı Yardımcısı	4		
İlköğretim Matematik Öğretmeni	3		
Ekskavatör(Kazıma ve Yükleme) Operatörü	3		
Muhasebeci	3		
Ön Muhasebeci	3		
Okul Öncesi Öğretmeni	3		
Büro Makineleri Teknik Servis Teknisyeni	3		
Sınıf Öğretmeni	3		
Güvenlik Görevlisi	3		
Satış Danışmanı	3		
Beden İşçisi (Genel)	3		
İlaçlamacı (Bitki Zararlıları İle Mücadele)	3		
Metal Mamuller Montaj İşçisi	3		
Konkasör Operatörü (Kırma-Eleme)	3		
Muhasebe Meslek Elemanı	3		
Şoför-Yük Taşıma	3		
Aşçı	2		
Bayan Kuaförü	2		
Satış Elemanı (Toptan)	2		
Sigorta Satış Temsilcisi-Sağlık, Hayat	2		
Peynir İmal İşçisi	2		
Satış Temsilcisi / Plasiyer	2		
Dış Lastik Tamircisi	2		

Manikürcü-Pedikürcü	2		
Masaj Uygulayıcısı/Masör	2		
Vidanjör Şoförü	2		
Oto Yıkama Elemanı	2		
İngilizce Öğretmeni	2		
Teknik Servis Elemanı	1		
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	1		
Buz İmal Makinesi Operatörü	1		
Danışma Görevlisi-Otel	1		
Kantin Görevlisi	1		
Bilgisayar Yazılım Teknisyeni	1		
Dalgıç (Balıkadam)	1		
Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri	1		
Ebe-Hemşire	1		
Doğal Gaz Tesisatçısı	1		
Sigorta Teknik Personel	1		
Sekreter	1		
Fen Bilgisi Öğretmeni-İlköğretim	1		

Kaynak: İPA 2015

İstihdam artışı beklenen mesleklerin başında Temizlik Görevlisi mesleği gelmektedir.